

Construcții tot mai bune, mai moderne, mai frumoase

TOVARĂȘUL NICOLAE CEAUȘESCU a analizat, în cadrul unui dialog de lucru, activitatea de realizare a investițiilor în domeniul locuințelor

Tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, a analizat, miercuri, la Întreprinderea de prefabricate din beton Militari — București, modul în care se acționează în vederea îmbunătățirii activității tuturor unităților de producție, proiectare și construcție, care participă nemijlocit la îndeplinirea programului de investiții în domeniul locuințelor. Întâlnirea de lucru a avut loc în atmosfera de muncă intensă ce se desfășoară în întreaga țară sub semnul înaltelor exigențe și al importanțelor sarcini și orientări formulate de secretarul general al partidului și cu prilejul recentei consfățiri pe probleme economice de la C.C. al P.C.R., care mobilizează puternic eforturile creatoare ale poporului nostru pentru realizarea, în cele mai bune condiții, a prevederilor planului pe 1987 și pe întregul cincinal. Tovarășul Nicolae Ceaușescu a fost întâmpinat cu multă căldură de oamenii muncii din întreprinderea vizitată, care l-au ovacionat și aclamat îndelung. El a dat expresie sentimentelor de profundă dragoste și recunoștință față de secretarul general al partidului, pentru preocuparea sa permanentă ca înfățișarea localităților, a întregii țări să fie mereu mai înfloritoare, pentru ca toți cetățenii patriei să se bucure de condiții cât mai bune de confort și civilizație, de un nivel de trai tot mai ridicat și prosper. În cinstea sosirii tovarășului Nicolae Ceaușescu se afla aliniată o formație alcătuită din membri ai gărzilor patriotice și ai detașamentelor de pregătire a tineretului pentru apărarea patriei, care a prezentat onorul.

Vizita a prilejuit, din primele momente, o examinare aprofundată a soluțiilor propuse și, îndeosebi, a căilor și modalităților concrete menite să determine o îmbunătățire substanțială a producției de prefabricate, destinate construirii noilor ansambluri de locuințe. La dialogul de lucru au participat tovarășii Ludovic Făzekaș, Constantin Olteanu, Gheorghe Pană, Richard Winter, Silviu Curticeanu, Ioan Petre, viceprim-ministru al guvernului, cadre de conducere și specialiști din ministere, întreprinderi și institute de profil. Secreta-

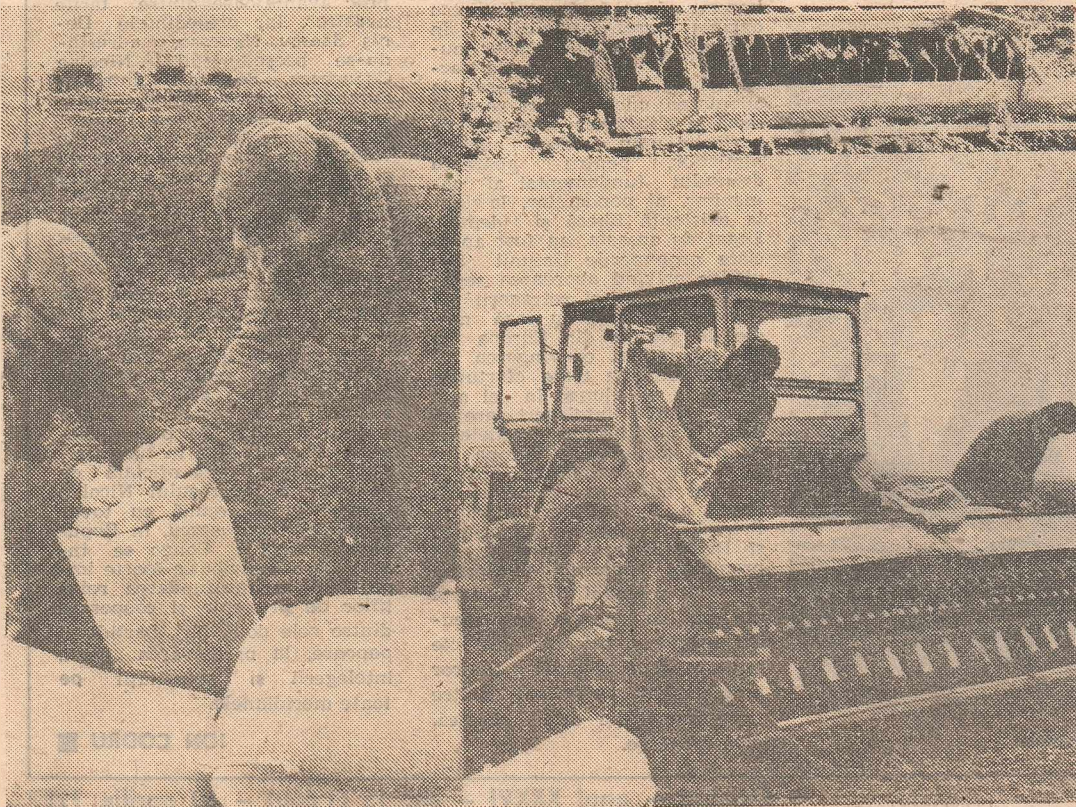

(Continuare în pag. 3)

**Un ultimatum
al pîinii:**

SEMĂNATUL PÎNĂ LA 20 APRILIE

Campania pentru recolte record traversează acum unul din cele mai fierbinți momente — semănatul, de care depind toate bucuriile culesului și, mai ales, toată mărțea toamnei. Pământul s-a întors cu fața la soare și vremea semințelor îi prinde în cîmp pe toți binii gospodari. Unitățile agricole fruntase au ieșit în întâmpinarea primăverii și acum întorc ultimele file ale acestei campanii hotărîtoare, după cum unii din vecinii lor, după ce-au stat cu brațele în sin, plătesc obol răgazului, muncind zi și noapte în vederea recuperării întârzierilor. Sînt orele de vîrf ale primăverii pe care locuitorii

satelor le fructifică din plin. Pentru toată populația comunei, cîmpul a devenit principala loc de muncă, bătălia pentru încheierea campaniei de însămînțări la 20 aprilie ajungînd la momentele sale de vîrf. O echipă de redactori ai revistei noastre s-a deplasat în comune din diferite zone ale țării spre a măsura pulsul și temperatura acestor zile de muncă hotărîtoare. Organizare, răspundere și pasiune — trăsături dintre cele mai alese — sînt puse acum în slujba semințelor. Ele dau putere griului, porumbului, legumelor, tuturor roadelor pămîntului.

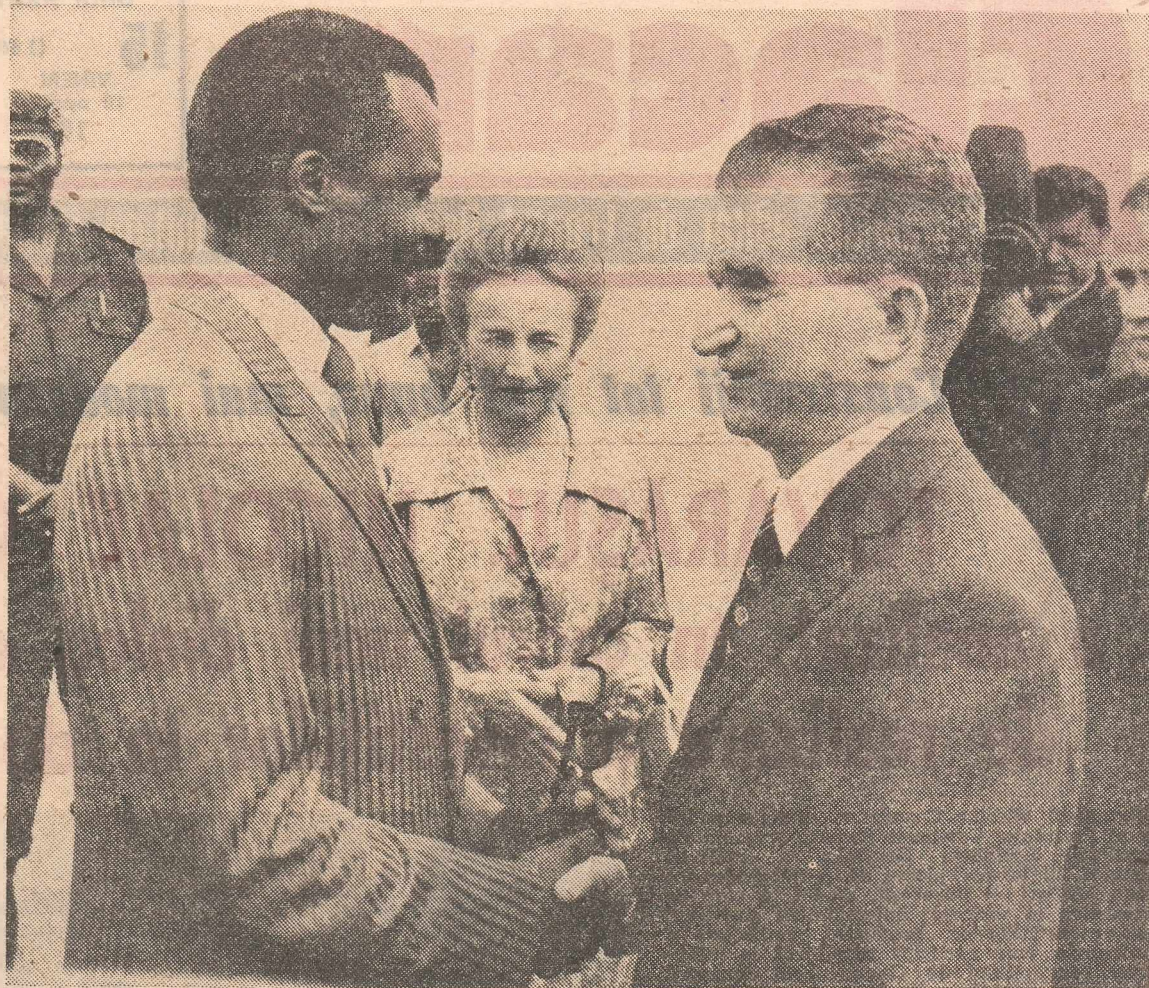
**Reporterii noștri transmit din județele
Bacău, Prahova și Teleorman**

pagina 4

**Două adrese ale bunăstării:
Pechea și Salenta**

reportaje în pagina 5

Moment de seamă în evoluția raporturilor româno-congoleze

Prietenească stringere de mână pe aeroportul din Brazzaville

Relațiile de prietenie, colaborare și cooperare dintre România și Congo se înscriu în cadrul politicii de solidaritate militantă a partidului și statului nostru cu tinerele state independente din Africa. După cum este bine cunoscut, România urmărește cu deosebit interes și cu multă simpatie eforturile acestor state pentru consolidarea independenței și realizarea de transformări social-economice, pentru mersul lor înainte pe calea dezvoltării de sine stătătoare. În realizarea

cursului pozitiv al relațiilor româno-congoleze, rolul determinant l-au avut întâlnirile la vîrf de la București (1973 și 1985) și Brazzaville (1972). Pe baza acordurilor și înțelegerilor stabilite cu prilejul acestor întâlniri, și în primul rînd a Tratatului de prietenie și colaborare dintre cele două țări semnat în 1985, între România și Congo, între partidele și popoarele noastre s-au statornicit și dezvoltat relații bune, de colaborare rodnică. Specialiștii români au construit, alături de

muncitorii și specialiștii congolezi întreprinderea de Tesături Sintetice de la Brazzaville și Fabrica de Cherestea de la Bentou, pe ogoare din valea fluviului Congo lucrează tractoare și utilaje produse în România, un număr apreciabil de cadre necesare tinărului stat s-au format în institutele de învățămînt din țara noastră. Noi dimensiuni și ample perspective va conferi, fără îndoială, relațiilor româno-congoleze și recenta vizită oficială de prietenie în Congo a tovarășului Nicolae Ceaușescu,

secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, împreună cu tovarăsa Elena Ceaușescu, la invitația tovarășului Denis Sassou Nguesso, președintele Comitetului Central al Partidului Congolez al Muncii, președintele Republicii Populare Congo.

După cum se subliniază în Comunicatul comun dat publicității la încheierea vizitei, în timpul convorbirilor oficiale româno-congoleze cei doi președinți au convenit să fie dezvoltate mai larg schimburile comerciale și să fie aprofundată cooperarea economică dintre România și Congo în domeniile de interes comun: petrol și gaze, agricultură, mine și energie, exploatarea și industrializarea lemnului, construcții, lucrări publice și altele. O mărturie a dorinței de a da un nou impuls relațiilor economice bilaterale o constituie semnarea unui protocol privind dezvoltarea cooperării economice și tehnice și creșterea schimburilor comerciale româno-congoleze.

Schimbul de păreri în legătură cu evoluția situației internaționale a pus în evidență identitatea sau apropierea punctelor de vedere ale celor două țări în problemele abordate. În cadrul acestui schimb de păreri, a fost exprimată îngrijorarea față de încordarea existentă în lume, ca urmare a promovării de către unele state, a politicii de forță și de dominație, de înarmare, a menținerii și agravării unor conflicte din diferite regiuni ale globului, a creșterii pericolului unui nou război mondial. S-a subliniat că în aceste condiții se impune să se facă totul pentru oprirea cursei înarmărilor, în primul rînd a înarmărilor nucleare, pentru trecerea la acțiuni hotărâte de dezarmare, la adoptarea unor măsuri care să ducă la eliberarea omenirii de pericolul unui război nuclear nimicitor, pentru apărarea dreptului fundamental al oamenilor, al popoarelor, la viață, la existență liberă și demnă. Legat de aceasta, au fost apreciate propunerile Uniunii Sovietice privind abordarea separată a problemei retragerii rachetelor nucleare cu rază medie de acțiune din Europa și s-a manifestat convingerea că se vor depune toate eforturile pentru a se ajunge în cel mai scurt timp la înțelegeri care să ducă la înlăturarea rachetelor cu rază medie din Europa și apoi la eliminarea tuturor armelor nucleare, la lichidarea totală a arsenalelor atomice. Președinții Nicolae Ceaușescu și Denis Sassou Nguesso s-au pronunțat pentru eliminarea forței și a amenințării cu forța din relațiile internaționale, pentru încetarea oricăror conflicte militare și rezolvarea tuturor problemelor litigioase dintre state numai pe cale pașnică, prin tratative.

Au fost abordate, de asemenea, probleme privind situația din Africa. Cei doi președinți au exprimat deplina solidaritate cu lupta popoarelor africane pentru lichidarea totală a colonialismului, a oricăror forme de dominație și asupra, pentru apărarea și consolidarea independenței naționale, pentru dezvoltarea economică și socială de sine stătătoare. În acest context, a fost exprimat sprijinul activ acordat de cele două țări luptei poporului namibian, sub conducerea SWAPO, pentru deplina independență a Namibiei. De asemenea, au fost condamnate cu toată fermitatea politica rasistă, de apartheid, măsurile represive ale autorităților din Africa de Sud împotriva populației majoritare din această țară. A fost subliniat rolul important ce revine Organizației Unității Africane în întărirea concurenței dintre statele de pe continent în vederea extinderii acestei colaborări, precum și pentru reglementarea politică a stărilor de tensiune existente în Africa, pentru soluționarea problemelor complexe cu care se confruntă aceste țări.

Referindu-se la vizita în Republica Populară Congo, tovarășul Nicolae Ceaușescu a spus: „Vizita pe care o facem în țara dumneavoastră constituie o expresie a bunelor relații de prietenie și colaborare statornicite între țările, partidele și popoarele noastre, a dorinței comune de a le dezvolta în continuare, pe multiple planuri. Sint încredințat că vizita și convorbirile, înțelegerile la care vom ajunge, vor da un nou impuls concurenței și colaborării reciproce avantajoase dintre țările noastre”. Iar președintele Denis Sassou Nguesso, adresându-se președintelui Nicolae Ceaușescu, declara: „Întreaga dumneavoastră acțiune, energetică și curajoasă, s-a inspirat întotdeauna, pe de o parte din valorile izvorite din străvechea și bogata cultură a poporului român, iar pe de altă parte, din lupta popoarelor din întreaga lume. Sint mîndru să amintesc că noi împărtășim aceste idealuri, fără de care țări mici ca ale noastre nu ar fi ceea ce sint și nu ar avea rolul pe care îl au în concertul națiunilor”.

Desfășurată într-o atmosferă de înțelegere, stimă și prețuire reciprocă, sub aceleași bune auspicii ca și celelalte etape ale itinerarului de pace, prietenie și colaborare în țări africane recenta vizită oficială de prietenie a tovarășului Nicolae Ceaușescu, împreună cu tovarăsa Elena Ceaușescu, în Republica Populară Congo se înscrie ca o contribuție foarte importantă la aprofundarea relațiilor de prietenie și cooperare dintre cele două țări, partide și popoare, la promovarea păcii, înțelegerii și securității pe toate meridianele.

ION CODRU ■

În timpul convorbirilor oficiale dintre tovarășul Nicolae Ceaușescu și tovarășul Denis Sassou Nguesso

Ceremonia semnării Comunicatului comun româno-congolez

Constătuirea de lucru pe probleme economice

Intilnirile cu oamenii muncii, cu cadrele de conducere din toate sectoarele de activitate, în vederea dezbaterii problemelor privind bunul mers al activității, constituie o practică curentă a conducătorului partidului și statului nostru, tovarășul Nicolae Ceaușescu. În această practică se înscrie și recenta constătuire de lucru de la C.C. al P.C.R., ținută sub președinția secretarului general al partidului cu consiliile de coordonare din ramurile construcțiilor de mașini, metalurgiei, chimiei, petrochimiei și industriei ușoare, minelor, petrolului și geologiei, energiei electrice și termice, precum și cu Biroul Executiv al Consiliului Național al Agriculturii, Industriei Alimentare, Silviculturii și Gospodăririi Apeilor și Consiliul de Conducere al Ministerului Industrializării Lemnului și Materialelor de Construcții.

Constătuirea a prilejuit o analiză aprofundată, exigentă a modului în care s-a acționat pentru îndeplinirea planului în primul trimestru al acestui an, a măsurilor ce se impun

în vederea realizării în cele mai bune condiții a prevederilor pe luna aprilie și pe cel de-al doilea trimestru. În spiritul orientărilor și indicațiilor date de tovarășul Nicolae Ceaușescu, cei care au luat cuvântul au prezentat rezultatele obținute, au analizat critic și autocritic cauzele care au făcut ca unele din aceste rezultate să nu se ridice la nivelul prevederilor și au înfățișat principalele măsuri tehnico-organizatorice care să asigure eliminarea lipsurilor manifestate, recuperarea într-un timp cât mai scurt a restanțelor. În cadrul dezbaterilor, au fost reliefate rolul deosebit de important al centralelor industriale în ansamblul activității productive, răspunderea nemijlocită ce le revine atît pe linia utilizării cu maximă eficiență a capacităților de producție, a materiilor prime și materialelor, a realizării investițiilor, cit și aceea a îndeplinirii sarcinilor la producția fizică, la export, a tuturor indicatorilor de plan, afirmîndu-se ca factori de bază în procesul aplicării noului mecanism economico-financiar, a principiilor

autoconducerii și autogestunii. Cu același prilej, au fost analizate măsurile luate pentru desfășurarea corespunzătoare a campaniei agricole de primăvară. S-a arătat că, printr-o bună organizare a muncii, prin mobilizarea tuturor forțelor materiale și umane, pot fi recuperate intirzierile determinate de timpul nefavorabil, trecîndu-se imediat și la însămînțarea porumbului în toate zonele țării.

În cuvîntarea rostită la constătuire tovarășul Nicolae Ceaușescu a formulat orientările și a trasat sarcinile cu privire la problemele care s-au aflat pe ordinea de zi: îndeplinirea tuturor prevederilor planului, la toți indicatorii, pe primul plan situîndu-se exportul, în legătură cu care trebuie luate toate măsurile pentru a asigura în cele mai bune condiții realizarea producției, de calitate corespunzătoare, de înalt nivel tehnic; aplicarea fermă a prevederilor cu privire la realizarea și la raportarea producției fizice; asigurarea normală a aprovizionării tehnico-materiale, în vederea realizării exemplare a producției; luarea

de măsuri hotărîte pentru realizarea investițiilor, pentru producerea corespunzătoare, potrivit normelor tehnice și de calitate, a tuturor utilajelor, pentru a asigura punerea în funcțiune a noilor obiective de investiții; aplicarea cu fermitate a măsurilor privind sistemul financiar, programele de normare economico-financiară, aplicarea cu hotărîre a noului mecanism economic, a autoconducerii și autogestunii în toate sectoarele de activitate; ridicarea nivelului de calificare profesională a cadrelor din toate domeniile, atît în ceea ce privește pregătirea tehnică de specialitate, cit și pregătirea în problemele economice, de conducere economică și de conducere generată. „Consider — a arătat secretarul general al partidului — că discuțiile care au avut loc au clarificat bine problemele și aș dori să-mi exprim convingerea că toate centralele, ministerele vor trece cu hotărîre la realizarea în cele mai bune condiții a planului. Consider că centralele au înțeles bine problemele și vor trece cu hotărîre la aplicarea

măsurilor care s-au stabilit în aceste zile privind îndeplinirea planului pe aprilie, pentru a intîmpina ziua de 1 Mai cu rezultate cit mai bune, precum și pentru realizarea planului pe întregul trimestru — aceasta constituînd o necesitate pentru a avea garanția îndeplinirii în bune condiții a planului pe acest an”.

Participanții au exprimat, în numele colectivelor de oameni ai muncii pe care le reprezintă, angajamentul de a îndeplini indicațiile și sarcinile de deosebită însemnătate trasate de tovarășul Nicolae Ceaușescu pentru fiecare ramură și sector de activitate, de a-și intensifica eforturile pentru îndeplinirea întocmai a planului pe trimestrul doi și pe anul în curs, pentru realizarea neabătută a tuturor obiectivelor privind dezvoltarea economică-socială a țării și ridicarea, pe această bază, a nivelului de trai al întregului popor.

ION DUMBRAVĂ

Construcții tot mai bune, mai moderne, mai frumoase

(Urmare din pag. 1)

rului general al partidului i-au fost înfățișate noile tipuri de panouri de fațadă, panouri pentru pereții interiori, pentru planșee, elemente pentru balcoane, logii și cornișe, elemente pentru încăperile de baie, executate și prezentate de întreprinderea de prefabricate din beton Militari, de întreprinderile Granitul și Progresul din Capitală. Cele trei unități furnizează întregul necesar de panouri prefabricate, de la infrastructură pînă la elemente de decoratiune exterioare, pentru realizarea celor 30 000 de apartamente, care se construiesc numai în acest an în Capitală. Prin folosirea prefabricatelor se poate reduce durata construcției unui bloc de opt etaje, de la 4 luni la 40 de zile.

Tovarășul Nicolae Ceaușescu a dezbătut în mod exigent cu toți factorii de răspundere prezenți problemele esențiale pe care le implică îmbunătățirea continuă a calității finisajelor, a funcționalității și a aspectului estetic al noilor clădiri. Pornind de la exponatele prezentate, de la modul actual de lucru în unitățile productive și pe șantiere, secretarul general al partidului a cerut o schimbare radicală a concepției, a organizării muncii și a întregului sistem de fabricație, de transport și depozitare, de montaj a prefabricatelor, perfecționarea tehnologiilor folosite în construcția de locuințe. În acest sens, s-a indicat să se acorde o atenție deosebită execuției și calității prefabricatelor, astfel încît pe șantiere, la asamblarea lor, să nu mai fie necesare lucrări suplimentare de rețușare și revizuire a acestora. În același timp, a fost subliniată necesitatea diversificării și îmbunătățirii elementelor de

finisaj, a sporirii durabilității și gradului lor estetic, prin utilizarea de noi materiale de construcții, aplicarea unor decorațiuni exterioare mai frumoase, conferindu-se un aspect tot

sporirea gradului de izolare termică a apartamentelor.

Analiza a continuat, apoi, pe un șantier de construcții de locuințe situat în cartierul Drumul Taberei. Urmărind activi-

condiții cit mai bune, a transportului, depozitării și manipularii prefabricatelor — pentru a se evita deteriorarea lor și, implicit, operațiile de refacere a acestora — a lucrărilor de

toate lucrările de montaj și finisaj să fie încheiate definitiv pe fiecare nivel în parte, asigurîndu-se darea în folosință a spațiilor imediat ce sînt terminate. În cadrul discuției, tovarășul Nicolae Ceaușescu a cerut tuturor celor ce-și desfășoară activitatea în acest domeniu să valorifice și experiența valoroasă dobîndită în realizarea unor reușite ansambluri arhitectonice din Capitală, precum și din unele județe, pentru a face construcții tot mai bune, cu un aspect modern, atrăgător, în așa fel încît orașele patriei noastre să fie din ce în ce mai frumoase. Totodată, s-a recomandat să fie antrenați la elaborarea proiectelor și la executarea acestora și alți specialiști, de la Institutul de arhitectură, de la unități de învățămînt superior de profil. Relebind că întreprinderile de prefabricate dispun de capacități bine dotate, de cadre și un personal muncitor calificat, tovarășul Nicolae Ceaușescu și-a exprimat convingerea că activitatea din acest important sector se va ridica, în cel mai scurt timp, la nivelul exigențelor stabilite în planurile și programele de dezvoltare edilitară a localităților țării, al cerințelor tuturor locuitorilor patriei.

Cadrele de conducere, toți specialiștii participanți la dialogul de lucru au asigurat pe secretarul general al partidului că nu vor precupeți nici un efort pentru transpunerea neabătută în viață a indicațiilor date, pentru realizarea exemplară a sarcinilor încredințate, pentru a ridica construcții demne de perioada mareașă ce o trăim, construcții care să se integreze armonios în grandioasele clădiri ale celei mai înfloritoare epoci din istoria patriei.

mai plăcut viitoarelor ansambluri și cartiere de locuințe. De asemenea, s-a cerut să se aibă în vedere găsirea de noi tehnologii și metode de construcție care să contribuie la

atea ce se desfășoară aici, tovarășul Nicolae Ceaușescu a arătat că se impune o organizare temeinică a muncii pe șantierele de locuințe, pentru a se asigura desfășurarea, în

montaj, de finisaj și de construcție în general. Secretarul general al partidului a indicat producătorilor de prefabricate și constructorilor să-și organizeze în așa fel activitatea, încît

Zilele și nopțile semănatului

Nu incapa nici o îndoială că acum se hotărăște soarta recoltelor. Prin organizare, prin mobilizarea tuturor lucrătorilor ogoarelor, și nu numai a lor, ci a tuturor locuitorilor satelor, indiferent de atribuțiile și calificările fiecăruia, muncind cot la cot în vederea încheierii la termen a campaniei de însămînțări se pot recupera toate intirzierile cauzate de capriciile vremii. Orice zi pierdută, orice oră nefructificată pot avea consecințe vizibile asupra culturilor, asupra realizării planurilor de producție. De aceea, munca susținută, zi și noapte, pentru a valorifica din plin ziua-lumină la așezarea semințelor în brazdă trebuie să devină principala preocupare din agricultură. E o vreme cînd fiecare operațiune trebuie concepută cu ochii la ceas, cînd organizarea formațiilor de muncă, a aprovizionării tractoarelor cu carburanți, a procurării pieselor de schimb și a celor necesare pentru a valorifica din plin timpul avut la dispoziție contează cit o recoltă. Pămîntul nu așteaptă. Bunii gospodari știu acest adevăr simplu și se conformează. Alții, pierzînd cheia organizării, au rămas în urmă. Dar recoltele nu cresc din argumente, ci din treaba bine făcută. Drept pentru care, zilele care ne mai despart de 20 aprilie sînt o șansă de recuperare a intirzierilor, de a pune temelie solidă pentru recoltele acestui an. Atît lucrările necesare în legumicultură, cit și cele impuse de cultura mare cer un control riguros al terenului și sporirea vitezelor de lucru la semănat, prin folosirea întregului parc de utilaje, prin organizarea de schimburi și, printr-o esalonare în funcție de parametrii fiecărei sole. Mai mult ca oricînd, primăvara este un examen riguros pentru fiecare colectiv. Unitățile frunțase au dovedit-o pentru că în aceste zile telexurile și mijloacele de comunicare ne aduc la cunoștință vești îmbucurătoare despre succesele obținute de lucrătorii pămîntului. Între ele, numele unora dintre Eroii Noii Revoluții Agrare din anul trecut figurează la loc de cinste. Dar nu numai ale lor. Sînt mulți cei care vor să câștige un loc între campionii pîinii. Rîndurile din pagina de față ne dovedesc acest fapt.

BACĂU

Semănatul

Miercuri, 8 aprilie, la C.A.P. Letea Veche, unitatea CUASC Hemeius, județul Bacău, este zi de vîrf în campania de însămînțări. Primăvara intirziată a aminat deocamdată terminarea acesteia.

Pînă astăzi, au fost încheiate lucrările de epocă. Însămînțarea ultimelor 15 ha cu sfeclă de zahăr va fi terminată odată cu ziua de lucru. Singura problemă este însămînțarea porumbului. Peste noapte a căzut o brumă groasă. Temperatura în sol, măsurată dis-de-dimineață, nu depășește 3-4 grade.

Pentru ca însămînțarea porumbului să se facă fără riscuri, ne spune inginerul Corneliu Bulată, președintele C.A.P., temperatura în sol trebuie să fie de 7-8 grade.

Se apreciază că în 2-3 zile se va putea începe și însămînțarea porumbului, astfel ca pe 20 ale lunii și această importantă lucrare să fie terminată. Din cele 735 ha care urmează să fie însămînțate cu porumb, hibridi din grupa 200 mijlocie, pe 300 ha s-a terminat pregătirea terenului. Operația este în plină desfășurare și, pe sola la capătul căreia vorbim cu inginerul Bulată, își zoresc tractoarele mecanizatorii Neculai Roșu, Valeriu Călin și Lascăr Brănișteanu. Cu sape și hîrlețe, citiva cooperatori îndreaptă capetele de rînd. Nici o palmă de pămînt nu va rămîne neînsămînțată.

Tot inginerul Bulată mai spune: viteza zilnică de semănat pe care o putem asigura, de minimum 70 ha, ne va permite să terminăm lucrările la termenul indicat. Am ținut seama de caracteristicile fiecărei parcele în parte. Am făcut un plan de începere a lucrărilor pe solurile ușoare și calde, expuse spre sud. Fiecare grad de temperatură în sol în plus, contează acum pentru recolta viitoare.

Motorina este asigurată. Iri-gațiile, dacă va fi nevoie, vor putea fi pornite în orice clipă. Pentru întreținerea culturilor care se așteaptă să incoltească peste zile se s-au organizat echipe de cooperatori care vor lucra în acord global. Cu alte cuvinte, totul este pus la punct pentru încadrarea în termenul stabilit și pentru efectuarea unor lucrări de calitate care să asigure recolta așteptată.

Dintr-un ARO care oprește lingă noi, coboară președintele CUASC Hemeius, Gheorghe Căușanu. Aflăm că la nivel de CUASC lucrările au fost împinse ceva mai departe. Într-adevăr, a mai rămas de sămănat doar porumbul. Plantarea cartofilor și semănatul sfeclei de zahăr se termină cel mai tîrziu miine. Prin asigurarea unei viteze de semănat de 420 ha pe zi se va putea respecta termenul de încheiere a lucrărilor. Totuși, liniștea nu a cuprins pe nimeni. Dacă plouă în aceste

zile? Dacă, contrar tuturor așteptărilor, iarna nu a plecat încă definitiv? Se caută soluții organizatorice pentru ca prin dirijarea celor 40 de semănatări din dotarea CUASC să se asigure o viteză zilnică de 500 ha. Se vor crea astfel 3 zile rezervă față de termen.

OPREA GEORGESCU

PRAHOVA

„Nu mai așteptăm justificări”

La Albești — Paleologu, în Prahova, se ajunge cu trenul. Gara se numește însă Cricov, nu după numele comunei, ci — rar — după numele riului de alături. Este fosta gară Urlați. C.A.P.-ul de aici are de însămînțat 1298 ha cu diverse culturi. Pînă în seara zilei de 8 aprilie au fost puse în brazdă lucerna (45 ha), mazărea (100 ha). Miine se încheie plantatul cartofilor (120 ha). Președintele cooperativei — și inginer șef în același timp — Alexandru Dinu, cunoscut bine în județ prin rezultatele muncii sale de 12 ani ca președinte și de 30 de ani în comună, apreciază că pînă în seara zilei de 18 aprilie se vor încheia însămînțările la toate culturile. Azi, 8 aprilie, se află în punctele cele mai fierbinți ale activității toți colegii săi, cei 5 ingineri, șefi de ferme. „Din 29 martie, de cînd am început însămînțările, ne spune dînsul, n-am avut decît 2 zile de întreprindere din cauza ploilor”.

E drept să adăugăm că unitatea se află de peste 12 ani printre C.A.P.-urile frunțase ale județului. În 1979 a ocupat locul al doilea pe țară cu producțiile mari obținute la sfecla de zahăr: 62 500 kg la ha, cultură neirigată. În 1986, pe o țară de 33 ha s-au obținut 20 250 kg de porumb-știuleți la ha (soiul Fundulea 420). Media la întreaga fermă condusă de ingineria Maria Curelea a fost de 12 500 kg porumb-știuleți la ha.

Acum, toate forțele mecanice și umane de care dispune comuna sînt concentrate la lucrările campaniei agricole. Îl întîlnim între mecanizatori chiar și pe tovarășul Victor Oprescu, directorul S.M.A. Urlați, ale cărei utilaje lucrează aici. Calitatea reparațiilor făcute în iarnă o probează faptul că nici o mașină nu s-a defectat și n-a dereglat în nici o zi ritmul planificat al activității. De altfel, această impresie de mecanism bine pus la punct o oferă întreg ansamblul campaniei din comună. Fiecare inginer, brigadier și cooperador știu cu precizie de seara ce și cit are de lucru a doua zi. Singurul „amănunt” care le dă bătaie de cap acestor buni gos-

podari îl găsim la ferma condusă de ingineria Constanța Bucurică. Din 5 ha de solarii pentru roșii n-au putut acoperi decît unul. Acolo răsădul plantat are 15-20 cm. „Nu primim folie, ne spune ingineria. Zilnic telefonez la I.L.F. Prahova. Azi dimineață tovarășul director adjunct Ion Ștefanov încă nu știa cînd ne-o va putea trimite. Ce am acoperit am reușit să acoperim cu folie recuperată. În anul acesta n-am primit deloc”.

Încercăm să deslușim cauzele. Tovarășul Ion Ștefanov ne spune la telefon: „Primim folia de la Buzău. Din 245 de tone ne-au dat 52. Cei de acolo ne-au cerut să le ducem noi materia primă — granulele — de la Brazi. Au refuzat însă să-mi dea delegație pentru aceasta. Chiar acum voi pleca la Combinatul din Brazi, să încerc totuși să obțin aceste granule și să le duc la Buzău”.

Telefonăm la Brazi, de unde tovarășa director adjunct Viorica Blidaru ne explică: „Nu-i nevoie să vină cei de la I.L.F. Aceste granule le fabricăm greu, pentru că nu primim la vreme un inițiator pe care îl produce întreprinderea chimică Ducești, folosind acid lauric. De cînd am primit de la ei o cantitate cu care, de ieri, fabricăm granule. Deși au nevoie de ele și alții, primul vagon îl vom expedea la Buzău. Sperăm că o vom putea face în 10 aprilie. Va ajunge acolo în 12. Peste alte 3 zile, ei pot livra folia”.

Considerînd că primele cantități de folie vor veni la Ploiești, cu I.L.F.-ul va aproviziona, cu prioritate unitatea din Albești, deci, admițînd că nimic nu se va mai interrompe pe acest circuit, folia nu are cum să ajungă aici mai devreme de 16 aprilie.

Inginerul Alexandru Dinu se decide, în fața acestor informații, să planteze roșiile neacoperite.

„Ne rămîne riscul unei singure seri reci, zice el; altfel nu putem aștepta atît. Vom lua toate măsurile de protecție a răsădului, așa încît să asigurăm producția de roșii timpurii”.

Iată efectele mari ale micilor blocaje de pe traseul cooperativei. Aici, la Albești — Paleologu, într-o comună în care aproape totul merge foarte bine, simți parca mai mult amărăciunea pe care o provoacă asemenea intirzieri cu păguboase efecte economice. De aprovizionarea cu granule, de aprovizionarea cu acid lauric și, în final, de aprovizionarea cu folie de plastic fiecare trebuia să se îngrijească la vreme, nu acum cînd, așezat în pămînt, răsădul nu așteaptă nici scuze, nici amînări. El crește chiar și peste neglijențele celor care au răspuns la telefoanele noastre. Iar scopul celor de la C.A.P. Albești trebuie să fie unul singur: asigurarea producțiilor planificate cu tomate timpurii. Altfel, dacă ar abandona la primul răspuns telefonic de tipul „nu avem”, n-ar mai avea nici ei justificarea de a se afla la cirma acestor importante treburi de primăvară.

DORIN GHERGHINESCU

TELEORMAN

Tractoarele în cîmp, unii tractoriști la pescuit...

La Mosteni, județul Teleorman, în plină Cîmpie Română pînă alaltăieri, la prînz, nu fuseseră semănat nici măcar un hectar cu culturi de primăvară! Președintele CAP-ului, tehnicianul Mihai Tătaru, oțtează din străfundul rîrunchilor, înainte de a înșira, pe culturi, suprafețele ce urmează, abia de-acum înainte, să fie însămînțate: 125 ha sfeclă de zahăr, 20 de ha sfeclă furajeră, 300 ha floarea-soarelui, 100 cu soia și fasole, 475 cu porumb, și altele. În total, 1100 hectare.

E ora 9 dimineața, o zi călduroasă, cu mult soare. De undeva, de după acareturile cooperativei, apare și inginerul agronom Ștefan Fierbînteanu. Președintele se scuză, spunîndu-ne că trebuie să meargă la niște vii bătrîne ce urmează a fi scoase din perimetru și sîntem lăsați în seama inginerului. E și el cam abătut și morocănos. Totuși, într-un tîrziu, își sloboade vorba și ne spune că n-au putut însămînța din cauza vremii nefavorabile. A plouat pînă acum trei-patru zile, a fost frig — zice — și pămîntul încă nu-i bine uscat. Abia miine-poimîne s-ar putea intra din plin la pregătirea terenului și la însămînțat. Organizatorul de partid al CUASC-ului Videle, tovarășul Stelian Urlan, îl ascultă o vreme, oarecum impasibil, apoi se interesează dacă a mai trecut pe la vreo solă, dacă sus, la Furcanca sau la tarlău „Între canale” s-a mai încercat pămîntul. Răspunsul inginerului a fost afirmativ și, spre a ne convinge, i-am propus să ne deplasăm în cîmp, chiar la Furcanca, la citiva kilometri de sat.

Am ajuns repede la locul indicat, la o solă de 80 de hectare arată încă de cu toamnă, unde urmează să se însămînțeze lucerna și sfeclă furajeră. Fuseserăm avertizați că vom găsi aici echipa de mecanizatori, pregătită să declanșeze lucrările de îndată ce pămîntul ajunge la umiditatea optimă. Am găsit, într-adevăr, tractoarele. Tractoriști însă, niciunul. Unde erau ei la acea oră?! Nimeni nu știa. Abia peste o oră, sesizat probabil de prezența noastră, si-a făcut apariția Gheorghe Trandafir, șeful secției de mecanizare. S-a mirat și el că nu vede nici un tractorist în preajmă. Se lamentează vădit enervat: „Le-am spus de dimineață să vină aici... acum, unde-or fi, dom'le, unde or fi?! Ia vezi

dumneata nea Ciopleală, se adresează el paznicului cîmpean Marin Ciobanu: trage o fugă prin sat, pe unde-ai ști și încearcă, poate dai de vreunul!”.

Undeva, la marginea tarlălei, 60 de țărani cooperatori au țesit la strînsul resturilor vegetale. Bine organizați, ei fac o treabă bună. E prezent aici și inspectorul administrativ Tudor Bănuță, de la Consiliul popular județean, trimis să răspundă personal de CAP, pe tot timpul campaniei; și urmărească și să sprijine direct desfășurarea însămînțărilor.

Nu uităm însă pentru ce am venit. Pămîntul pare bine uscat. Inginerul Fierbînteanu ja temeratura solului: 7,5 grade Celsius. Merge chiar și pentru porumb — conchide el —, păcat însă că pămîntul e încă umed... Și, spre a ne convinge, scormonește adînc, sub brazdă, și scoate o mină de pămînt. O strînge cocoloș în palmă o aruncă hăt, departe, peste tractoare, și zice ca omul stăpîn pe meserie: „pămîntul se zgurește și se strică; n-am curajul să arunc sămînta. Poate peste o oră-două, cred că, totuși, se pot băga tractoarele la discuit.” Inspectorul de la județ înclină să-i dea dreptate. Președintele CUASC-ului este de părere că lucrarea poate să înceapă imediat. Și aici, și la sola „Între canale”, și la tarlău din punctul Călărești, nu mai trebuie admisă nici o amînare. Pînă la lăsatul serii ar mai fi vreo șapte ore bune de lucru, dar de unde să aduci tractoriști?! În sfîrșit, iată, că se arată unul. Aflăm că vine de la pescuit! ? Ne ocoleste, nu știe unde să-și lase sculele de prins crăp-cenii...

Se încearcă, iată, cu discutările, cu grapele cu colți. Pămîntul se lucrează bine. Dacă se vor întoarce mecanizatorii, pînă la lăsatul întinerului sîntem asigurați că se vor pregăti citeva zeci de hectare. Inginerul, președintele CUASC-ului, inspectorul de la județ devin brusc optimiști. Scotelile dumnealor dau de înțeles că, lucrînd cu o viteză zilnică de 100 hectare, în 11 zile bune de lucru, adică pînă la 19 aprilie, la CAP Mosteni însămînțările pot fi încheiate.

În secția de mecanizare încă se mai lucrează, însă, la reparatul semănatărilor, chiar la reparatul tractoarelor. Deși reparațiile trebuiau terminate demult. Demult trebuiau să fie organizați, să fi avut și carburanții, și sămînta în taberele de cîmp. Faptele de pînă acum, necenzurate, lasă impresia că oamenii nu-s controlați și nici îndrumați cum trebuie, că nu și-au asumat cu toată răspunderea soarta recoltelor.

Timpul e înaintat, dar încă nu-i definitiv pierdut. La Mosteni, ca și în celelalte CAP-uri din CUASC Videle, încă se poate spera la producțiile planificate, la nivelul cerințelor noii revoluții agrare. Cu o singură condiție: să se lucreze zi și noapte, în schimburi, să depășească, chiar să dubleze viteza zilnică, să execute lucrări de bună calitate.

MIHAI STĂNESCU

Nu mai cine n-a văzut nisipurile bătute de vânturi din vestul țării nu poate să-și imagineze prețul fiecărui știulete de porumb sau al unui spic de grâu. În mod obișnuit, la Salonta, lumea ar trebui să se teamă că nu va obține de pe pământurile sărace și nisipoase nici măcar atât cât a semănat. Dacă s-ar descurca mai greu, toți ar fi dispuși să-l înțeleagă. Nisipurile e nisip, vânturile puternice care usucă totul sint neiertătoare ploile cad, ba, cind nu-ți trebuie, ba prea tirziu. Și cu toate acestea, Cooperativa agricolă din Salonta este o firmă de prestigiu între soldații pământului. Atît de cunoscută, încît una din clădirile în care își are birourile pe o stradă din Salonta nu are nici măcar firmă. Nu o are pentru că nu-i trebuie. Pînă și copiii orașului știu unde este sediul cooperativei și te îndrumă precis. Ba, chiar, te întreabă, la cel vechi sau la cel nou? Cel vechi se află în centru, într-o clădire veche, ridicată pe vremuri de un gospodar și nu impresionează prin nimic. Cel nou, seamănă mai degrabă cu clădirea unui institut de cercetări în domeniu. „Nu firma contează, zice inginerul șef, ci producțiile. Ele te fac cunoscut, ele îți aduc oameni și ele îți dau putere.“ Din această părere simplă se poate vedea o altitudine care domină cam tot ce se face la Salonta. Ea pornește de la faptul că oamenii de aici s-au învățat să privească totul sub semnul eficienței, nu al aparenței.

Deși a apărut pe lume abia în anul 1971, ca rezultat al unificării a trei cooperative din oraș, nu s-ar putea spune că nu există o experiență. Dimpotrivă, de-a lungul anilor, au fost consemnate mai multe încercări de a pune rodul acestui pămînt capricios sub semnul eficienței. Și unele au izbutit, parțial sau

total, dar cele mai multe s-au izbit de greutățile cliimei. Și cu toate acestea, din 1971, cînd conducerea celor trei cooperative a fost preluată de Alexandru Czege, obrazul pămînturilor uscate din preajma Salontei a început să se schimbe văzînd cu ochii. O spun și conturile bancare. De la 50 de milioane, producția globală din 1970 — a ajuns în 1986 la 160 de milioane. Ce s-a petrecut între timp? „A început să se contureze un profil de dezvoltare zoo-agro-industrial, în care zootehnia are un rol prioritar. Am debutat cu producții ridicate în sectorul

vegetal care ne-au permis aceleași creșteri în sectorul zootehnic. La rîndul său, sectorul zootehnic contribuie cu necesarul de îngrășăminte organice la fertilizarea terenurilor. Fertilizate, acestea asigură necesarul de furaje pentru zootehnie, plus o rezervă de 20—25%. Așa am putut realiza o creștere a efectivelor, ajungînd la 4.500 de capete de taurine, 25.000 de ovine și 300.000 de pasări. Prin asigurarea unor producții vegetale mari, am putut să asigurăm hrană din belșug pentru animale, în așa fel, încît, să ajungem la 4.100 litri de lapte pe cap de vacă, 10,1 kilograme de lînă pe cap de oaie și la 246 de ouă de la fiecare găină.“ (Ing. Teodor Isăilă, inginer șef al cooperativei). Cei de la Salonta au

înțeles un lucru simplu. Că într-o gospodărie, fie ea colectivă, fie particulară, toate se învîrt în cerc. Ai pămînt bun, scoți recolte, ai recolte, crești animale, crești animale, poți să îngrășezi pămîntul, să-l îngrăși și să-i ceri mai mult. Și au pornit la aplicarea acestui adevăr simplu nu de la vagoane cu îngrășăminte chimice, ci de la banalul și arhicunoscutul gunoi de grajd. Ei au fertilizat în fiecare an peste un sfert din suprafața arabilă cu o sută de mii de tone de gunoi, reușînd să obțină recolte aproape incredibile, deși jumătate din supra-

producții se muncește, nu se glumește. Cine a întîrziat zece minute la program poate să plece acasă. Nimic nu se face după ureche și la întimplare. Ca într-o mașinărie, fiecare om are un rost, o obligație și trebuie să și-o ducă pînă la bun sfîrșit. În medie, fiecare lucrează 340 de zile pe an, varianta de la Salonta fiind foarte aproape de cea a muncii industriale. „Noi plătim concedii de odihnă pentru membrii cooperatori, ajutoarele sociale, sporuri de vechime, dar îl și cerem omului să lucreze ca în orice întreprindere“, spunea inginerul șef al coope-

pămîntului. La Salonta, în fiecare an, riscînd cu curaj și răspundere, 32 la sută din producția netă a fost alocată pentru dezvoltare. Un sector de construcții, alcătuit din 100 de oameni și condus de un inginer a realizat toate investițiile. Cu canalele pentru desecare se iriga în perioadele secetoase, cu 70 de tractoare, 20 de camioane și 78 de platforme trase de cai se lucrează pe brînci, de dimineața pînă seara, cu niște ambiții de natură să mire chiar și pe cei care se pricep la agricultură. Ambitia celor de la Salonta este să realizeze 25.000 tone cereale, 5000 de litri de lapte de la fiecare vacă, 14 kilograme de lînă de la o oaie și 265 de ouă de la o găină. Cînd îl iei în palmă și-l privești, pămîntul pare să nu dea nimic. Dar cînd aflu cum au apărut fabrica de nutrețuri, brutăria, serele, tot ceea ce le trebuie bunilor gospodari, încep să-i crezi. „Noi nu avem carburanți să ne plimbăm pe la fabricile de nutrețuri. Am construit una și nu mai alegăm în fiecare zi“, spunea brigadierul Alexandru Solcai.

Că impresionează la Salonta este organizarea. Ea este impecabilă și stă mereu sub semnul eficienței. Kadar Emerich are transporturile. El răspunde de tot ce se învîrte și se numește utilaj de transport și știe de fiecare roată și de fiecare om. Mesaroș Antal e cioban șef. Pe teritoriul său totul îi revine în întregime și de asta răspunde cu capul. Drept pentru care, fără să bată drumurile între turme și președinte, pentru aprobări și pentru sfaturi, își face datoria și organizează munca sub semnul aceleiași eficiențe, devenite literă sfîntă. Asta a adus și celebritatea. Pentru producția de porumb, cooperativa din Salonta a primit titlul de Erou al Noii Revoluții Agrare.

CORNEL NISTORESCU ■

La Salonta — arta eficienței

Noua civilizație în satul românesc

Întimplarea a făcut ca în urmă cu cîteva săptămîni să revăd în Arhiva națională de filme documentarului „Ultima generație de săraci“. În ce constă valoarea deosebită a acestui film, mai ales în această primăvară cînd sîrbătorim împlinirea a 25 de ani de la încheierea cooperativizării agriculturii în țara noastră?

În primul rînd pentru că o parte dintre imaginile acestui document cinematografic au fost filmate încă din luna august 1949 cînd 110 familii de țărani săraci din comuna Pechea, județul Galați, puneau temelie uneia dintre primele cooperative agricole de producție din țară. Astfel comuna, așa cum arată ea astăzi, cu artere de circulație asfaltate, blocuri de locuințe, școli și grădinițe noi, magazine și unități prestatoare de servicii, cămin cultural reprezentativ și baie comunală, într-un cuvînt cu tot ceea ce au astăzi comunele de frunte ale țării, demonstrează concret, cu puterea faptelor de negăduit, justetea politicii partidului nostru de cooperativizare și dezvoltare socialistă a agriculturii.

Bunăstarea de astăzi a gospodarilor din Pechea este evidentă oricui. Iată, să ne oprim la cîteva cifre, poate nu cele mai semnificative dar suficiente de elocvente pentru a demonstra faptul că, odată cu creșterea, an de an, a puterii economice a cooperativei agricole de producție, a crescut și bunăstarea fiecărei familii. În anul trecut numai din gospodăriile personale ale membrilor cooperatori s-au livrat fondului de stat 124 tone carne, 1535 hectolitri lapte, 1,3 milioane ouă, 72 tone legume, 56 tone fructe și alte produse. Și tot despre bunăstare îți vorbesc cele peste 300 de case noi, cochete și trănice, construite în comună numai în ultimile două decenii.

Am sosit în Pechea într-o zi obișnuită de lucru dintr-o primăvară nehotărîtă. Vremea e totuși blîndă. Am văzut ghiocelii în miinile unor copii care se duceau spre școală. „Flori pentru tovarășa...“ îmi explică sobri și plini de importanță doi elevi din clasa a doua, socotînd că prin aceste cuvinte mi-au spus tot. Numele „tovarășei“? La ce să-mi trebuiască mie?! Este omul care le îndrumă pașii pe drumul cunoașterii, al devenirii lor viitoare. Flori și gînduri de recunoștință. Aveam să le întîlnesc în ziua aceea la mai toți oamenii din Pechea cu care am stat de vorbă. Recunoștință

comuniștilor pentru lumina începutului, pentru neasemuita dezvoltare din ultimile două decenii, pentru bunăstarea de astăzi, pentru certitudinea că pot cuteza spre noi victorii în viitorii ani.

Ne desparte o „generație“ aproape de epopoea cooperativizării, acest vast eveniment istoric cu profunde reverberații în timp, prin ampla mișcare socială în care a fost antrenat un întreg popor. Niciodată nu se va scrie prea mult despre acest moment.

— Poate că am pășit șovăind la început, mi-a mărturisit Ion Negoită, Erou al Muncii Socialiste, unul dintre cei dintîi înscriși în cooperativă, apoi președinte al ei. Poate că am șovăit, deși eram incredințați

menșiunile uriașe ale revoluției prin care a trecut satul românesc în cei 25 de ani de agricultură socialistă, îți schițează succint coordonatele unei epoci unice în istoria milenară a patriei, cu toate atribuțiile unei epoei al cărei erou principal este țărănul român.

Continuî discuția cu Eroul Muncii Socialiste, Ion Negoită, președintele C.A.P. Pechea, în timp ce străbăteam comuna îndreptîndu-ne spre noul sediu al cooperativei, o clădire impunătoare ridicată în centrul civic. Amintesc despre filmul -document în care se vedeau casele mărunte, acoperite cu stuf și privesc în jurul meu. Gospodării bogate, așezate de o parte și de alta a șoselei, cu case mari verzi și portocalii,

de milioane lei din fondurile statului, bani care puși alături de ambiția și hărnicia lor au făcut din comuna natală o vatră a civilizației socialiste, cu evidente și vizibile trăsături urbanistice.

— Aveați și sector zootehnic. Un cioban a fost filmat în mijlocul unei turme de oi.

— E Ghiță Podaru. Aveam o stînă cu 150 de oi de toate rasele; amestecătură cum se spune pe la noi, îmi răspunde Ion Negoită. Astăzi, avem aproape 4.000 de oi numai din rasele țigăie și merinos. De la 97 de taurine cite aveam pe atunci, am ajuns acum la peste 3.000, dintre care 1.150 vaci și juninci. Numai din zootehnie obținem o producție anuală de 32 milioane lei.

doare omenească se „cuprînd“ în fiecare metru pătrat din cele 7.000 de hectare de pămînt pentru ca averea obștească a cooperativei să crească de 673 de ori?

Intr-adevăr de treizeci și opt de ani pechenii, oamenii aceștia de pe Valea Suhurluiului, de cum prinde a se lumina de ziuă, stau față în față cu răsăritul soarelui, aplecați asupra uneltelor și binecuvîntînd pămîntul cu sudoarea lor. Valea rea — așa era cunoscută datorită deselor revărsări peste culturi — a fost „îmblințită“ prin lucrări de drenare și oferă astăzi peisajul unei văi a belșugului, cu renumite grădini de legume și lucerniere. Dealul Lupelor, lutos și plin de ravene, a fost lucrat, în terase și cultivat cu viță de vie. Cooperativa din Pechea deține acum o adevărată podgorie — peste 850 de hectare — numai pe versanți și dealuri pe care, altă dată, creștea doar pelinul și luminărica.

— Importante nu sint cifrele, intervine Ion Negoită ca să mă scoată din gîndurile mele. Important este faptul că în acești ani țărani au învățat mecanizarea, chimizarea, organizarea științifică a producției și a muncii lor, tehnologii noi în agricultură. Au înțeles că veniturile se pot scoate nu numai muncind pămîntul, ci și din zootehnie, din mica industrie, din prestații de servicii. Și asta înseamnă că facem pași siguri pe drumul noii revoluții agrare.

— Ai dreptate. E poate cel mai important cîștig al acestor ani!

— Nu, mă contrazice el din nou. (Încep să-l suspectez că are mania contrazicerii.) Cel mai important cîștig al acestor 25 de ani este faptul că țărănul, omul de „profesie țăran“, a înțeles că pe umerii lui apasă o mare răspundere. Atunci muncea pentru a produce piinea lui și a familiei sale. Astăzi știe că muncește ca să produpă piinea întregii națiuni.

Mi-am amintit de cuvintele acestui om, de profesie țăran, veteran al bătăliilor purtate de cooperatorii din Pechea pentru a smulge an de an pămîntului roade tot mai bogate, cîteva ore mai tirziu, cînd în adunarea generală cooperatori si-au exprimat hotărîrea lor fermă ca în acest an, prin nivelul producțiilor realizate, să adauge cooperativei lor, la numeroasele ordine și medalii conferite de conducerea partidului și statului nostru, și înaltul titlu de „Erou al Noii Revoluții Agrare“.

MIRCEA IONESCU ■

Pledoarie pentru profesia de... țăran

că va fi mai bine. Dar trebuie să înțeleagă oricine că nu poți să calci apăsat și hotărît pe un „teren“ nou unde nu știi ce te așteaptă! Vă mai amintiți cum a coborît primul om pe Lună? A pipăit mai întîi de cîteva ori solul cu virful piciorului și apoi a făcut primii pași! Nu vreau să fiu înțeles greșit. Nu căutam cărări ușoare spre bunăstare, spre civilizație și belșug. Nu! Le doream drepte și sigure, chiar dacă ele tăiau muntele pieptiș. A fost greu la început, de ce să nu recunoaștem. Dar ele nu ne speriau. Că doar pe drumuri grele călcașem toată viața. Aveam dirzenie, aveam credință în izbînda noastră. Pur și simplu am simțit după primii ani cum se ridică în fața noastră o pleoapă de zare limpede... De asta vreau să vă spun încă o dată. Am crezut că va fi mai bine intrînd în cooperativă, dar că vom ajunge atît de departe, adică să facem din săracii de atunci milionarii de astăzi, nu ne-am gîndit. Asta-i adevărul. Nu eram în stare să privim atît de adînc în viitor!

Intr-adevăr, creșterile cantitative și calitative sint atît de mari și de spectaculoase, încît comparațiile cu acel timp al „începutului“ abia dacă mai sint posibile. Numai simpla lor enumerare îți conturează di-

galbene și albastre, cu acoperișuri din tablă zincată, cu zorzoane ceramice și fel de fel de flori și chenare la uși și la ferestre, la cerdacuri și streșini. Lemnul mușcat de daltă ori încrustat din ferăstrău se răsfrînge în ritmuri și motive care îți vorbesc despre o anume dragoste a oamenilor de aici pentru frumusețea artistică, pentru dorința ca forma, culoarea și volumul să încinte ochiul trecătorului și să-l îmbie în curte, promițîndu-i mingieri sufletești.

— În imaginile acelea ale „începutului“ se văd oameni intrînd în zorii zilei, rîzînd, pe sub firma cooperativei. Era un obicei?

— Da, în fiecare dimineață ne adunam la sediu, ne urcam în căruțe și porneam spre cîmp. Nu era prea greu. Eram cam două sute de brațe de muncă și aveam treizeci de căruțe. (Astăzi cooperativa agricolă din Pechea are 40 de camioane și tractoare rutiere. Cum să faci o comparație?!). Pămînturile noastre adunate la un loc formau „o moșie“ de 280 hectare. Acum avem 7.000, dintre care 2.800 vor fi irigate în acest an.

O investiție serioasă, dar cooperatorii din Pechea s-au bucurat permanent de ajutorul statului. Numai în ultimul cincinal au beneficiat de peste 55

— Despre „industria“ cooperativei ce îmi puteți spune?

— O simplă fierărie și o dulgherie. Reparăm căruțele, răspunde Ion Negoită, zîmbînd nostalgic. Anul trecut numai din activitățile industriale, cooperativa a obținut venituri de peste 5 milioane lei. Pentru acest an ne-am planificat o producție industrială de 11 milioane.

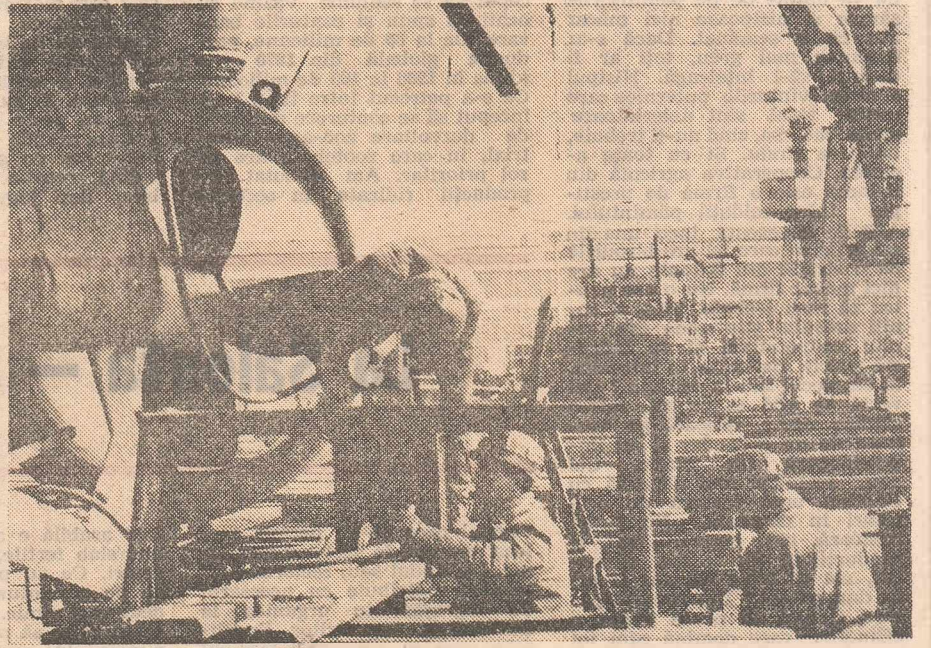
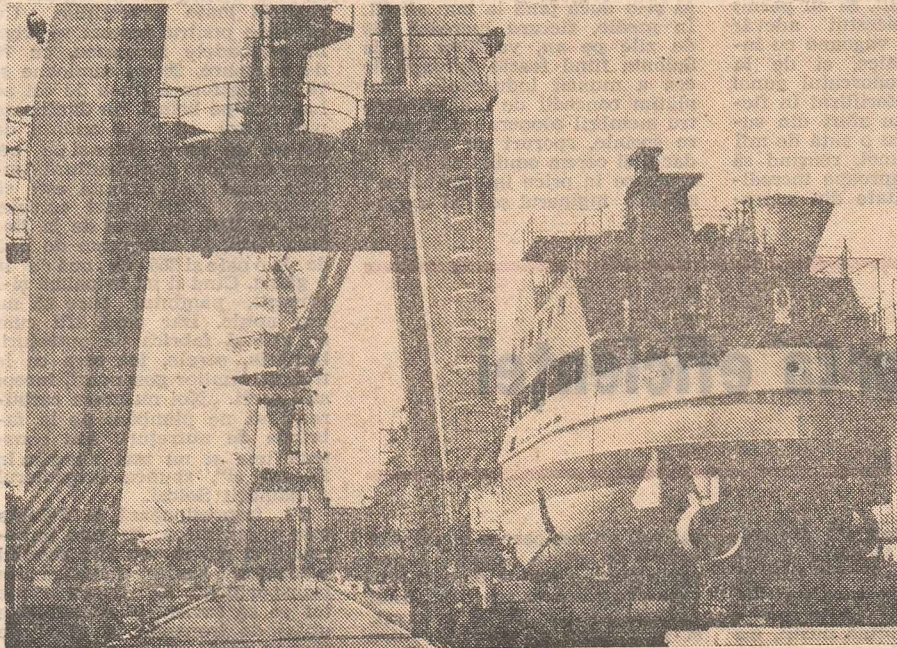
— Deci și în acest sector de activitate se poate face doar o comparație... sentimentală, am observat eu.

— Am să ofer posibilitatea să faceți și una exactă. Este vorba de averea obștească a cooperativei noastre. Atunci, cînd am pus noi tot ce aveam pe hirtie, am tras lînă și am adunat, a rezultat că aveam o avere obștească în valoare de 153 mii lei. Astăzi ea se ridică la 103 milioane lei. Deci, adaugă el, averea obștească a crescut de 673 de ori.

— Se poate spune, adaug eu prinzînd gustul înmultirilor și împărțirilor, că în fiecare an a crescut de cite 18 ori.

— Nu aceasta doream să calcuțați, îmi atrage atenția, zîmbînd Ion Negoită. (Este obișnuit cu reporterii de orice gen. De obicei vorbește liber. Cifrele și datele le are adînc încrustate pe „răbojul“ memoriei.) Aș fi vrut să aflați cîți litri de su-

Avuția țării o dă producția

Aur de Dunăre

Mama Ioana

Imi vine să-i spun „mama Ioana”. Are vorbă domoală și gesturi încercate de căldură. Zimbește sfielnic și vorbește cu stinjenală despre ea. În urmă-i se-ntinde o viață întreagă de om. O viață de femeie. Dar o femeie aparte, hotărâtă, energică, altfel decât o arată înfățișarea. Mai are doar trei luni până va ieși la pensie. Dacă aș fi zărit-o pe stradă, mi-aș fi zis că lucrează într-o brutărie ori într-un laborator de cofetărie. E puțin greoaie și nu mai calcă așa ușor ca în tinerețe. Ii privesc șorțul cel mare și cauciucul ce-i probează salopeta. Nu e sort de gospodină. E sort de sudor. Iși încrețește fruntea atunci când e să-și amintescă ceva. Nu pentru că i-ar veni greu, e tare sprintenă la minte, ci pentru că i se pare, citeodată, că nu ea este aceea care a făcut toate acele năzdrăvăni, nu ea este aceea care a dat dovadă — ani și ani — de atita curaj. La Broșteni, satul ei de baștină, trecea drept un copil cumințe și ascultător. Se ducea cu vacile, făcea de mîncare pentru părinții plecați la cîmp și străbătea sprintenă potecile strivite de arșiță pentru a duce bucatele, în miez de zi, la arie. Dar s-a revoltat atunci când i s-a spus că școala nu-i de ea. A zis că se-nscrisese singură și așa a făcut. La 18 ani și-a luat hamul și praștia și s-a dus să lucreze la Șantierul naval din Turnu Severin. Ca vopsitoare. N-aveam cum să fie greu, era învățată ea cu muncă mai aspre. Se întâmpla asta prin '50. După doi ani, s-a deschis un curs de calificare pentru meseria de sudor. Mama Ioana — pe atunci o fată de douăzeci de ani, frumoasă și timidă — s-a înscris și ea. A învățat bine meseria. Și a devenit sudor de vas. Numai o singură femeie înaintea ei încercase acest lucru, dar a abandonat repede. Ioana, însă, a lucrat pe nave peste două decenii. Pără să blesteme niți în gînd usturimea vîntului sau fierbințeala de cuptor a fierului încins de soarele verii. Ca un bărbat adevărat. Ca un muncitor exemplar. Ca un om al Șantierului — acest colectiv ca o familie mare și unită de aceeași visuri. Prin miinile Ioanei au trecut primele nave maritime construite la Severin. Le privea pornind spre larg și se gîndea că tot așa se vor duce și copiii ei în lumea cea mare. Intre timp se căsătorise cu Radu, electrician de mină-ntii, și aveau împreună doi băieți. Au crescut băieții și, așa cum s-a gîndit Ioana, au plecat care încotro. Cel mic e ofițer, iar cel mare, profesor de matematică, a fost repartizat la Vaslui. Ioana și Radu au rămas în casa lor, pe care și-au durat-o încă din primii ani de căsnicie. O casă care a fost, vreme îndelungată (și încă mai este) martora unui program care poate să pară monoton: cei doi soți se trezesc de cu ziuă, astfel încît la ora șase sînt, de mină (da, da!), și acum

tot de mină vin) la poarta șantierului. N-am întîrziat niciodată în toți cei 37 de ani de cînd muncesc aici — zice mama Ioana. Nici n-aș fi putut. Aveam impresia că s-ar fi uitat lumea după mine și m-ar fi vorbit de rău în spate. După lucru — acasă, la multele treburi ale gospodăriei. N-a fost greu? Chiar dacă, uneori, plecam mai obosită de-acasă, cînd vedeam că se luminează și iese soarele din Dunăre, imi trecea orice urmă de osteneală.

Cu astfel de oameni a ajuns Șantierul naval din Drobeta-Turnu Severin să obțină rezultatele cu care se mîndrește astăzi — spune tovarășul Constantin Galbeniu, președintele comitetului sindical. Oamenii de suflet, atașați pînă la jertfă, dacă li s-ar fi cerut, bunului mers al treburilor de-aici. Desigur, un mare colectiv muncitoresc se sudează în timp. Dar, în tot acest timp, tot de oameni adevărați ai nevoie. Cum e Ioana Ivănescu, cum e soțul său, muncitor cu categoria a șaptea specială, cum sînt atîția alții...

Așa ajungi să n-ai absențe nemotivate

Tot în '50, odată cu Ioana, a venit în Șantier și Ilie Drăgoționiu. Tot copil de la țară. De cum l-am auzit deschizînd gura și rostind primele cuvinte, mi-am dat seama că am în față unul din acei povestitori înnașcuți, unul dintre acei înțelepți care au priceput multe din viață și știu să destăinuie cele aflate. Așa că, spre a-i prinde cu fidelitate cuvintele, am folosit, fără știrea sa, pentru a nu-l tulbura, banda magnetică. Iată transcrierea ei:

„Chiar dacă știi că ți-a fost greu traul, tot nu se cuvine să vorbești urit despre ălea prin care-aj trecut. Uite, eu nu despre greutățile copilăriei imi aduc aminte — deși au fost, că cinci copii au avut de crescut, din puștinul lor, părinții —, ci despre ce-am simțit că era bine și mă fericea. Noj, frații, ne întrecem care se școală mai devreme, mai ales primăvara, pentru că primul trezit fugea în curte să caute vreun miel nou născut. Și dacă-l găsea, avea voie să-i pună ce nume voia și să-l împodobească, să-i pună ciucuri roșii, și să se joace cu el. Nu găseam prea mulți miei, că n-aveam turmă de oi, ci doar cîteva, pe lingă casă, dar așa am învățat să ne sculam cu noaptea-n cap, și nu posomorîți, ci veseli și cu chef de treabă. Ziua ne părea prea scurtă pentru cîte treburi aveam de făcut. În zori plecam cu vitele, apoi mergeam la școală, ne întorceam, ne duceam tot la vite, rineam, le dădeam de mîncare și abia după aia treceam la lecții, făr' să ne miile nimeni de la spate. Cînd, pe seară, mai ieșeam la joacă, se auzea, din depărtare, glasul tatii: masa! Dacă nu te grăbeai, nu mai apucați nimic de mîncare. Cam așa se trăia la Halînga. Tata muncea la depou.

Om sever, în fața căruia mi-am plecat privirea pînă cînd s-a dus de pe lume, la 85 de ani. El nu m-a lăsat să mă fac mecanic de locomotivă. Mi-a zis că e meserie grea și murdără, ești mereu plin de cărbune. Mai bine pe cîmp, în aer liber. Și am început să lucrez la plug. Luam 20 de lei după ce munceam zi lumină. Nu eram prea voinic, în armată cîntăream 48 de kile. M-am pus pe săpat șanțuri, cu tirnăcopul. Într-o zi, cînd m-am oprit nițel să mîning, am adormit, eram sleit de vlagă, și adormit am rămas pînă spre seară, cînd m-a trezit mama și mi-a spus că nu sînt clădit pentru astfel de munci. Dar pentru care? O rudă m-a învățat că ar fi bine să merg la oraș, la Șantierul naval, că e nevoie de muncitori. M-am dus. Multe pe-rechi de bocanci am rupt eu pe drumurile astea! Făceam zilnic 16 kilometri, fie iarnă, fie vară, ca să ajung la timp la șantier și să mă întorc mai iute acasă, că mai aveam și acolo de treabă. Și tot pe jos. Și-n '54, cînd erau nămeții de doi metri, eu tot am fost la muncă. Fără un minut de întîrziere. Și ce lucram? La cărat table. Muncă grea și necalificată. Un maistor bătrîn (că mereu m-au sfătuit de bine bătrînii) zice — mergi, mă, la nituri, că e mai ușor pentru unu' slab ca tine. Da' vezi că o să lucrezi cu unu' Vocilean, de nu-i intră nimeni în voie. Tu muncește și vezi-ți de treabă. Așa am făcut. Și n-am avut nici o discuție cu meșterul ăla de-i speriasse pe toți. După un timp, tot un om bătrîn m-a povățuit: învață și tu o meserie ca lumea, nițitul nu-i meserie. Fă-te instalator, că nu prea sînt, și asta e bună și-n fabrică și-n civile, adică dacă ți-o veni să mergi în altă parte. M-am recalificat și am devenit instalator. Am furat meserie, cum se zice. N-aveam voie să pun mîna pe planul pe care-l avea maistrul. Dar trăgeam cu ochiul. Pînă la urmă am prins-o și, tot așa, cu muncă multă, m-am văzut și cu brătura de aur pe mină. Din '70 sînt șef de echipă. Iar de la mine au plecat destui ca șefi de echipă. Sînt bun și înțelegător, dar nu cu leneșii. Ei n-au ce căuta între noi, între șantierîști. Am asudat și asudăm ca să facem lucruri ca lumea, să facem cînst Șantierului și nu permitem nimănu să ne strice firma. Meserie nu poți învăța dacă nu ți-e dragă. Atunci cînd o iubești — uți și de somn și de distracții, de toate alea. Numai de muncă nu. Așa ajungi să n-ai nici o absență nemotivată. Dar ce zic eu absentă?, nici o clipă de întîrziere. Programul de viață este reglat după cel de muncă. Și dacă nu ești mîndru că lucrezi aici, printre oameni care au pus clădirea de nave mai presus de orice, du-te în altă parte, dacă ți se poate da voie undeva să privești cu indiferență la eforturile din jur. M-am lungit eu cu vorba, dar asta pentru că mi-e dragă munca de navalist și mi-s dragi tinereții pe care-i vād pasionați și neosteniți. Eu, ca instalator, am călătorit mult pe Dunăre și pe mare, cu navele-n probă. Mi s-a propus să rămîn navigator. Era frumos, nimic de zis. Dar dacă nu știu eu că miinile astea au dat ceva din ele oamenilor, parcă nu sînt mulțumit și liniștit. Așa că tot aici m-am întors. Printre ai mei. Printre oamenii între care m-am simțit mereu

ca în propria-mi familie”.
— Poate că e interesant de văzut și ce specialiști au creat vîrstnicii Șantierului nostru — continuă Constantin Galbeniu —, care e modul lor de a gîndi...

Viața pe scurt a unui mare campion

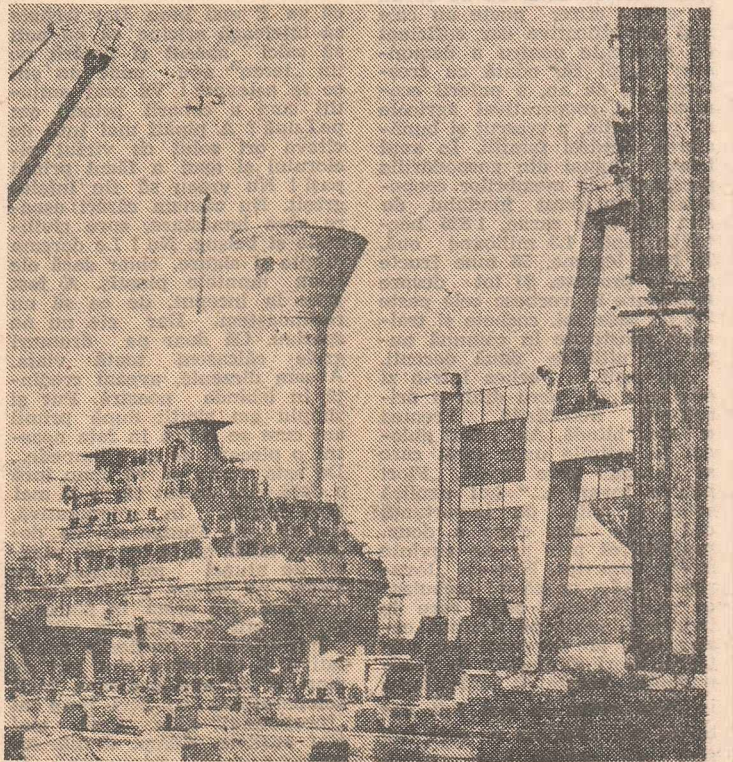
Pornind de la acest îndemn am ajuns să-l cunosc pe Cornel Drînceanu. A venit la Șantier, ca ucenic, la vremea cînd Ilie Drăgoționiu era deja șef de echipă, iar Ioana Ivănescu avea 20 de ani muncă. Un fel de copil al lor. Sudor, dar nu unul oarecare. Drept e că a și avut de la cine învăța meserie. A fost în echipa lui Ion Tîntas, chiar ucenicul acestuia, în '76, cînd la Drobeta-Turnu Severin a avut loc finala primei olimpiade a sudorilor, Cornel s-a numărat printre spectatori. De atunci, a participat an de an la aceste concursuri. În '79 ajunge în finală, la Brăila, și iese al unsprezecelea. Un an mai tîrziu, la Satu Mare, primește un premiu special. În '81, la Constanța, iese pe primul loc la categoria lui de vîrstă (sub 26 de ani). Și, de-atunci, e mereu printre primii, pînă cînd, fostul campion de juniori devine, în '84, la București, și campion de seniori. Cel mai bun sudor din țară! Cîți dintre cei care vor fi asistat la concurs au știut că acest tînar merge, de cite ori are timp, pe la liceu, asistînd la cursuri, că se consultă cu specialiștii șantierului atunci cînd îi e ceva neclar și că este în permanență ajutat, ba chiar lăudat pentru setea lui de cunoaștere? În urmă cu trei ani, a devenit cel mai tînar șef de echipă din Șantierul naval. I-au fost încredințați spre formare elevii ai școlii profesionale. Și el i-a ajutat, cu gîndul la felul în care fusesse, la rîndu-i, primit printre veteranii întreprinderii. Azi, la 32 de ani, tată a patru copii — pe ale căror carnetele C.E.C. sînt înscrise toate sumele de bani rezultate din premiile obținute de tatăl lor la olimpiadele pe meserii — Cornel Drînceanu se simte — și este — un om rea-

lizat. Un om al Șantierului. Iubit și admirat de cei din preajmă. Consultat. Asumîndu-și însemnate răspunderi. Posesor, și el, al brătării de aur ce încununază încheieturile miinilor harnice și pricepute.

Numai cel care n-a avut prilejul să privească soarele rostogolindu-se — în zori sau spre asfințit — deasupra oglinzii Fluviului nu poate pricepe ce simt oamenii care-și sporesc puterile privind nașterea dimineților sau blinda așternere a înserării. Dar cei trăiți în mal de Dunăre știu. Și mai știu că munca pe care o depun între două momente ale zilei nu face altceva decît să-i înnobileze. Aș fi putut vorbi pe larg despre bunele rezultate obținute la majoritatea indicatorilor de către Șantierul naval de la Drobeta-Turnu Severin. Am preferat — sperînd că toate aceste împliniri sînt de la sine înțelese atita timp cît acolo lucrează oameni de felul celor pe care vi i-am prezentat — să ofer cititorilor schița unui posibil tablou de familie, emblematic pentru întregul colectiv. Fără să fie rude, cei trei despre care v-am vorbit, aleși dintre cei foarte mulți pe care i-am cunoscut acolo, sugerează forța și e-lanul unui impresionant număr de oameni. Oamenii ale căror brătării de aur, de care nu vor a se despărți vreedată, își sporesc strălucirea oglinzindu-se-n Dunăre. Miini ce aștern inconfundabile amprente pe navele deasupra cărora străjudește tricolorul. Vorbind despre aceste însemne ale dăruirii în muncă, Ilie Drăgoționiu, fermecătorul povestitor, a zis, cu vorba-i plină de țile: sînt brătării din aur de Dunăre. Cel mai strălucitor dintre toate metalele de preț de care am eu știință.

N-am putut, privindu-l, mai apoi, în tolu lucrului, văzîndu-l miinile puternice și agile, să nu-l cred. Mai ales că peste Dunăre se preumbla, asfințînd, un soare ce, poleia totul — oameni și nave.

DAN MUCENIC
Fotografii de
VICTOR RĂDULESCU

reală, adică producția fizică!

Despre cabluri, dar mai ales despre oameni

Abia se deschisese întreprinderea și intrase în funcțiune și secția de care răspunde el, unde se produc cabluri neizolate. Într-o zi, în timpul pauzei pentru masă, unul dintre muncitorii din secția lui a luat un tambur de lemn, dintr-acelea pe care se înfășoară cablurile, și l-a așezat în picioare, tamburul acela de dimensiuni mici venea ca o masuță rotundă iar omul s-a așezat și el dinaintea tablei de scinduri parcă obosit, parcă tocmai atunci ar fi sosit de la un drum lung. Din desaga pe care o ținea pe genunchi a scos piine, slană, ceapă, le scoțea din întinerul de cirpă al traisetei lui cu o mișcare domoală dar sigură, deloc șovăielnică, de parcă omul s-ar fi simțit chiar acasă la el. În clipele acelea, lui Vasile Cărbunaru i-a trecut prin minte că, iată, este chiar adevărat ce se spune uncori, că țărani, atunci când mănincă, parcă ar săvârși un ritual. Omul acela era un țaran de prin Maramureș ajuns muncitor în întreprindere de vreo câteva zile. Iar Vasile Cărbunaru credea că o să-l poată contempla în continuare cum începe să mănince tihnit, cu gîndul poate la copiii lui, la treburile lui de pe-acasă, și atent să nu risipească nici o fărîmătură de piine. Însă n-a fost să fie așa. Omul a scos din desaga și o sticlă de palincă, și înfigînd cuțitul în lemnul tamburului cu un gest larg, l-a privit drept în ochi și i-a spus: meștere, dacă nu vîi să mîninci și să bei cu mine, te tai. În prima clipă, a incremenit. În clipa următoare, însă, a avut norocul să găsească o replică potrivită și forța cuvintelor n-a fost mai mică decît dacă el s-ar fi dus să răstoarne, cu piciorul, masa improvizată.

De aici am plecat, zice Vasile Cărbunaru. Crearea unei industrii noi și puternice la Bistrița a însemnat, ca pretutindeni, mai întii formarea oamenilor. Iar un muncitor bun nu se face mai ușor decît se construiește o fabrică.

Il întreb, din curiozitate, ce s-a mai întimplat cu omul acela. Lucrează foarte bine, îmi răspunde, este unul dintre oamenii cei disciplinați, prelucrător produse electrotehnice, s-a stabilit aici cu familia, a primit un apartament. Se numește Gheorghe Pop.

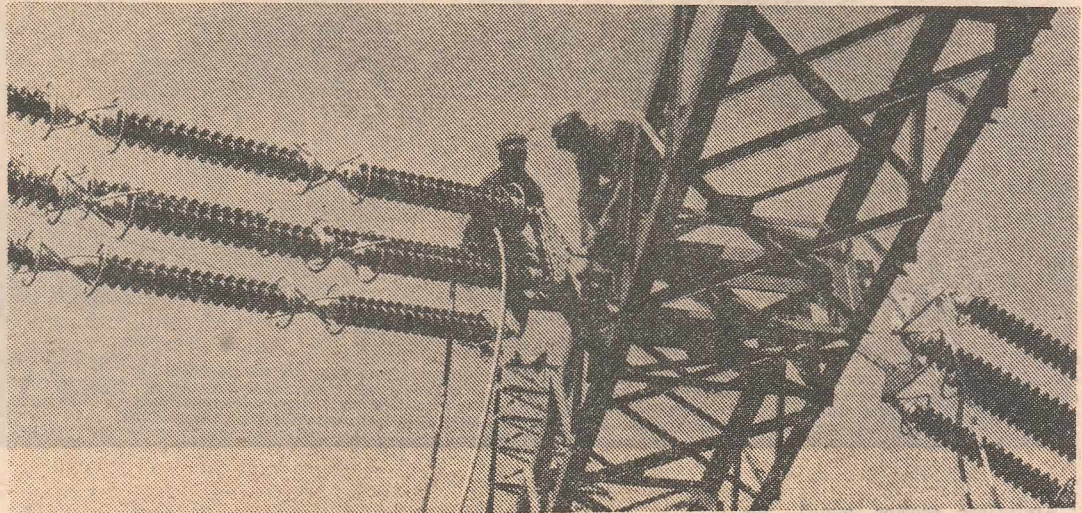
La întreprinderea de produse electrotehnice din Bistrița, tehnicianul Vasile Cărbunaru conduce o secție în care muncesc 260 de oameni. Cînd îl întrebă cineva dacă este bistrițean, răspunde că este, dar de pe altă Bistrița. Adică de pe Bistrița din partea cealaltă a muntelui, dintr-un sat de pe lângă Piatra Neamț. Mai mult de jumătate din cei 20 de ani înscrisi în cartea lui de muncă a lucrat la Săvinești, la început ca operator chimist. La Bistrița a ajuns pentru că, fără a se îndepărta mult de casa părinților lui, putea să urmeze cursurile de seral ale secției de subingineri aparținînd de Institutul Politehnic din Cluj-Napoca. Însă planul de-acasă nu s-a potrivit cu cel din țirg. Întreprinderea se afla în construcție, cînd s-a transferat el aici, cîrind după aceea a urmat operațiunea de montare a utilajelor și era nevoie, chiar din partea beneficiarului, de oameni care să nu-și precupețească munca și să nu tragă mereu cu ochiul la ceas. Era nevoie de oameni care să vrea să muncească toată ziua. Iar Vasile Cărbunaru a fost unul dintre aceștia. Nu-i vorbă că nici după ce întreprinderea a intrat în funcțiune el n-a putut să-și măsoare munca prea exact în ore și minute. Mai ales în anii de început, venea dimineața și pleca seara. N-avea cînd să-și mai facă timp și pentru cursurile de seral. Iar acum, la 38 de ani, crede că este un

pic prea tirziu ca să mai vrea să fie subinginer. În timp ce se lupta cu absențele nemotivate pe care unii încercau să le motiveze spunînd că ei au și pămînt de lucrat sau vite de crescut, în fabrică se organizau cursuri de calificare, apoi de perfecționare, și e adevărat că greu, dar e la fel de adevărat că sigur, oamenii s-au deprins cu noul lor statut. Scăderea fluctuației a fost un semn de bun augur. Oamenii înțeleșeră, cei care înțeleșeră, că munca în industrie nu poate fi o ocupație sezonieră. Și la urma urmei cu ei, nu cu alții, zice Vasile Cărbunaru, secția și-a modernizat permanent utilajele, crescînd substanțial productivitatea, micșorînd efortul fizic pînă într-atît, încît el a devenit minim, asigurînd produselor fabricate aici o calitate superioară. Mai mult de jumătate din producția întreprinderii fiind destinată exportului.

Pentru Vasile Cărbunaru, ceea ce a învățat el, mai demult, la Săvinești, este o lecție care nu se uită niciodată. Acolo a deprins virtuțile unui muncitor adevărat și din acest fapt n-a făcut niciodată un secret. Dimpotrivă, a spus-o tuturor, cu mîndrie. Cum zice el, la Bistrița a venit de acolo unde nu era permisă nici o abateră. Zădărnici au încercat unii să-l facă să creadă că abaterile sînt permise, totuși. Vasile Cărbunaru le cerea să-și facă datoria, atîta tot, dar unii au crezut că pot să-l facă să renunțe la această pretenție trimițîndu-i foarte curajoase anonime. Nu le-a dat cui ar fi putut să afle, în cele din urmă, cine le-a scris. Dar într-un timp a cerut directorului Valeriu Bodean să-l schimbe, să nu mai răspundă de secție. Directorul n-a acceptat. Iar Vasile Cărbunaru a continuat lupta și a ciștigat-o, în cele din urmă. Cînd i-au fost tăiate niște cabluri electrice la mașina lui, Dacia 1300, ca miliția să-l poată amenda că merge fără faruri, și-a reparat cablurile acelea și-a rămas optimist ca și atunci cînd la vreo oră din noapte primea telefon și cineva încerca, de la celălalt capăt al firului, să-l facă să-și iasă din sărite. Dar toate acestea au trecut, zice el. Au trecut, am zice noi, dar ele pot face parte dintr-o istorie a întreprinderii.

Acum vreo cîțiva ani, la vreo 40 de kilometri de Bistrița se montau niște linii electrice cu cabluri făcute chiar de întreprinderea lor, mai exact chiar de secția condusă de Vasile Cărbunaru. Șeful lucrării i-a dat telefon, i-a spus că există niște defecțiuni ale cablurilor și că-l roagă să-l ajute. „Am luat un microbuz, își aminteste el, și-am plecat cu 10 oameni din schimbul întii să vedem despre ce e vorba. Cablurile pe care le facem noi au un miez de oțel iar deasupra vine aluminiul. Ei bine, cablurile acelea nu aveau niște marcaje corespunzătoare și se putea crede că o parte din ele nu au miez de oțel. Cum se știe, electricienii trec pe un fel de cărucioare, pe cabluri, între un stîlp și altul, la o înălțime de cîteva zeci de metri, și e ușor să ne închipuim ce s-ar întimpla dacă un cablu s-ar rupe atunci. Cum încă nu erau montate pe stîlpi, cablurile acelea întinse pe zăpadă, pe o distanță de vreo 6-7 kilometri, au fost luate la mină, metru cu metru, și verificate marcajele. Sigur că n-a fost o muncă prea plăcută. Dar era vorba despre o neglijență în munca noastră, nu a altora. La întorcere, cei 10, printre care Teodor Motocna, Valentin Andreica, Iacob Suciuc, au povestit tuturor celor din secția noastră ce lucraseră ei în ziua aceea. A fost o lecție pe care n-a uitat-o nimeni”.

D. CONSTANTINESCU

Investiția — un loc al intereselor comune

La marginea Capitalei, între Dimbovița și comuna Glina sînt în curs de desfășurare lucrările de construcții ale Stației de epurare ape uzate a municipiului București. Cîteva amănunte despre această importantă investiție, cu repercusiuni dintre cele mai importante asupra mediului zonei inconjurătoare primim de la inginerul Andrei Anastasiu, directorul tehnic al I.C.A.B., beneficiara lucrării.

— Stația de epurare va fi printre cele mai mari din Europa, comparabilă cu cea a Parisului și a Moscovei. Stația va prelucra întregul debit de ape uzate ale municipiului, ape menajere și industriale, inclusiv cele pluviale, debite între 22,5 și 45 metri cubi pe secundă, maxim fiind cel din zilele ploioase. Stația de epurare Glina, cum i se mai spune, face parte dintr-un complex de lucrări: amenajarea Dimboviței și a magistralelor de canalizare, portul de agrement și transport din amonte stației, amenajarea râului Argeș dintre Crivina și Budești, un canal magistral care va duce apa de la stație în sectorul amintit al Argeșului și care va avea un debit de 8 metri cubi pe secundă și un sistem de irigații pentru 50 de mii hectare între Glina și Budești, care va funcționa cu apă epurată de stație. Ca urmare a epurării apelor va rezulta într-un an un milion de tone de nămol, ce va putea fi folosit, probabil, ca îngrășămint pentru agricultură, la fertilizarea unor soluri sărătu-roase. Din cele cîteva date pe care vi le-am oferit, cred că a rezultat că este vorba de o lucrare de anvergură tehnică și de interes major economic și cetățeneș.

— Din punctul de vedere al beneficiarului ce probleme vă ridică această investiție?

— Înainte de a trece la aceste probleme, aș vrea să subliniez un aspect, important pentru activitatea de viitor. Stația epurată și apele industriale ori este extrem de important ca ele să nu conțină substanțe toxice și metale grele decît în limitele parametrilor stabiliți. În caz contrar, ele vor distruge bacteriile aerobe care participă la procesul tehnologic. Refacerea lor durează minimum 3 luni, timp în care stația nu epurează, e practic scoasă din funcțiune. Apa destinată irigațiilor nu poate fi folosită. Deci, la termenul de punere în funcțiune al stației, sfîrșitul trimestrului I 1989, stațiile de preepurare industrială ale întreprinderilor bucureștene trebuie să fie în perfectă stare de funcționare. Și acum despre investiția propriu-zisă. Problemele care ne frămîntă sînt legate de termene și de calitatea lucrărilor.

— Să începem cu termenele, pentru că am înțeles că stația face parte dintr-un complex de lucrări legate funcțional între ele, funcționarea uneia fiind condiționată de a celorlalte.

— În privința termenului de punere în funcțiune persistă o oarecare îngrijorare. Valoarea lucrărilor de construcții-montaj este de 2.200 milioane lei, o valoare importantă. Lucrările au început spre sfîrșitul anului 1985, an în care s-au realizat

10 milioane. În 1986 s-au realizat 100 milioane. Pentru anul acesta planul a fost mărit de la 250 la 400 milioane, urmînd ca în anul viitor să se realizeze 1 miliard. Dacă scădem aceste sume din total, pentru primul trimestru al anului 1989, trimestru la sfîrșitul căruia trebuie ca stația să intre în funcțiune, vor rămîne de executat lucrări în valoare de 700 milioane, din care 400 milioane construcții. Deci, într-un trimestru de iarnă vor trebui executate lucrări de valoare mare, îndeosebi finisaje. Această problemă este bineînțeles și în atenția constructorului, Centrala construcții industriale și antrepriză generală București. C.C.I.A.G. București este un constructor cu multă experiență, are o carte de vizită mai mult decît onorantă, însă după părerea noastră lucrările ar fi fost bine să fie mai avansate la ora aceasta.

— Și a doua problemă, calitatea?

— Lucrarea este unică în felul ei și impune condiții de calitate stricte. Să ne gîndim că aproape toate obiectele sînt deosebite atît ca mărime cit și ca modalitate de execuție. Un bazin de aerare este mai mare decît un teren de fotbal. Fermentatoarele sînt construcții de beton armat monolit, în formă de ou și înalte cit un bloc cu 10 etaje. Infiltrațiile și exfiltratiile nu pot fi admise sub nici o formă. O eventuală greșală de execuție va fi foarte greu de remediat pe parcurs. Împreună cu constructorul am luat măsuri de verificare și control pe toată durata execuției pentru a înlătura orice surpriză neplăcută. Deci toată grija din partea tuturor. În ceea ce ne privește, am organizat o echipă de diriginți cu experiență pentru a urmări calitatea lucrărilor cu maximă exigență. Fiecare obiect are un caiet de sarcini detaliat, care cuprinde condițiile de calitate, funcțiunile tehnologice, etc. Spre deosebire de alte situații, cînd construcția îmbracă și adaptește o tehnologie, în cazul nostru obiectul de construcție, este în același timp obiect tehnologic. Un amănunt important — stația este independentă energetic. În urma prelucrării apelor uzate se obține prin procesul tehnologic biogaz care asigură necesarul de energie al stației.

Ne deplasăm pe șantierul de la Glina pentru a consemna și punctul de vedere al constructorului. Vorbim cu inginerul Mihai Vasile, șeful brigăzii. E un inginer tînar, a absolvit facultatea de construcții civile și industriale a Institutului de Construcții București în anul 1979, însă are deja în urmă lucrări care-l îndreptățesc să se considere constructor cu experiență. Calm, atent. Nu seamănă cu portretul de constructor îndeobște popularizat prin filme, care strigă în telefon și da trei dispoziții pe minut, într-o stare de permanentă agitație. Ii prezentăm tema: termene, calitate.

— În ceea ce privește termenele, doar la prima vedere sîntem în urmă. Graficul de lucru pe care l-am gîndit are în vedere termenul de punere în funcțiune. Lucrarea are unele

obiecte ca mărime și tehnologie de execuție cu caracter de unicat și cu grad de repetabilitate mare. Obiectele principale sînt decantoarele secundare, decantoarele primare, bazinele de aerare și fermentatoarele. E mai greu pînă se pune la punct tehnologia pentru prima bucată. Apoi gradul de repetabilitate va asigura o productivitate a muncii și, deci, un ritm sporit de execuție care ne va permite să respectăm termenul de punere în funcțiune, care, s-o spunem, nu este din cele lejere. Gradul mare de prefabricare, se apropie de 95 la sută, ne va permite să asigurăm o productivitate de aproape 400 mii lei pe an, mai mare decît a antreprizei. Unele obiecte nu pot fi atacate simultan. Cofrajul metalic al fermentatorului are o greutate de 450 tone și se refolosește de 7-8 ori. Trebuie să ținem seama și de aspectele economice.

— Aveți asigurate proiectele? — Proiectele realizate de I.S.L.G.C. sînt complete. De asemenea proiectele tehnologice realizate de grupa de proiectare a centralei.

— Vă lipsește ceva? — În cîteva zile va fi terminată dotarea laboratorului de șantier pentru controlul calității betoanelor și a pămînturilor. Pînă acum am apelat la alte laboratoare ale centralei. Baza de producție proprie, situată în incinta șantierului, va asigura distanțe de transport minime. În anul acesta, numai prin baza proprie vom realiza 24 mii metri cubi de prefabricate. Organizarea este în curs de definitivare: dormitoare, cantină, birouri.

— Forța de muncă? — Nucleul brigăzii, echipele de bază, conduse de maistrii Dobre Tănase, Vasile Manea și șefii de echipă Marin Androne, Ion Castaliu și Ion Visan este angrenat din plin în lucrările ce se desfășoară. La ora asta, în brigadă avem doar 327 de oameni. La anul, efectivul va fi de aproape 2.000. Dulgherii sînt deficitari. Simțim nevoia — mai ales de tineri pentru lucrările de înălțime. Tinerii nu prea vor să se facă dulgheri. Am angajat muncitori. Unii rămîn, alții pleacă. Se autoselecționează. Angajăm oameni buni cărora le place munca. Au venit de la un liceu industrial de construcții 20 de tineri care s-au integrat neașteptat de repede și bine. Mai curios, tinerii ingineri din ultimii 2-3 ani nu se încadrează așa cum ne-am fi așteptat. Au repartiție dublă și în așteptarea zilei cînd vor pleca în proiectare consideră șantierul un loc de muncă pasager și derizoriu. Pe unii dintre ei am fost nevoiți să-i punem în discuția colectivului.

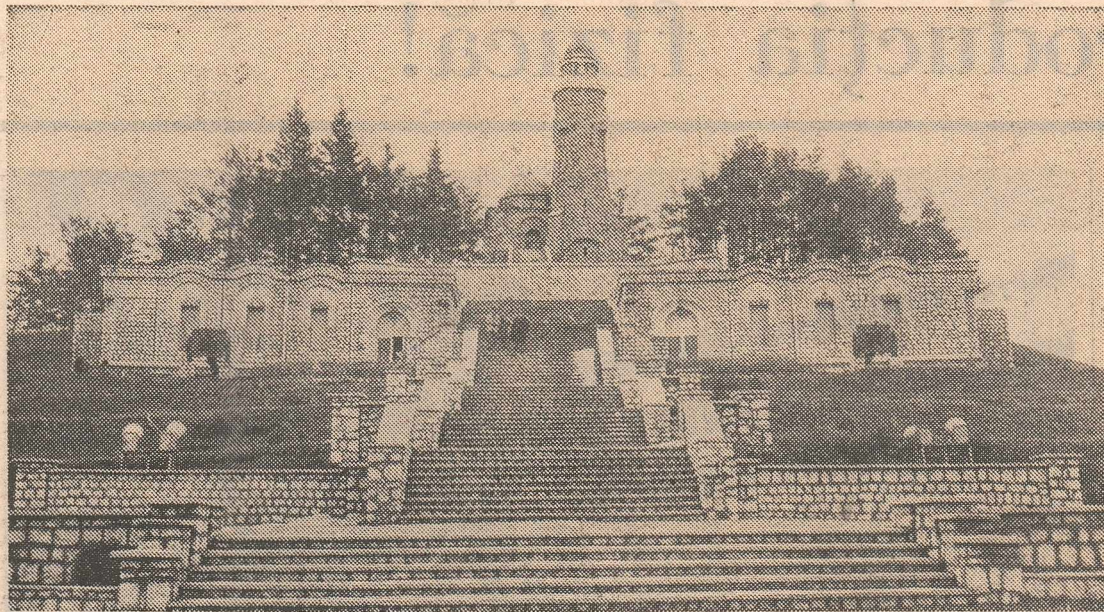
— Am înțeles că un aspect important al acestei lucrări este necesitatea asigurării unei calități ireproșabile.

— Am determinat punctele critice ale lucrării și am luat măsuri de execuție corespunzătoare: eliminarea perioadelor de stagnare, îmbunătățiri tehnologice care se impun, control atent în toate fazele. Este o lucrare, sîntem de aceeași părere cu beneficiarul, în care interesele tuturor sînt poate mai comune decît în cazul altor lucrări.

Plecăm. A început să plouă. Pentru constructorii de la Glina, asta echivalează cu o mică nenorocire. Dacă s-ar putea să plouă doar pe terenurile agricole din jur? Dar nu se poate.

Ne propunem să urmăm din cînd în cînd această investiție.

OPREA GEORGESCU

Amintirea eroilor evocă un moment din trecut și în același timp ajută și ocrotește ca prezența tutelară a unui frate mai mare sau a unui părinte.

În amintirea celor care în toamna anului 1916 n-au ezitat să se identifice cu propriul lor destin printr-o hotărâre, ca destinul însuși, implacabilă, în 1928 s-a pus piatra de temelie a unui Mausoleu al Eroilor pe culmea dealului Mateiașului, lângă Cimpulung Muscel, pentru a celebra vitejia soldaților români care au făcut de necucerit, pentru inamic, această trecătoare a Carpaților. După 45 de zile de asalturi continue, generalul neamț von Morgen și-a recunoscut înfringerea și a cerut să fie trecut în alt sector de luptă. Cererea nu i-a fost aprobată pentru motivul lesne de înțeles că trupele române, eliberate de presiunea din această parte a inamicului, ar fi devenit disponibile pentru a întări rezistența în alte părți ale frontului. Ceva mai târziu, același general neamț, făcând dovada, spre cinstea lui, că pune adevărul mai presus de propriul lui orgoliu de militar, îi întreba pe români: „Multe regimente aveți ca 70 Infanterie? Fericită țară care are astfel de luptători!”

Mausoleul a fost gândit de unul dintre bunii noștri arhitecți, Dumitru Ionescu-Berechet, de fel chiar din Cimpulung Muscel. El reprezintă, adus la o scară mare, mormântul simplu al unui soldat. Semnul distinctiv era cupola ce intruchipa casca de campanie a soldatului

Amintirea eroilor

căzut la datorie. Început într-o vreme cind banii nu se găseau pe toate cărările, cind posibilitățile materiale erau destul de limitate, mai cu seamă că nu mult după aceea a urmat, după cum se știe, o prelungită criză economică, Mausoleul a fost terminat în 1935. Din păcate, în timpul cutremurului din 1977 el a suferit unele stricăciuni. Cimpulungeni le-au observat și nu s-au mulțumit să arate doar că ar fi, ca să zicem așa, mihniți. Și-au adunat forțele, s-au pregătit, și doi ani mai târziu au început munca de restaurare a Mausoleului. Și pentru că uneori nu ajunge să lucrezi din toată inima ci este nevoie să-ți gindești munca de la început, ei au crezut că este preferabil să nu întreprindă nimic după cum îi taie pe ei capul, de aceea au apelat la opinia calificată a citorva arhitecți de la Institutul județean de proiectări din Pitești. Astfel, după un proiect nou, Mausoleul a fost restaurat într-o concepție de respirație mai largă, ceea ce a însemnat oarecari modificări chiar ale configurației terenului. Fără o grabă ce s-ar fi arătat nejustificată, în decursul citorva ani au fost aduși 100 000 metri cubi de steril și-a fost creată o platformă de la nivelul căreia urcă,

inspre Mausoleul propriu-zis, o scară monumentală. Această scară a fost construită din blocuri de piatră de Albești, adică din același fel de piatră din care a fost ridicat și Mausoleul. De o parte și de alta a acestei scări au fost construite două săli mari care alcătuiesc un veritabil muzeu al desfășurării operațiilor militare la această poartă a Carpaților. Interiorul Mausoleului a fost preschimbat și el, devenind acum mai impunător. În locul tencuiei obișnuite, cimpulungeni au ținut să decoreze pereții cu mozaic de Murano și au dus la capăt această ambiție a lor cu ajutorul unei grupe de studenți de la Institutul de arte plastice „Nicolae Grigorescu”, conduși de profesorul Petre Achitenie.

Tot astfel, acolo unde la început fusese turnat ciment, ei au adus marmură roșie și albă iar pereții osuarului au fost îmbrăcați în marmură neagră. Muzeograful Gopaie Georgică și Ion Idoraș, cei ce veghează asupra acestui loc unde tricolorul acoperă osemintele celor ce și-au dat viața pentru viața și culorile patriei, nu se sfîșie să spună că sint de-a dreptul impresionați de hotărârea cu care cimpulungeni s-au regăsit deplin solidari în gândul de restaurare a acestui Mausoleu.

După cum sintem încredințați, ar fi o impietate să amintim aici câteva nume, fie ale unor oameni, fie ale unor întreprinderi sau instituții, adevărul întreg fiind că absolut toți au ajutat în această operă de restaurare, chiar și copiii. Ei ce-au putut să facă?, întrebăm. Copiii, ni se răspunde, au strins de pe unde au putut materiale metalice, le-au predat la școli iar acestea le-au predat mai departe unei întreprinderi în a cărei turnătorie a fost făcută ușa de bronz a Mausoleului, o ușa impunătoare, cîntărind o tonă și jumătate, care a înlocuit ușa cea veche, de tablă obișnuită. Cei 170 000 de lei pe care primăria i-a primit acum cîțiva ani pentru că orașul s-a situat pe locul al doilea în întrecerea de înfrumusețare și bună gospodărire, au fost cheltuiți tot pentru restaurarea Mausoleului. Iar obște orașului a ținut ca și vecinătatea Mausoleului să arate mai frumos; dincolo de sosea se vedeau, ca niște rani în coasta dealului, urmele unor vechi cuptoare de var; ele au fost acoperite iar în locul lor au fost plantați 100 000 de pini. Tot acolo, în apropierea soselei, a fost amenajată frumos și asfaltată o parcare pentru 150 de mașini. Cu toate că Mausoleul

nu este cuprins în itinerariile Ministerului Turismului, mulți dintre cei care urcă spre Bran sau coboară dintr-acolo se opresc un sfert de oră și aici, spun muzeograful. Dar ieri, iată, au trecut citeva autocare, au oprit în parcare din apropierea Mausoleului, excursioniștii au umblat teleleu, vreo jumătate de oră, pe lângă mașini și nimănu nu i-a trecut prin cap să se abată incoace. Ghizii ar fi putut să spună că, vezi bine, punctul acesta nu era inclus în program. Așadar, întrebarea rămîne ce motive are Ministerul Turismului să nu includă în programele sale și acest Mausoleu? El este, oricum, unul dintre cele mai frumoase care au fost închinare eroilor căzuți în primul război mondial.

Iar dincolo de această întrebare, rindurile de față n-au ținut să fie decît o laudă a orașului Cimpulung, o laudă a oamenilor lui pentru care istoria țării a fost și este sfîntă.

Nu mai prin astfel de oameni se adevărește că eroii nu mor niciodată, că ei merg înainte cu timpul, că ei trăiesc în inimile mereu ale altor generații și rinduri de oameni, ca într-o călătorie nesfîrșită în timp, pe un drum deasupra căruia cerul rămîne luminat veșnic.

Aici, la poarta munților, amintirea eroilor trăiește ca un veșnic răsărit de soare.

D. CONSTANTINESCU ■

Fotografii de ELENA GHERA ■

Așa a fost din începuturi

„Ardealul nu e Ardeal, ci e o bucată de Țară Românească, cu o unitate românească absolută sub toate raporturile de-a lungul veacurilor”.

(N. Iorga)

Există, pentru toți cei care cunosc viața românească, o realitate etnică de netăgăduit, constituind spațiul nostru continuu, adică Ardealul, adică Transilvania, intrînd masiv în toată istoria noastră și definindu-i temeiurile. Poate că nici într-o altă provincie a românilor nu respiră atît de puternic străvechimea unei vieți istorice. De aceea, avea dreptul să spună marele Iorga, că în Ardeal există, de nu se știe cînd, sau deodată cu însăși viața oamenilor de aici, o „unitate românească absolută”. O unitate care covârșește, căci are prelungiri în preistorie și se întemeiază pe ordinea dinlăuntru a unei vieți spirituale care proba statornicia în crez a generațiilor și lucrarea lor continuă pentru națiune. Oricine a speculat această lucrare și a persiflat acest crez a fost nevoit, în timp, să recunoască că ele constituiau osatura veacurilor noastre de dănuire, de afirmare și nepieire în spațiul nostru continuu, în Ardealul tuturor încercărilor pe care le-a zămislit istoria. Căci oamenii acestui Ardeal, oamenii luminoasei Transilvanii, se știau „oamenii pămîntului”, și pămîntul acesta moștenit și viața hărăzită lor, una erau. Așa a fost din începuturi. Așa a fost din tată-n fiu. Așa este și azi.

În acest spațiu, în spațiul nostru continuu, care este Ardealul, stau mărturie a începuturilor cetățile cele vechi de pe dilme și măguri silvane, acolo unde „dacia liberi” graiau în

îmnuri alese către „Fiul cerului albastru”, ca să dea vieții lor mai multă putere de netăgăduit. În spațiul nostru continuu stau caarele zidite între pometurile Ardealului, la Porolissum și lângă Cluj-Napoca, și mai la margine de țară, în Țara Bihariei, în Țara Sătmăruului și în „Marele Maramureș”. Și numele apelor și numele riurilor ce culeg apele izvoarelor, dinspre Crișuri, spre Someș și Mureș, și pînă la Tisa, și mai

cele sănătoase, tot mai amenințate, cînd de calvinizarea forțată a românilor, cînd de meala întinsă de străin, numai ca să renunți la ai tăi, la viața lor și la numele lor. Cum să se strice datina neamului și datina casei, acolo în spațiul nostru continuu, în Ardeal? Căci toți acei care s-au întors cu ființa lor în pămîntul moștenitorilor lor sau mureaua frînți sub spițele roții de lemn, știau că Ardealul e „o bucată de Țară

graiul picurat cu aură de colind, creștea pruncii cei mulți cu poveștile cele vechi ale pămîntului, trimiteau horile și cîntecele feciorilor peste dealuri și sate, întemeiau familii harnice și alcătuiau vetre de sat, numai să nu piară suflarea românească. Erau toate acestea însemnele mărturiilor prin care a durat și s-a păstrat o civilizație. Eposul agrar, apoi eposul pastoral, apoi eposul vieții românești de fiecare zi au fost gra-

dănuirea și continuitatea vieții noastre în spațiul ardelean au înrădăcinări și în partea de spiritualitate pe care am dăruit-o celor ce s-au așezat alături de noi. Nici nu se putea altfel. E în ordinea vieții omenești să fie așa. De aceea, adevărata civilizație nu creează obstacole, ci deschideri spre om, spre semenii, spre celălalt, chiar de alt neam. Aici și de aici se înseamnă însemnele mărturiilor despre ceea ce sintem sau am putea fi. Iar viața celor mulți din viața istorică a Ardealului este mărturia continuă a deschiderii spre celălalt, de lângă tine. Cei mulți și buni, români sau maghiari, ori de altă naționalitate, bucușori să creze în frumos, să se bucure și să îmbruce pe alții cu ceea ce au îndătinat în felul lor de viață, au rămas cei mai statornici în bine și și-au imprumutat unii altora gîndul, fapta, cutezanța. O spune atît de înălțător, același Iorga, în studiul său, care ar trebui recitat, cu titlul: „Contra dușmăniei dintre nații. Români și Unguri”, scriind cu gîndul la trecut. „Ura a fost numai în straturile de sus, hrănită de ziare, de cărți și cultivată prin școli. Jos, oamenii care depun aceeași muncă se pot înțelege între ei. Țăranul român și țăranul maghiar locuind același pămînt, cînd sint lăsați în seama lor, fără ațîțări, duc buna casă de odinioară. Prietenia dintre cele două popoare este o datorie de însemnată, dar și una de proprie conservare”, încheia marele istoric.

Ne întorcem, așadar, în spațiul nostru continuu, în Ardeal, în Transilvania, ca să înțelegem că durata lui și continuitatea noastră istorică au fost acolo din începuturi și că, acolo, însemnele mărturiilor noastre au zidit milenii de viață românească.

VASILE VETIȘANU ■

Transilvania — spațiul nostru continuu

departe spun de spațiul nostru continuu, Ardealul, care a generat o civilizație milenară, înaintea oricui a sălășluit ori a ajuns vreodată aici. De aici, de pe Sălaje, s-a ridicat glasul netemător al voievozului de țară, Menumorut, către regele cuceritor Arpad, spunîndu-i, testamentar: „Iară noi nici din dragoste, nici de frică nu dăm din pămîntul nostru nici măcar o palmă de loc... Țara pe care a cerut-o de la frăția noastră, nici de cum nu i-o vom da, cit vom trăi”. Așa a fost. Așa a fost din începuturi, înainte ca cei ajunși aici să-și înceapă istoria lor pe aceste locuri, alături de cei pe care i-au găsit aici, la venirea lor. Și veacuri întregi de viață românească în spațiul nostru continuu, în Ardeal, au întărit acel grai testamentar pentru generațiile Transilvaniei, ale Ardealului, generații care lucrau pămîntul părinților lor, apărau pădurile cele dese, înălțau satele de lut, după îngăduiala vremurilor, își apărau credințele și moravurile

românească”, și că el așa a fost apărat din începuturi.

Însemnele mărturiilor

„...Satele lor sint ca niște mici republice”.

(Contele N. Bethlen)

Puterea cea mare, puterea celor mulți a stat veghetoare în istoria încercată a Ardealului și a depus însemnele mărturiilor ei în paginile încă necrise ale satelor românești ardeleni. A fost, poate, zestrea noastră cea mai de preț și mai salvatoare, acea legătură a țăranului ardelean cu pămîntul. Prin ea s-a întemeiat o doctrină de viață. Căci în timp ce politica oficială pecetluia și consacra definitiv deznaționalizarea românilor ardeleni, împinsă pînă la fanatismul cel mai odios, viața satelor „zidea” în pereții caselor datinile cele scumpe, făceau să se audă

nițele noastre etnice apărătoare în fața oprimirii sufletești dezlănțuite în spațiul nostru continuu, în Ardeal. A fost recunoscut acest lucru chiar și de către unul din cei care a întretinut oprimarea, contele Nicolae Bethlen, „nobil de opincă”, cum îl numea Iorga, care și-a renegat neamul său din Beclean, dar care s-a încumetat să scrie astfel: „Există în Ardeal un popor de păstori care din vechime locuiește între dealuri, și care nu are coingere cu alte națiuni, satele lor sint ca niște mici republice în care fruntașul satului e preotul, totodată și judecător. Îmbrăcămîntea le este ca și cea zugrăvită pe stilpii lui Traian, adevă cum avea pe atunci dacii” — Așa era. Așa a fost din începuturi, și satele Ardealului, cu acel „popor de păstori” erau purtătoarele unei civilizații aparte, care i-a omenit pe cei ajunși aici, și prin această omenie a lor i-au îmblînzit și i-au civilizat pe aceștia.

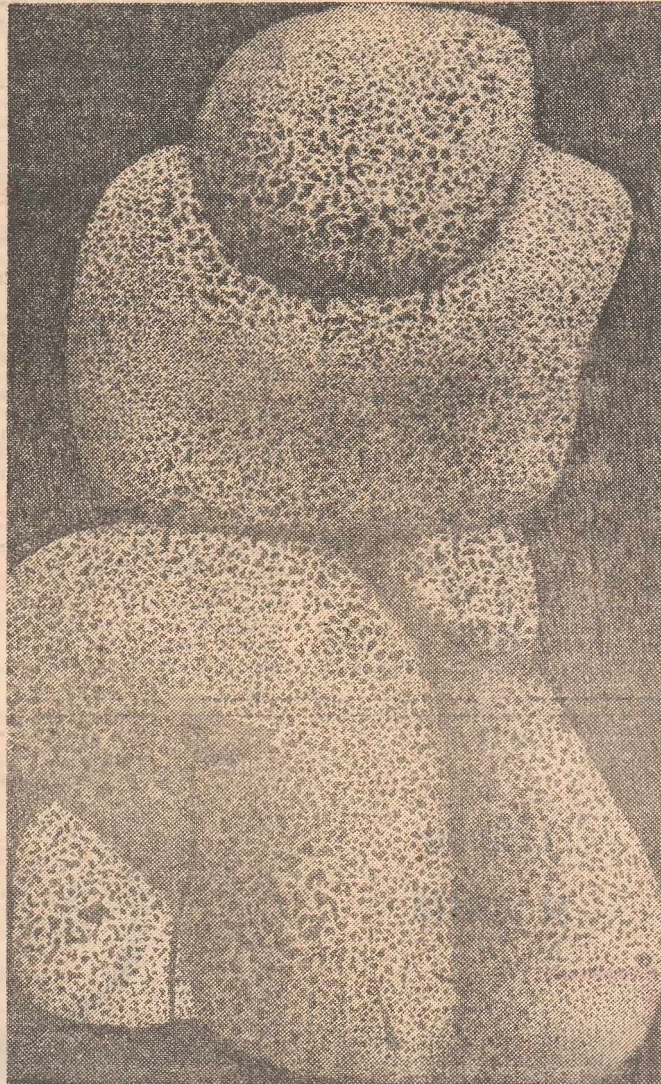
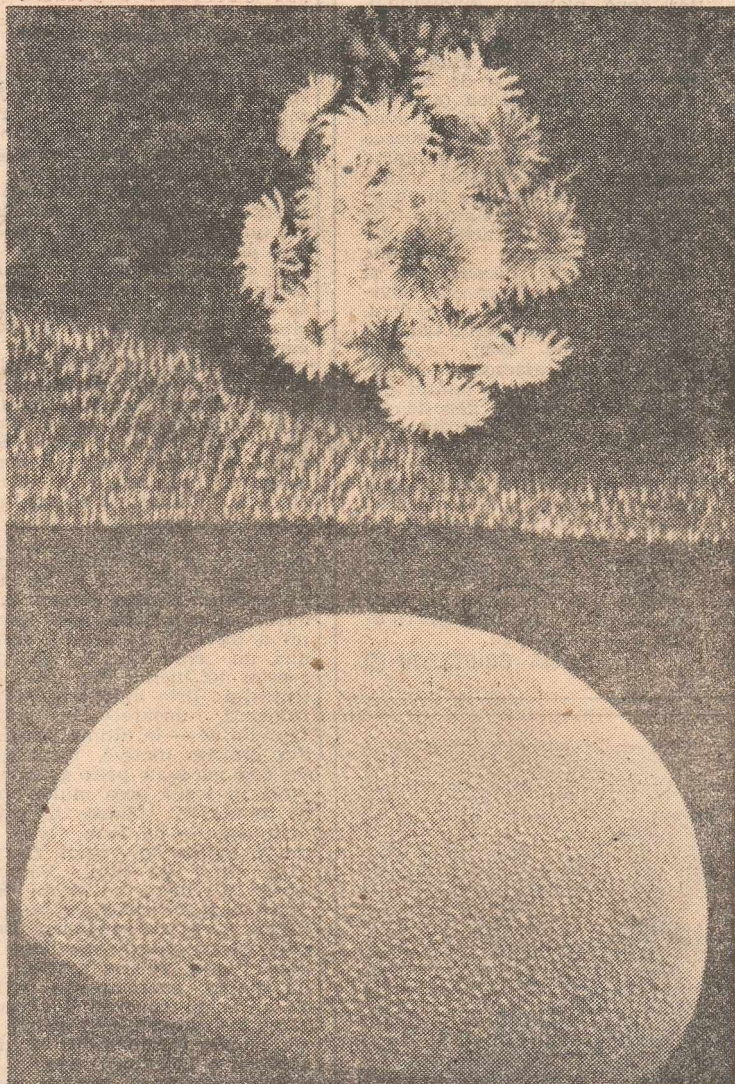
Însemnele mărturiilor despre

Se deschide liliacul

De la un timp incoace, Nicolae Drăgusin (Lae) îmi furnează mai toate diminetile. Vine, sună la usă, îi deschid (responsabil!), ia loc în fotoliu și se uită lung la mine, crezînd, probabil, că se poate încropi o frază culegînd impresii de pe cutele frunții sale. Se înșală a-marnic.

Se înșală Drăgusin în toate zilele vieții pentru că-i un suflet de artist plantat pe un cîine de iarbă. Cînd trece prin fața casei mele și nu intră (și bine face) se deschide liliacul spre a fi picat. Se luminează dudul japonez, sperînd că va fi locuș de borangicuri, iasomia se uită ca mironosita în pămînturi reavăne (băiatul a fost înșurat și mai are multe promisiuni) cu toate că-i un trandafir spre toamnă și iedera-mi șoptește: voi doi sunteți cuprinsi în puterea florilor mirate de viață. Cîntă-le! El le cîntă, eu le vorbesc. Atita știm să facem.

FANUȘ NEAGU ■

Dan Atanasiu:

„Cea mai mare dorință a mea este să conving”

— Stimate Dan Atanasiu, la 31 de ani sînteți, solist al Filarmonicii „G. Enescu”. Cînd ați depășit stadiul de „tină ră speranță”?

— Tot ce pot să spun e că l-am depășit.

Înăuntrul meu mă simt maturizat din punct de vedere artistic, capabil de acea creștere așteptată, dacă pot spune așa, care durează pînă la sfîrșitul carierei unui instrumentist.

— Aveți totuși un palmares impresionant: paisprezece premii la concursuri internaționale, multe de mare dificultate. Nu vă preocupă lipsa de publicitate?

— Nicidecum. Am gîndit întotdeauna că, dincolo de satisfacțiile vieții de concertist, de mulțumirea pe care ți-o aduce o zi de studiu pe care o știi cu folos, dincolo de acest mod de a trăi pe care mi l-am ales încă din copilărie, cu muzica și pentru muzică — nu mai contează mare lucru. Nu neg că mai demult, în urmă cu patru-cinci ani, cînd critica muzicală m-a onorat cu comentarii ceva mai susținute, ceea ce nu înseamnă că au fost neapărat și favorabile, mi-am făcut și eu, ca oricare altul, singe rău. Cu timpul însă, dată fiind consecvența aceleiași critici muzicale... în tăcere, m-am liniștit și am continuat să încerc să mă apreciez eu singur cu maximum de obiectivitate.

— Păreți un om chibzuit.

— Cred că și sînt. M-am născut la Timișoara, dar am crescut la Galați, în poala Moldo-

vei, din părinți moldoveni, așa că am, ca mai toți concetanții mei, o fire calmă.

— Presupun că asta v-a ajutat destul de mult în muzică.

— După vîrsta de doisprezece ani, cînd am început să înțeleg mai bine ceea ce fac,

educația muzicală mi-am făcut-o în afara familiei. Am fost elev la Liceul de muzică din Galați, clasa prof. Eliza Radu, care mi-a deschis plăcerea pentru pian.

— Din Galați?

— Da, din Galați. Acolo am absolvit, în 1974, cînd am venit ca student la Conservatorul din București.

— Cînd ați cîntat prima oară în public?

— Adică pe o scenă adevărată? La 10 ani, cu Filarmonica din Galați.

— Dacă nu mă înșel, pe atunci nu era moda „precoacilor”.

— Personal nu cred în asemenea lucruri, mai ales dacă ele iau proporții de masă. Pentru că, evident, copiii minune au existat și vor exista, dar nu pe toate drumurile. Cu copiii talentați, dotați în mod special, e altceva. Și dacă în întrebare a fost o mică provocare, să vorbesc despre vîrsta tot mai coborîată a instrumentiștilor noș-

Costel Constantin:

„...Cred că o să am iar o mare șansă”

— De la rolul din „Zbor deasupra unui cuib de cuci” ce-ați mai făcut?

— Am trăit, am jucat pe scena Naționalului și acum mă pregătesc pentru un alt rol, intimidat mereu de Mac Murphy din această piesă.

— Cîteați o piesă, cînd am intrat eu în cabina dumneavoastră...

— Ioan Girmacea, autor debutant, m-a rugat să citesc un text care mi s-a părut nu numai interesant, ci deosebit de interesant. Joc deci și în „Campionul”.

— Un titlu predestinat...

— Piesa merită o interpretare deosebită. Rareori mi s-a întîmplat, ca actor vorbesc, după 22 de ani de profesiune, să izbutesc să fiu impresionat de textul unui autor dramatic la prima lui piesă. Autorul mărturisește că a scris piesa cu gîndul la mine, ceea ce-mi mărește dorința de a iesi foarte bine. E o mică intimitate pe care v-am dezvăluit-o pentru parfumul interviului...

— Să-l mai... parfumăm, Costel Constantin!

— Voi fi un boxer, care după un turneu în străinătate, „uită” să se mai întoarcă acasă. După 7 ani, cetățean străin, vine la București să-l revadă pe ai-săi. Acțiunea piesei se desfășoară într-o cameră de hotel, într-un timp dat, 24 de ore. Este o piesă politică, dar și de dragoste, de viață intensă, în fond este povestea unui om debusolat, care s-a amăgît că părăsindu-și țara va fi altul. Eu trebuie să am forța să înfățisez un bolnav-puternic, care este ros de regret, care în România fusese stăpîn pe el, sigur și se întoarce un om sfîrșit. El chiar spune la un moment dat: „M-as fi

(Continuare în pagina 10)

CARMEN DUMITRESCU ■

Artistul — conștiință a epocii sale

cînd studiul a început să fie dirijat și de mintea mea — deschisă de intîlnirea extraordinară cu profesoarele Ana Pitiș și Ioana Minei care mi-au îndrumat formarea și care, de fapt, mă îndrumă și acum, chiar dacă am îndrăznit mai înainte să spun că mă simt „matur” — am traversat momente grele, de luptă cu mine însumi, cu posibilitățile mele, cu handicapurile, pistele gresite, deprinderile neglijente etc. Fără tenacitate — părinții mei se speriaseră de pildă cînd ajunsesem să repet două ceasuri aceleși început din „Appassionata” de Beethoven — n-as fi reușit absolut nimic. Înainte de a fi o artă, muzica, pianul în speță, e o muncă îndrăjită.

— Cînd ați început să studiați pianul?

— La cinci ani. Cred că am știut foarte devreme că nu mă interesează altceva decît pianul, ca profesie, vorbesc.

— Ați crescut într-o familie de muziceni?

— Nu, părinții mei sînt medici. Evident, melomani, dar

tri laureați la diverse concursuri internaționale sau pur și simplu prezenți pe scenele de concert, am să vă spun că nu trebuie să ne temem. Nu vom avea o inflație de talente.

— Prezența în aceste competiții internaționale e foarte importantă?

— Nu poți face artă în mod izolat și chiar dacă originalitatea unui interpret e mai limitată decît a unui compozitor, de exemplu, mi se pare de neconceput să nu-mi fi auzit colegii de generație de pe alte meridiane. Aceste concursuri sînt și o experiență emoțională: confruntarea cu un juriu de exigență și valoare mondială sau numai europeană. Pe de altă parte, concursurile sînt și o cale de a fi tu cunoscut de alții (și prin tine școala muzicală românească), și de a înnota în timp, în funcție de valoarea ta, o activitate concertistică și peste hotare. A cînta cu orchestre și dirijori din alte

(Continuare în pagina 11)

TANIA RADU ■

Vitrina artelor

„Matca“ în două viziuni

Se rup

zagazurile

Poate că nu i-a fost simplu Monei Chirilă să propună acestei stagiuni a Studioului Casandra o nouă montare cu Matea (piesa cea mai cunoscută din trilogia soresciană). Dacă ne gândim la întregul sir de montări prestigioase — sau măcar îndrăznețe — pe care altminteri „debutanta“ Mona Chirilă a fost nevoită să-l ignore, la greutățile ce survin din momentul includerii în repertoriu și până în cel al lansării pe „piață“ a unui produs-experiment studențesc, realizăm că nu i-a fost simplu nu numai să pornească lucrul la un asemenea spectacol, dar (mai ales) să-l ducă la bun sfârșit. Tenacitatea, încrederea în forțele proprii, dorința de-a oferi colegilor de generație o mostră a tuturor acumulărilor din anii de școală (și nu numai) au făcut ca odată cu această premieră a studioului I.A.T.C.-ului să asistăm la un recital de forțe conștient la realizarea unui fapt artistic cu adevărat viabil.

Versiunea scenică pe care a oferit-o textului Mona Chirilă (text pe care tinăra regizoare

l-a „ajustat“, l-a „împănă“ cu scurte fragmente din lirica soresciană, făcând din el un „conglomerat“ de teme și motive poetico-filozofice ale unuia din cei mai importanți scriitori români contemporani) este o demonstrație clară — uneori subtilă în expresie, alteori ușor descriptivă — a perenității miturilor noastre, „mod de-a exista și de-a se manifesta în lume a poporului român“ (Mircea Eliade). Viață-moarte, lichid ambiental și potop, ciclu firesc ce se continuă prin început și sfârșit datorită OMULUI.

Plecând de la această premiză, întregului discurs scenic i se inserază motivațiile, validând pe rând simbolurile (aparent aglomerate la început). Mizanscena realizată de interpreti, spațiul scenografic (Irina Dimiu, an. IV, I.A.P.) creind și recreind cadre simbolice din elemente de recuzită realistă reușesc fără aport auxiliar (lumina decupează fin tablourile iar muzica este, de fapt, inexistentă) să impună din ce în ce mai acut mesajul pentru care a optat creatoarea spectacolului: omul devine măsura tuturor lucrurilor datorită dimensiunii sale creatoare. Frumosul, ca și viața, există numai pentru că se perpetuează continuu prin fibra și nervul omului, indiferent de gradul de complexitate al obsta-

colului ivit. Viața va ieși întotdeauna din matca sa pentru a contrabalansa dezastrul.

Partiturile actricești concepute din imbinarea continuă a celor două planuri (individual, real și arhetipal, simbolic) devin foarte generoase pentru interpretii supuși unei duble probe: de măiestrie și de colaborare. Oana Ștefănescu (anul IV zi), în rolul Irinei, poate avea bucuria unei împliniri. Vigoarea atitudinilor pe care le propune personajului în virtutea trăirilor emoționale dar și a împăcățiilor filozofice reclamate de text conferă un caracter de eficiență atît traseului ei scenic (foarte curat desenat) cît și „pozelor“ (de o mare expresivitate). Molcom, hitru, intept, Bătrînul lui Constantin Cotimăniș (absolvent 1986), apelînd poate la un tratament deja experimentat pe rolul tatălui din Regina balului își găsește resursele necesare conturării unui dialog esențial. În fine, Marian Rălea (Teatrul de Comedie) în rolul Logodnicului, printr-o replică bine tensionată și un ritm eficient controlat al reacției scenice, traduce filozofia risu-plinsului (evident și-n scriitura lui Marin Sorescu).

Matca în viziunea Monei Chirilă rămîne o invitație păcută la Teatru.

DANA CRISTESCU

Un limbaj

în slujba noului

Mihnea Brumariu, la doar 29 de ani este un compozitor cu destule state de serviciu în favoarea continuității liniei bizantine, a modului popular românesc și a unui nou tip de recitativ, între sprechgesangul wagnerian (cîntare vorbită) și vorbirea curentă. Alături de aceste elemente și folosirea sferurilor de ton (fapt întâlnit încă la Enescu, în Oedip), un ison cu un vox finalis foarte accentuat, chiar obsesiv uneori, ce modulează suitor sau coborîtor la distanța de un semiton, cu un pachet foarte redus de instrumentiști și cîțiva soliști lirici, iată, pe scurt, analiza mijloacelor de expresie folosite în opera Matea, scrisă după piesa omonimă a lui Marin Sorescu, creație a tinărului compozitor, interpretată la Cluj-Napoca, în urmă cu cîteva luni.

Deși a trecut destul timp de la prima sa audicție, spre surprinderea și amărăciunea noastră, critica muzicală — în afara revistei Muzica (cîteva rînduri!) și a publicațiilor locale nu a inserat în presa scrisă nici un rînd despre apariția acestei noi lucrări din domeniul teatrului liric autohton. Surprindere, deoarece, în afara faptului că — în ultimul timp — din diferite motive, instituțiile de gen nu s-au prea grăbit să pună în scenă prea multe opere românești. Matea urmează cronologic — lui Iona, scrisă de multă vreme de Anatol Vieru; deci, încă un titlu. „Paracelserul“ și trilogia lui Marin Sorescu ar fi transpusă pe de-a-n-tregul în arta sunetelor. Dar, chiar și așa, avem de-a face cu două opere relativ scurte, cu un limbaj contemporan destul de apropiat, cuprinzînd ansambluri instrumentale și soliști cu un număr foarte redus și, mai ales, cu o literatură aparte, ce aparține aceluiași prețios scriitor al zilelor noastre; gîndindu-ne la toate datele de mai sus, ce spectacol coupé am avea și la ce nivel contemporan s-ar situa teatrul liric ce „ar îndrăzni“ să transpună scenic cele două lucrări! Pînă atunci, însă, Iona se cîntă în străinătate iar Matea se programează, mai ales în emisiunile radiofonice. Amărăciune, întrucît rare au fost cazurile, după știința noastră, în care compozitori autohtoni aflați la vîrste tinere au creat asemenea opuri, demne chiar și pentru un maestru, aiuns la deplină maturitate artistică; cu atît mai mult, apa-

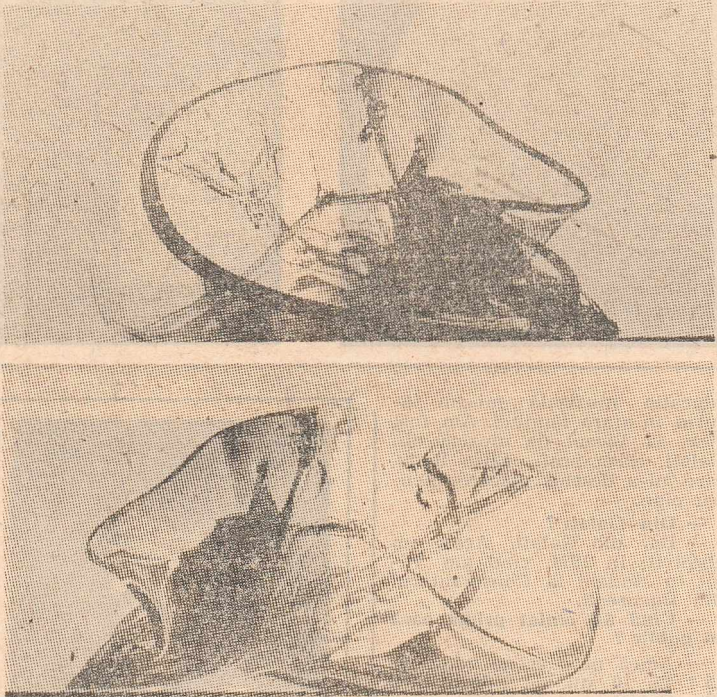
riția lucrării susmenționate trebuia salutăată și sprijinită intru programarea ei scenică, organizîndu-se — la nevoie — chiar dezbateri despre noua față a teatrului muzical românesc, vizavi de ceea ce se întîmplă pe plan european, privind și izbinzile și insatisfacțiile, trîgîndu-se concluziile necesare din acestea. Așa cum nu s-a întîmplat nici cu Iona, cu operele lui Cornel Țăranu, Nicolae Brînduși și cu multe altele; avem nevoie de opera contemporană, într-un limbaj contemporan și într-o regie teatrală plină de îndrăzneală sau nu? Este progătită educația muzicală a spectatoului de operă din România pentru a primi astfel de creații? Sînt înarmați cu mijloacele de cunoaștere, încă din Conservator, soliștii noștri lirici, pentru a interpreta lucrări scrise în alt limbaj decît cel tradițional, sau ce trebuie să se facă pentru ca tinărul absolvent să știe măcar două roluri din creația de gen pînă la 1850, un rol wagnerian și încă unul, să zicem, din Enescu ori alt mare compozitor român? Iată cîteva dintre problemele fundamentale care se ridică în fața conducătorilor de teatre lirice din țara noastră și a căror dezbateri, amînată pînă acum sine die, ar putea inclina balanța spre progres! Așa cum Cornel Țăranu — dirijorul cunoscutului Ansamblu Ars Nova —, împreună cu colegii săi, a realizat opera Matea, pe viu și pe bandă magnetică, o primă audicție de zile mari; aici se cuvine să i se adreseze regizorului muzical Alexandru Pârlea un cuvînt de laudă, pentru bucuriile pe care ni le face de ani de zile prin înregistrările radiofonice pe care le semnează, fapt care a dat posibilitatea și de această dată, multor compozitori și melomani, să mediteze serios la justetea sau injustetea drumului actual al operii.

Ascultînd această lucrare, observăm că ea a fost concepută pentru o formație itinerantă, deci cu disponibilități de a fi interpretată în diverse condiții date. Poliritmia, politempii, armoniile destul de simple, diatonismul, modalismul și, mai presus de toate, caracterul repetitiv, iată trăsăturile principale ale limbajului precum și ale construcției operei „Matea“. Iar exprimarea muzicală a primei audicții a beneficiat de aportul unor minunați interpreți, ca Edita Simon, Mariana Șarba, Carmen Popescu-Oprisan, Ion Micu, Ion Bucolui, Gheorghe Rosu și recitatoarea Miriam Ciubus; toți, bineînțeles, în slujba noului!

CLAUDIU NEGBULESCU

Lumină și sticlă

Intr-un spațiu limitat cu delicatețe, cum este cel al galeriei Galatea, propice cu deosebire expozițiilor de artă ambientală, Irina Aszalos, o artistă cu un rafinat simț al ritmului, al formelor ce se nasc dintr-un subtil și elegant dialog al luminii și-al sticlei, ne propune un veritabil și insolit poem în care fragilitatea și transparența alcătuiesc o ireală și fascinantă lume a gîndului cu bucurie și căldură.

Costel Constantin

(Urmare din pag. 9)

întors de mult, dar mi-a fost rusine!“

— Vă dorese aceleași entuziaște aplauze ca la „Zbor deasupra unui cuib de cuc“. Apropo, acest mare spectacol, venea după un film celebru și totuși ce impresie de neuitat a lăsat!

— Acest rol a venit la momentul potrivit. Partitura complicată cerea experiența scenei. Să vă dau un exemplu, altul decît al meu... Rolul Julietei este foarte greu și l-au jucat actrițe cu experiență, după 10-20 de ani de profesiune. E drept, Shakespeare l-a scris pentru o fată de 13 ani, dar nimeni nu intră la Institut la această vîrstă. Așa și cu Mac Murphy... Trebuia o maturitate de gîndire, de expresie, de înfățișare. Uneori sînt niste handicapuri naturale în fața unor partituri senzaționale. Actorul vrea să le depășească dar este aproape imposibil. Omul meu, un muncitor de la o fermă, avea 35 de ani. Eram foarte aproape de vîrsta personajului, a fost, chiar, un noroc al meu, pentru ca regizorul să mă aleagă.

— Ca întotdeauna regizorul Horea Popescu a știut să aleagă omul potrivit pentru rolul pe măsură.

— Horea Popescu este autorul unor spectacole de neuitat. Cînd eram student, aeam 25 de ani, a făcut un spectacol despre care s-a scris și se scrie „Bafa“ de Maiakovski, apoi „Arthur“ de B. Brecht, „Domnișoara Nastasia“ de G. M. Zamfirescu, „Becket“ de Anouilh, „Coana

Chirita“ de V. Alecsandri, „Caligula“ de Camus, „Generoasa fundatie“ în care am jucat și eu, cu care Nationalul a fost în turnee, cu mari răsunete, la Paris, la Moscova. H. Popescu este unul din pilonii solizi și de valoare ai regiei românești.

— V-ați modificat deprinderile pentru noile săli?

— Scena e tot scenă, în plus cu farmecul noutății, al instalațiilor extraordinare de lumină, de acustică. Teatrul National conviețuiește acum armonios cu Teatrul de Operetă. Sintem două familii de artiști într-o singură casă...

— Poate unii dintre dumneavoastră vor încerca să și cînte?

— Deocamdată colegii de la Operetă stau la arlechin să vadă „Cuib de cuc“ și noi ne ducem să urmărim „Văduva veselă“.

— Mama dumneavoastră poate fi mîndră că a dat tării un tehnician, un inginer și un actor...

— Am avut un unchi actor. De la el cred că am prins gustul pentru scîndura scenei. Îmi împrumuta cîte o mustață să apar într-o scenută la liceu. Nu știu cum m-am trezit la cursurile maestrului Ion Fintesteanu, dintr-un foc am intrat la Institutul de teatru, am avut norocul să fiu studentul unuia dintre cele mai mari profesoare, Beate Fredanov, am fost repartizat la Iași, am fost adus la București de artistul poporului Radu Beligan.

— În București au fost anii dumneavoastră buni. Pentru un actor un premiu este nu numai o recunoaștere ci și un stimul.

— Puteam fi același actor și fără nici un premiu...

— Atunci ați fi spus că sinteți nedreptățit!

— Oricum dumneavoastră vreți să numesc premiile de interpretare? Fie. Pentru „Moartea ultimului golan“, în 1970, un premiu; în 1982, premiul ATM pentru interpretarea din „Zbor deasupra unui cuib de cuc“; în 1983, premiul Făcistei „Teatru“ pentru „Lubirile de o viață“ de Platon Pardău. Mi se pare deja prea mult...

— Palmareșul cinematografic, deși cuprînzător, este la fel de reprezentativ?

— Nu vă răspund direct pentru că radioul, televiziunea, ocupă un mare loc în viața mea de actor. De multe ori, dimineața, la 8 fără cinci minute, sînt în cabina de înregistrare. Să știți că aceste emisiuni ale teatrului radiofonic sînt foarte gustate de public. Săptămînilor trecute am terminat un serial, în sase episoade, după Iliada și Odiseea de Homer, act de cultură națională. Nici un teatru nu poate reuni atîția interpreți de mîna-ntia. Pînă astăzi am jucat în 120 de piese la televiziune, am interpretat rolurile domnitorilor Mihai Viteaz, Alexandru Ioan Cuza, am dat chip multor oameni ai zilelor noastre. Am jucat în 37 de filme, pentru că de acolo am pornit discuția, dar nici unul nu m-a mulțumit deplin. N-am reușit să conving publicul de ceea ce cred că sînt în stare.

— Sfînta și creatoarea ne-mulțumire!

— Cred că este numai vina mea. Este foarte greu să faci film și mai cînstit cred că nu m-am priceput.

— Să fie așa? Oare nu s-a

creat un manierism în distribuirea dumneavoastră?

— Sînteți amabil!

— Nu este nevoie să intru într-o sală de cinematograf și știu ce rol interpretați. Distribuțiile, sigur, nu le faceți dumneavoastră.

— Am văzut enorm de multe filme, mai ales în ultima vreme, și mi-am dat seama, mai bine că filmul, pe lângă artă, este industrie complicată. Trebuie să se desfășoare perfect toate compartimentele tehnice, ori la Buftea, cînd actorul se concentrează, intră în pielea personajului, e gata să moară, să spunem, se sparge un bec, aparatul are o defecțiune, rîneva se mișcă pe platou fără rost travelling-ul nu funcționează, un strănut al cuiva, răcit, spargere liniște, uite așa se duce totul... Emoția, credința, acea trăire pentru care ai repetat atît, e făcută praf! Cu toate că-mi pare rău, cred că în 20 de ani de cînd sînt mereu pe platou, nu am găsit măcar momente în care să fie totul perfect, așa cum este întotdeauna la teatru.

— Și totuși reveniți la film...

— Dumneavoastră m-ați incitat, vă mai mărturisesc ceva. Am discutat cu foarte mulți regizori, mulți prieteni, care n-au fost la teatru decît de 5-6 ori în 20 de ani, ceea ce mi se pare explicit pentru nivelul unor filme românești.

— Nu de puține ori, la un film, spunem despre un actor, altfel valoros, e prea teatral.

— Pentru meseria noastră este necesar să ne împropiăm mijloacele de expresie. La teatru, uzăm mai mult de anumite mijloace de expresie și atunci ele se tocesc. Televiziunea ne

cere să ștergem la maximum ceea ce am înrosat pe scenă. O emisiune de radio ne obligă la soaptă, care la microfon poate fi esențială, pe cînd la teatru înșezabilă, chiar deplăsată. La film, contează privirea, gestul măsurat, uneori vorba e de prisos. Dacă un actor reușește să treacă prin toate compartimentele acestei „bucătării“ specifice, cu talent, cu inteligență, cu modestie, atunci dumneavoastră, spectatorii, ne criticați mai puțin.

— Care este al 37-lea film în care sinteți distribuit?

— Sînt solicitat de Virgil Calotescu, regizor prieten, cu care am lucrat deseori și cu care am realizat ceea ce m-a mulțumit cel mai mult, să filmez în „Transfăzărăsanul“. Aștept primăvara de la 2000 m și intram în acțiune.

— Costel Constantin mai deconșpirați-vă!

— Pentru ce?

— Ca din cîteva linii și trăsături să întocmim un portret care să vă semene cît mai mult.

— Mă împart între scenă și familie. Mă vedeți mai bine cînturat?

— Ne ajută și fotografia dumneavoastră. Dacă unchiul nu v-ar fi împrumutat din intimplare o mustață unde v-aș fi întîlnit?

— Mi-ar fi făcut plăcere să fiu biolog, să trăiesc în liniștea laboratoarelor, să stau nemîșcat cu ochii la microscop, să studiez tesuturile, să văd din ce este alcătuită lumea și, poate, să descopăr ceva.

— Acum, la 44 de ani, nu vă rămîne decît alternativa de a fi pe scenă un mare biolog.

— Cunoașteți vreo piesă cu un asemenea rol?

Vitrina cărților

Mediocritatea în literatură

O operă literară sau este excepțională, sau nu există. De aceea ar fi absurd să vorbim despre opere literare mediocre. Mult mai corect ar fi să ne referim la texte care imită operele literare, așa cum anumii viruși imită celulele organismului.

Literatura mediocră este deci doar o pretinsă literatură, astfel încât respingând-o nu atacăm o parte din literatură, ci apărăm literatura de ceva străin ei. Cum recunoaștem mediocritatea în literatură? Foarte simplu: prin faptul că textele respective nu emoționează pe nimeni, nu conving, nu produc mutații de conștiință. Seamănă cu florile de material plastic, care nu-și fac simțită prezența într-o cameră prin nici un fel de mireasmă. Aceasta este și arma perfidă a mediocrității: trece neobservată. Din acest punct de vedere, literatura proastă este mai puțin nocivă deoarece se distinge imediat și provoacă o reacție de respingere. Spre deosebire de ea, literatura mediocră nu scandalizează pe nimeni, deși generează în timp o senzație difuză de insatisfacție. Daunele pe care le produce unei culturi sunt mult mai mari decât se crede în mod curent. Lăsăm la o parte faptul că determină o uriașă risipă de bunuri materiale și de energie intelectuală. Și mai gravă este pierderea în planul educației, pierderea care constă pe de o parte în degradarea bunului-gust și, pe de altă parte, în îndepărtarea publicului — datorită unor succese dezamăgiri — de literatura însăși.

De ce se publică și uneori chiar se încurajează o literatură mediocră în condițiile în care în toate domeniile de activitate se pretinde în momentul de față o maximă exigență?

În primul rând, din cauza unei greșite concepții despre actul publicării. În cadrul sistemului de instituții și foruri care planifică și realizează producția de cărți s-a ajuns, nu se știe cum, la concluzia că publicarea unui volum reprezintă un gest de generozitate față de autorul în cauză. De aici, raționamente de genul: X a mai publicat de curând, îi ajunge! Y n-a mai fost de multă vreme prezent în librării, i-a venit și lui rândul! Cu alte cuvinte, tipărirea unei cărți este considerată un fel de ajutor sindical, care trebuie distribuit, „echitabil”, tuturor celor care au nevoie de el. Se uită că principala responsabilitate a factorilor răspunzători din domeniul editorial este față de cultura românească, și nu față de

cițiva oameni. Aceeași concepție uniformizatoare funcționează și în stabilirea tirajelor. Se evită în mod sistematic crearea unor prea mari diferențe de tiraj între autori, pentru ca nu cumva unii să se simtă nedreptățiți. Ca urmare, cărți pe care le caută toată lumea nu se găsesc la librării și se vind la negru, se trag la xerox etc., iar cărți care nu interesează pe nimeni zac în librării cu ani, acoperite de un strat gros de praf. În sfârșit, tendința de uniformizare a valorilor se manifestă — aspectul este poate prozaic, dar nu se poate să-l ignorăm — și prin stabilirea drepturilor de autor aproape exclusiv pe baza unor criterii cantitative.

O mare responsabilitate în promovarea mediocrității revine și criticii literare, care de multă vreme nu mai spune lucrurilor pe nume. Toată lumea laudă pe toată lumea (cu excepția unor răfurniri polemice care tocmai din cauza caracterului lor polemic nu sunt luate în considerare). S-ar putea da sute de exemple de cronici literare în care nu se formulează nici o apreciere clară în legătură cu cărțile luate în discuție, recenziții respective vorbind într-un stil savant și evaziv despre scrieri mediocre.

Distribuirea egală, „democratică”, a gloriei literare se practică și în cadrul a numeroase — excesiv de numeroase — „concursuri” de creație, ea care se acordă zeci de „premierii”. Adeseori numărul premiilor este mai mare decât numărul participanților la concurs, astfel încât trebuie invitați sau inventați de urgență concurenți suplimentari pentru a avea cui să li se înmâneze distincțiile planificate.

Îi asigur pe cititorii mei că nu vreau să mă eschivez de la menționarea cazurilor concrete de literatură mediocră (și, de altfel, într-o suită de intervenții viitoare voi da numeroase exemple de cărți fără valoare, de cărți inexistente din punct de vedere literar). Prima urgență, însă, mi se pare semnalaarea cauzelor profunde ale fenomenului și printr-aceste cauze se înscrie în mod sigur atitudinea la care m-am referit. Nu se poate continua la nesfârșit cu uniformizarea valorilor de către cei investii de societatea noastră tocmai cu atribuția de a discerne și a selecta, cu atribuția de a susține în mod activ o literatură autentică. Pierderile sunt mult prea mari.

ALEX. ȘTEFĂNESCU

Cronica literară

de Al. Piru

Lamartine în România

În 1969 lumea întreagă a comemorat pe Lamartine, iniția voce a concertului romantic, de la moartea căruia se implinea o sută de ani. *Le livre du Centenaire*, apărută la Paris, Flammarion, în 1971, cuprindea și trei contribuții românești, din păcate nu și cele mai semnificative care s-au scris atunci, cu excepția poate a uneia singure (interesant era articolul Irinei Mavrodin *Lamartine sau paradoxurile lirismului*, publicat un an mai târziu în volumul *Spațiul continuu*). Foarte prizat de public încă de la primul său volum de la vârsta de 30 de ani, *Méditations poétiques*, Lamartine întâmpină încă de la început și rezerve, are o gândire puerilă după Stendhal, vervă cordială după Vigny, dar e avid de tămâie pentru Guizot, un Ovidiu pe jumătate mistic pentru Sainte-Beuve, dind spectacolul penibil al unui om mistificat, după Delacroix, geniu fericit care n-a făcut nimic spre a fi sublim și este, după Barbey d'Aurevilly, cel mai mare dintre Racini, fără a excepta pe Racine, în opinia lui Victor Hugo. Judecata cea mai severă o dădea Flaubert: „N-am nici o simpatie pentru acest scriitor fără ritm, pentru acest om de stat fără inițiativă. Lui îi datorăm toate plictisilele veștede ale lirismului oficios și lui trebuie să-i mulțumim pentru Imperiu: om care convinge mediocrii, ba chiar îl iubesc. Nu va rămâne din Lamartine din ce face o antologie: e un spirit eunuc”. Cu toate acestea, Rimbaud îl mai găsea în 1871 citeodată profet, Barrès îl admira tandrețea imaginației, iar Maurras îl considera pur și simplu poetul sacru al francezilor. „Trebuie, scrie Thibaudet, să acceptăm poetul cu imposibilitățile și dușmanii lui. A fost o vreme când el a triumfat în unanimitate. Triumful și refuzul lui Lamartine nu mai aparțin azi generațiilor care se succed și se contrazic, ci categoriilor coexistente și necesare ale poeziei complexe, categoria inspirației și categoria tehnice”. Cu privire la cea din urmă, Rimbaud însuși îl simțea îmbătrânit: „Lamartine est quelquefois voyant, mais étranglé par la forme vieillie”. De aceea și Thibaudet îl vede citeodată în rol de tenor italian, admirând peisajul cu puțină mandolină și șerbet și avind în *La chute d'un Ange* un eșec complet.

Despre soarta lui Lamartine în România, poet sub auspiciile căruia cresc la noi primele avinturi romantice din epoca modernă, de la 1830 înainte, publică de curind un informat și documentat studiu, la origine teză de doctorat, Constantin Popescu, lector la Universitatea din Craiova (*Poezii romantice românești la început de drum*, Scrisul Românesc, 1966). Autorul a consultat cele peste douăzeci de monografii despre Lamartine apărute din secolul trecut până azi, de la Emile Deschanel până la Maurice Toesca, neuitând pe Guillemin și M.F. Guyard care l-a și editat în Bibliothèque de la Pléiade, interpretările mai noi ale lui Georges Poulet din *Les Métamorphoses du Serle* (1961) și Jean Pierre Richard din *Etudes sur le romantisme* (1971). Lamartine, susține Poulet, are plăcerea contemplării unei lumi purificate, a unei lumi în disoluție, evanescente și predilecția de a șterge conturul reliefului și al obiectelor. Cit despre Jean Pierre Richard, pentru el matricea stilistică a lui Lamartine e vilceaua (le vallon, după titlul unei poezii) mai ales vilceaua lichidă, mediu protector, securizant,

univers privilegiat lichid, intim, asemenea apei-lor amniotice.

Cu poezii românești Lamartine a avut legături directe. Era la 1848 liderul Societății studenților români din Franța, avind președinție activ pe Ion Ghica și secretar pe C. A. Rosetti. Traducerile românești din opera lui Lamartine au început însă mai devreme, din 1829—1830, când Eliade publică volumul *Meditații poetice dintr-ale lui A. de Lamartine*, sporadic poate și mai înainte.

Poeziile din *Méditations poétiques* care l-au făcut celebru pe Lamartine erau în număr de patru: *L'isolement*, *Le Vallon*, *Le lac* și *L'automne*. Dintre acestea Eliade traducea *Singurătatea* (în *Curs de poezie generală* cu titlul *Isolamentului*), *Lacul* și *Toamna*, *Vilceaua* fiind tradusă abia în 1946 de C. D. Aricescu în volumul *Citeva ore de colegiu* și de Macedonski în 1876 (publicată în volumul *Poezii* din 1882). Alți traducători ai *Izolării* sint N. Skelitti (1868), St. Virgolici în 1872 și Eugen Speranția în (1939). *Vilceaua* a mai fost tradusă de St. Virgolici în 1872, iar *Lacul* de A. Hrisoverghi (1842), Gr. H. Granda (1862), G. Crișan (1865), N. Skelitti (1868), C. Stamatii sub titlul *Timpul trece* (1868), Maria Flechtenmacher (1871), H. G. Lecca (1897), Nadeja Cezeanu (1916), V. Lascăr (1924), Ioan Ciorănescu (înainte de 1926), Eugen Speranția (12 traduceri). În fine, *Toamna* nu a mai atras decât pe St. Virgolici (traducere din 1872). Constantin Popescu compară traducerea din *L'isolement* și din *Le lac* între ele, ajungind la concluzia că versiunile cele mai bune țin de talentul interpretului mai mult decât de „posibilitățile pe care i le oferă la un moment dat limba națională”. Lucrul se confirmă în cazul *Singurătății*, mai puțin în cazul *Lacului*, unde Eliade nu mai întrece pe Macedonski. Desigur, nu mai contează traducerea din secolul al XX-lea, când moda lui Lamartine e demult trecută, rareori amintită ca în *Acti sosi pe vremuri* de Ion Pillat („Pe-atunci nu erau trenuri ca azi, și din berlină / Sari, subțire, o fată în largă crinolină / Privind cu ea sub lună cimpia ca un lac, / Bunul meu desigur i-a recitat *Le lac*”), chiar ironizată de Geo Dumitrescu în parodia *De după Lamartine* cu celebra invocație: „O temps suspends ton vol” devenită „O voi suspends ton lac” („O, Doamne, lacul, vremea!”).

Lamartinismul a lăsat urme în poezia lui Barbu Paris Mumuleanu („poza mediativă a romanticului contemplând melancolic și solemn natura”), Vasile Cîrlova („gustul vederilor panoramice, melancolia contemplației la momentul apusului”), Alexandru Hrisoverghi și Mihail Cucuran, cîntăreți lamartinieni ai ruinelor, Gh. Asachi (petrarchizant ca și Lamartine), Constantin Stamatii (bun traducător al *Crucifixului* sub titlul *Crucelița soției mele*), I. Eliade Rădulescu („meditația pe tema curgerii impasibile a timpului”, elegia la pierderea ființei iubite, lauda elementelor, contemplația asupra fragilității destinului omenească, Cezar Bollică (reprezentarea grandiosului naturii montane), Grigore Alexandrescu cel mai lamartinian poet român, D. Bolidineanu, V. Alecsandri. Prin numeroasele exemple analogice, ca și prin amplele demonstrații ce le însoțesc, Constantin Popescu se afirmă de la prima sa carte ca un comparatist încercat într-o lucrare nu numai necesară, dar și de o frumoasă ținută intelectuală.

Dan Atanasiu

(Urmare din pag. 9)

țări sau numai a te confrunta cu un public străin într-un recital sint experiențe esențiale.

— **Comparabile cu cele pe plan intern?**

— Evident în continuarea acestora. Avem orchestre simfonice de talie mondială în țară și cițiva dirijori de mare ținută artistică. Nu fac nici o separație între activitatea mea în țară și peste hotare.

— **După cite știu, v-ați întors de curind dintr-un turneu în Spania.**

— Da, am susținut două recitaluri în Spania, la Sevilla și Santander. Afară de bucuria succesului (mai ales că spaniolii, ca și americanii, și-o manifestă cu o zgomotoasă generozitate), m-am întors de acolo cu o invitație de a ține „Master class” (cursuri speciale) la citeva conservatoare din Spania în anul universitar următor. M-am simțit onorat că am fost socotit, ca român, demn de a „învăța pe alții.

— **Nu v-a tentat niciodată cariera pedagogică?**

— Ca profesie, nu, nu m-a tentat. Iar ca timp, ar fi fost cu adevărat incompatibilă cu activitatea concertistică. Trebuie să recunosc însă că, de curind, am descoperit mari satisfacții în acest domeniu. Fiind pus în situația de a asculta tineri, fie în comisia de triere a Filarmonicii, fie în particular, cind mi se cere părerea, ajungind chiar să lucrez cu niște copii, am desco-

perit cit de folositoare este această amănunțire a actului artistic, cit învățăm noi, cei maturi de la ei, ce subtil transfer de personalitate se petrece, chiar cind diferența de vîrstă e considerabilă. A fost o revelație și am ajuns să cred că fiecare solist are aproape datoria să-și oprească ochii și auzul asupra celor mai tineri, pentru că de cind e lumea, arta s-a dobindit de la maestrul la ucenic.

— **Cine v-au fost, cine vă sint maestrul?**

— Despre profesoarele Pitiș și Minei am vorbit deja. Sint convins că le datoriez enorm. Ceea ce sint și ceea ce voi fi. Mai mult nu cred că se poate spune. Este apoi o mare cinste pentru mine faptul că sint solist al aceleiași filarmo-nicii pe care de atîția ani o onorează arta maestrului Valenții Gheorghiu, pe care-l prețuiesc în mod deosebit și-a cărui povățuie imi e adesea necesară.

— **Ce a fost înainte de Filarmonică?**

— Nimic. Am venit aici imediat după absolvire. Prin repariție. Am fost șef de promoție și, după anul V de specializare, am venit la Ateneu.

— **Cum arată ziua unui pianist de concert?**

— Dacă vă așteptați, să spun că se rezumă numai la pian, am să vă dezamăgesc. În fiecare dimineață studiez 4—5 ore. Alte citeva ore mi le petrec ascultind muzică, pe discuri și benzi, la radio, în sălă de concert. Ascult, comentez, compar. Rămîne însă o „felie” însemnată din viața mea care este a familiei mele, a fetiței mele de 11 luni, care deocamdată se ascunde sub pian cu mare plăcere. În rest, citesc,

ascult muzică pop și rock, imi place foarte mult jazzul.

— **Vă simțiți bine pe scenă?**

— Dintotdeauna m-am simțit cel mai bine pe scenă. Cea mai mare satisfacție este aceea de a simți publicul respirind la unison cu tine trăind același moment, integrat în cea stare unică de comunicare pe care e greu s-o definești în cuvinte. Relația cu ascultătorul din sala de concert e foarte importantă, cred eu, pentru un solist. Dar, dacă publicul nu trebuie abandonat nici o clipă, nici nu trebuie să mă subjug. A cînta numai cu atenția la reacția sălăi e foarte primejdios. În fond, e o colaborare de tip special.

— **Ați cîntat cu toate filarmo-nicile din țară?**

— Da, de mai multe ori cu fiecare.

— **Ați putea stabili un „top” al publicului, al callității lui?**

— Nu. Mj s-ar părea o îndelicatețe. Peste tot unde am cîntat, dacă am fost mulțumit de mine, am simțit acea comunicare cu publicul. Omul care vine în sala de concert vine de plăcere, din nevoia de muzică și în această solidaritate cu arta muzicil nu se stabilesc clasamente. Avem un public bun, generos, sensibil, exigent, pe care oricare solist, într-o carieră, simte nevoia să-l aplaude la rindul lui măcar o dată. Socotiți că eu o fac acum.

— **Cum este contactul cu un public străin, dintr-o altă țară?**

— Întotdeauna interesant. Deși nicăieri ca în muzică deosebrile de limbă, de arie culturală nu sint mai discrete. Am dat recitaluri și concerte în toate țările socialiste, în Austria, Franța, Italia, Suedia, Elveția,

R.F.G., și pot să spun că pretutindeni, soliștii români sint foarte bine apreciați și că avem fama unei excelente școli interpretative.

— **Care socotiți că este realizarea cea mai importantă pe care ați dobindit-o pînă la 31 de ani?**

— Faptul că sint solist al Filarmonicii bucureștene alături de maestrul Valentin Gheorghiu.

— **Aveți și un „catastif” al eșecurilor?**

— Cum s-ar putea să nu am? Lîngă cele 14 premii internaționale stau totuși, fără să le pot îndepărta, și cele trei concursuri în care nu am fost finalist. Ce importantă mai au acum circumstanțele? Faptul rămîne pentru mine ca o amărăciune. Rămîne apoi și nemulțumirea pe care o încerc, cind și cind, în legătură cu critica muzicală de la noi. N-o luați ca pe o lipsă de modestie, dar cind la recitalurile mele de peste hotare s-a scris atit de elogios, nu poate să nu mă mire tăcerea păstrată de criticii muzicali români despre concertele de pe scenele românești. Repet, nu mă preocupă. Ceea ce vreau să fac e muzică, așa cum știu eu mai bine.

— **Cum evoluează arta pianistică de la o generație la alta?**

— Mai întii că în acest domeniu generațiile au o structură mai aparte. Nu sint, nu pot fi generații compacte, ci mai degrabă indivizi, personalități care intruchipează fiecare o altă generație. Așa încit arta interpretativă devine cu fiecare solist în parte și cu fiecare vîrstă a acestuia, pînă la sfîrșitul carierei. Nu m-am socotit niciodată în opoziție cu generațiile mai vîrst-

nice, după cum nu cred că un artist trebuie să-și urmeze pas cu pas maestrul. Este loc pentru personalitatea fiecărui și, în pianistică, orice e bun dacă poate fi validat din punct de vedere artistic.

— **Aveți preferințe pentru o anumite stilistică?**

— În ziua de azi, cind în lume numărul pianistilor foarte buni e impresionant, nimeni nu-și mai poate permite o „specializare”. Atmosfera de competiție te obligă într-un anumit fel să faci față în mai toate stilurile. Sigur că înăuntrul meu există o afinitate specială pentru muzica romantică, explicabilă probabil prin datele mele temperamentale. M-am văzut catalogat de citeva ori drept „specialist” în Chopin. Nu e adevărat. Imi place să cînt Chopin, sint prezent la fiecare ediție a Festivalului „F. Chopin” din Polonia, dar nu cînt numai Chopin. Fiecare piesă, de la preclasiți pînă la literatura pianistică de azi, îmbogățește resursele unui interpret, sensibilitatea lui muzicală, ferindu-l de rutină.

— **Există rutină în artă?**

— Bineînțeles. Pianul îți înfinde capcane mai ales cind reiei, după un număr de ani, aceeași lucrare. Riscul de a rămîne pe senzațiile de atunci trebuie îndepărtat cit se poate, printr-o reluare practic de la capăt, de fiecare dată. Altfel, n-am mai fi decit biete „boite à musique”, depozite de variante interpretative... definitive.

— **Ce vă doriți cel mai mult?**

— Să conving. Asta este miza fiecărui concert sau recital al meu.

— **Ați fi putut urma și o altă profesie?**

— Da. Pianul.

Din resurse proprii, prin gândire originală

Noi mijloace în arsenalul sănătății

Ideea acestui articol s-a născut într-o farmacie. În Farmacia nr. 68 din Bd. 1 Mai 42-52, o unitate mare, de sector, situată în preajma citorva importante spitale cu profile dintre cele mai diverse („Filantropia“, „Grivița“, Chirurgie plastică și reparatorie, Institutul oncologic, Hematologia, Endocrinologia ș.a.) și unde un colectiv de competente profesioniști au organizat o vitrină cu **Noi medicamente românești**. Inițiativa își are determinările ei. „Am constatat că nu se cunosc suficient nici de către pacienți, nici de către medici, ne informează farmacistul dirigintă Adriana Moraru. Nu o dată ne vin rețete cu produse ce nu mai sînt în uz, ori cu importuri pentru care avem corespondente realizate în țară, ori nu ne ajung în mîini prescripții pentru medicamentele originale, deși de o bună bucată de vreme se află în rețeaua farmaceutică, iar cînd le propunem pacienților, unii devin suspicioși, nu le cumpără «din moment ce nu mi le-a prescris doctorul!»“.

Cum, ani de zile, revista noastră a militat pentru încurajarea și impunerea produselor terapeutice obținute în țară, a sprijinit consecvent cercetătorii și inventatorii în acest sector de o covârșitoare importanță economică și socială, revenim asupra subiectului.

Un salt elocvent — de la zero la 1 000

— Tovarășe Constantin Sirbu, sinteti de peste 20 de ani directorul Institutului de cercetări chimico-farmaceutice și, prin urmare, în măsură a ne prezenta valoarea și valorile medicamentului românesc, azi.

— Sînt de 21 de ani directorul acestui institut care anul acesta implineste 36 de ani de activitate, 36 de ani dedicați formării, dezvoltării și consolidării uneia dintre cele mai tinere ramuri ale industriei noastre chimice — producția de medicamente.

Înainte de al doilea război, în țară existau cîteva laboratoare particulare ale unor firme străine ce realizau, la București, la Fiața Neamț, ceva cantități infime de doctorii, majoritatea fiind aduse din import. Practic, despre o industrie de profil se poate vorbi numai după 1948, cînd au apărut primele nuclee la „Sintofarm“. De fapt, despre o evoluție vertiginosă a cercetării și industriei în acest sector se poate vorbi, mai cu seamă după anul 1965, după Congresul al IX-lea. Sub îndrumarea și cu aportul hotărîtor al tovarășei acad. dr. ing. Elena Ceaușescu, prin a cărei prestigioasă activitate se dirijează orientarea fermă a potențialului științific și tehnic al țării către soluționarea unor probleme fundamentale, de însemnătate deosebită pentru întreaga dezvoltare economică și socială a patriei, și în domeniul medicamentului s-au elaborat importante programe

de cercetare pe două direcții principale. La început, s-a pus problema realizării de forme farmaceutice din principii active importate. În general, de la un produs activ, obținut prin sinteză, biosinteză ori extracții, prin treceri într-o formă condiționată, prețurile, valorile cresc de la simplu pină la de 20 de ori. Deci, era mare economie pentru țară, pentru fondurile valutare ca o serie de produse să fie aduse în vracuri și pe care noi să le condiționăm. Încet, încet, pe măsură ce medicamentele respective prindeau pe piață, și-și demonstrau necesitatea, apărea clar interesul ca și produsul activ să fie obținut în țară, printr-unul din procedeele citate (sinteză, biosinteză, extracții). Astfel, ne-am organizat și dezvoltat activitatea în acest sens. Au trecut anii, odată cu cercetarea s-a dezvoltat industria de profil — au apărut mari întreprinderi, cu instalații și tehnologii moderne, în majoritate rodul inteligenței proprii —, iar odată cu producția, firește, impulsivă — cercetarea. Un proces logic, nu?! Așadar, aceste două căi nu ne-au mai satisfăcut și ne-am îndreptat atenția spre organizarea unor colective avînd ca preocupări principale obținerea de medicamente originale.

Originalitatea rămîne, fără doar și poate, unul din factorii cei mai importanți. Și, zic eu, posibilități avem, ca forțe de cercetare și ca resurse. Este cunoscut faptul că în lumea întreagă se sintetizează în medie cam 120 000 de substanțe noi pe an, din care ajung să fie testate ca medicament în jur de 1 000, iar dintre acestea, cîteva zeci ajung, eventual, să fie produse medicamentoase.

— Ați pomenit de Nomenclatorul medicamentului din țara noastră, la cite sortimente a ajuns?

— Tinde spre 1 000 de produse. În lume se vehiculează cam între 20 000—25 000. Că nu toate sînt deosebit de importante, că adesea este vorba de forme mai mult sau mai puțin însemnate și cu adevărat utile, reprezentînd interese mai mult sau mai puțin mari ale producătorilor, pentru asigurarea cu desfacere, cu brevete și așa mai departe, asta e cu totul altceva. Regulile O.M.S. prevăd că nomenclatorul unei țări în curs de dezvoltare, pentru a asigura starea de sănătate a populației, să cuprindă între 300 și 500 de produse. Repet, nomenclatorul românesc se înscrie între 800 și 1 000. Asta nu înseamnă că din import nu se aduce un număr destul de mare de medicamente, dar ca valoare ele reprezintă între 5 pină la maximum 6 la sută, față de necesarul curent al țării, restul, se înțelege, îl acoperim din producția internă.

— În vitrina farmaciei despre care v-am vorbit, am văzut medicamente ce poartă ca producător chiar antetul institutului dv. Despre ele vom vorbi mai departe, ne-ar interesa și în ce măsură ajutați, sinteti recep-

tivi și deschiși către ideile, preocupările și brevetele altor cercetători din afară, care nu fac parte din colectivele dumneavoastră de cercetare?

— Sîntem unica instituție ce dispune de marea majoritate a colectivelor care obligatoriu trebuie să-și aducă contribuția la elaborarea unui medicament — chimiști, biochimisti, fizicieni, farmaciști, biologi, ingineri, medici. Noi avem sinteticieni, biosintezisti, avem specialiști în domeniul extracțiilor de plante și opoterapice, avem oameni destinați să se ocupe de obținerea principiilor active din medica-

Fotografii de PAUL AGARCI

mente, avem farmaciști specializați în tehnica farmaceutică menită să decidă formele de administrare ale acestora, avem analiști de înaltă calificare — chimiști, fizicieni și biologi, — care realizează „toaletă“ analitică de calitate, urmăresc calitatea produselor și, în sfîrșit, avem medici care, în cadrul laboratoarelor de farmacologie, întreprind studiile preclinice de tolerabilitate, eficiență, toxicitate a medicamentelor pe animale — șoareci, șobolani, cobai, ciini, pisici, iepuri ș.a.m.d. M-ați întregat dacă avem și alți colaboratori? Sigur că da. Colaborăm cu catere de specialitate din facultățile de chimie, care dispun de timp și de forțe în a cerceta și obține game importante de substanțe de sinteză, din care să putem selecționa eventuale produse originale. Avem colaborări foarte importante cu facultățile și clinicele I.M.F.-ului, pentru studiile farmacologice preclinice dar și pentru studiile clinice, pentru experimentarea pe om, pe pacienți, a produselor realizate.

— Ați dori să ne și exemplificați, căror idei și căror inventatori le-ați acordat ajutorul?

— Desigur. S-au lansat pe piață — și sînt la modă — o serie întreagă de produse apiterapice. Am efectuat pentru ele

studii de condiționare, am întreprins pentru unele chiar studiile farmacologice pentru a putea fi incluse în rețeaua farmaceutică. De asemenea, am sprijinit inventatorii de tipul profesorului Brad, care se preocupă de valorificarea cătinei, l-am sprijinit pe dr. Dinu al cărui medicament, RODILEMID, a intrat deja în producție la Întreprinderea de medicamente București și a cărui „toaletă“ farmacologică și analitică a fost întreprinsă în cadrul institutului nostru. A fost una dintre marile noastre bucurii, deoarece domeniul lui de acțiune era un sector descoperit. Apreciez realizarea dr. Dinu ca fiind deosebit de importantă și sînt convins că și dr. Dinu apreciază sprijinul nostru în finalizarea și încredințarea către producție a Rodilemid-ului. Dr. Dinu este un medic cu multă experiență, a avut inițiativă, a avut idei, le-a valorificat, dar singur, fără participarea colectivelor citate, n-ar fi putut să-l aducă în farmacie.

— Spre bucuria noastră, în farmacie se află și un alt produs susținut în paginile revistei — Vladilrad.

— În cazul Vladilrad-ului, lucrurile au fost chiar mai line. Autorul brevetului a devenit, între timp, om al muncii în institutul nostru. Este doctor în biologie și conduce un grup de radiobiologie ce se ocupă de testări de farmacocinetică. Întocmai ca și în celelalte cazuri și pentru medicamentul său, aici s-au efectuat forma de condiționare, fișa analitică, studiile preclinice de toxicitate, de toleranță, de efect ca și tehnologia pentru industrializare.

— Vă spuneam că un test efectuat în farmacie ne-a demonstrat o insuficiență informare asupra realizării noi. Lumea continuă să ceară, de pildă, „Pyranem“ și „Nootropil“, așa cum au înscris pe rețete, în vreme ce laboratoarele dv. au pus în circulație Piracetam-ul românesc.

— Necunoașterea aceasta se datorează în mare parte și nouă, care am adoptat o „politică“, să zic așa, de expectativă. Pornind de la niște fapte reale — cercetarea unui produs medicamentos durează, adesea, între 3 și 15 ani, iar pină la industrializarea și ieșirea lui pe piață mai trece o perioadă ce poate fi de la 6 luni la 2 ani —, am evitat să vorbim despre ele public, pentru a nu dezamăgi populația, pentru a nu o aduce în situația să caute medicamentele respective și să nu le găsească. Atunci, a apărut o Dispoziție comună a Ministerului Sănătății și a Ministerului Industriei Chimice, potrivit căreia să nu se facă nici un fel de popularitate noilor medicamente pină în momentul cînd s-au industrializat și sînt apte să intre în farmacie. Or, iată, precum ați constatat, se uită, de cele mai multe ori, a se mai vorbi în vreun fel despre ele, lăsînd la o parte faptul că se uită cu desăvîrșire a se mai aminti ceva

despre cei care le-au studiat și realizat. De regulă, rămîne în prim-plan producătorul. Se vede treaba că reținerile acestea își au reversul lor negativ.

— Dar ne afectează pe noi, beneficiarii ultimii ai medicamentelor și, nu în ultimul rînd, pe producător, de vreme ce nu se vind la cotele estimate, deși cerințele există. Un cerc vicios, nu?! Cum s-ar putea anula?

— Nu putem rezolva singuri problema. Experimentarea clinică pentru autorizarea produsului se face, de regulă, în 3-4 clinici mari de specialitate și nu doar din București, ci din întreaga țară. Am mizat întotdeauna pe propaganda pe care ar trebui s-o facă producătorul — fabrica — și beneficiarul — Ministerul Sănătății —, mai ales că cei ce ar trebui să fie în primul rînd avizați sînt medicii. Recunosc că avem de făcut mai mult în această privință, știu eu, poate să inițiem colaborări, să organizăm în conlucrare cu cei 3 factori — cercetătorul, producătorul, beneficiarul — simpozioane, expoziții, sesiuni de comunicări științifice, în clinice unde s-au experimentat produsele, pentru o informare corectă și la timp a corpului medical. Interesul fiind comun, asigurarea unei stări de sănătate corespunzătoare a populației, cred că ar trebui să fim cît mai uniți, cît mai legați unii de alții pentru a suplini aceste deficiențe cu impact mai serios în realitate decît ne așteptam. Este, în definitiv, în beneficiul social și economic al țării.

— Prin urmare, să ne oprim la cîteva dintre noutățile de marcă ale medicamentului românesc.

Trofopar

Au trecut 7 ani de cînd revista noastră a scris prima oară despre invenția dr. Magdalena Timar, cercetătoare la Institutul de cercetări chimico-farmaceutice, Extract natural din organe animale. S-a dovedit și se dovedește de o incontestabilă eficiență în bolile grave ale ficatului, în hepatite cronice, în hepatite agresive, în ciroze, în general, ca hepatoprotector. Brevetul în străinătate, în cîteva țări a fost, de asemenea, testat în clinici internaționale. Ca dovadă a aprecierii și interesului de care se bucură în lumea medicală de peste hotare, sînt invitațiile avansate cercetătoarei de participare la congrese și reuniuni de specialitate — în Elveția, în Japonia ca și în alte centre medicale, unde specialiști în boli ale ficatului au reținut, din publicații, realizarea românească. Pentru industrializarea pe scară largă a medicamentului se află în curs de finalizare o fabrică la Tg. Mureș ce va putea asigura suficientă cantitate și pentru export. Centralei medicamentelor și întreprinderii de comerț exterior de profil le revin obligațiile privind propaganda și asigurarea condițiilor de ieșire pe piața mondială a acestui deja reputat medicament original românesc.

Riaval, Reprimun, Sinerdol Eh

Scriam, nu demult, despre Medalia de aur cucerită, la Tirgul mondial al tinerilor inventatori de la Plovdiv, de un antibiotic românesc, cercetat și realizat la „Antibiotice“ Iași, de către un colectiv astăzi matur, stăpîn pe această lume nestăpînită și plină de surprize, de la Fleming încoace „Therapia sterilisans magna“ (marele medicament antiinfecțios), ideal dintotdeauna al slujitorilor lui Esculap, antibioticele continuă revoluția medicală începută odată cu descoperirea penicilinei de către savantul scoțian. O revoluție în care cercetătorii noștri își continuă și ei drumul căutărilor. Chimistul Alexandru Sauciu, cel care coordonează Centrul de cercetări pentru antibiotice de la Iași, a creat, în orașul moldav, o veritabilă școală în domeniu. Modest și tăcut, dar încăpătînat și tenace a pus la punct 3 noi antibiotice de semisinteză ce deschid noi perspective în tratarea unora dintre cele mai dramatice boli ale secolului. SINDERDOL EH este destinat tuberculozei, cu rezultate net superioare Rifampicinei, utilizate pe plan internațional, în această boală, ce după un prag de eradicare în cele mai multe țări ale lumii, cunoaște o ciudată recrudescență (precum arată statisticile O.M.S.). Rezultatele superioare constînd în negativarea sputei, deci pacienții nu mai prezintă pericol de a infecta pe alții, într-o toleranță foarte bună de către organism, apărare fără

efecte secundare, în scăderea importantă a recidivelor. Experimentările clinice au înregistrat recăderi doar în 5 la sută din cazuri față de 13 la sută în tratamentul cu Rifampicină. Cercetătorii au pus la punct și o formă de uz pediatric, în sirop, cel mai ușor de administrat copiilor.

RIAVAL — un pas și o speranță în dramaticul „desert” al bolilor tumorale. Când spunem adjuvant pare puțin și totuși cit de mult se poate obține prin el. Este, la drept vorbind, un antibiotic antitumoral. Asociază citostatice clasice, s-au obținut, în cadrul unor ample testări clinice, deziderate majore: Reduce cantitatea totală de citostatice, putându-se face pauze mari între administrările acestora, scăzând astfel agresivitatea schemei de tratament (se știe că citostaticele clasice sînt toxice față de celula normală). Dacă este selectiv citostatic pentru celula tumorală noul medicament nu este, în schimb, agresiv pentru tesuturile sănătoase, conducând la creșterea duratei de supraviețuire. A dat rezultate certe în cancere pulmonare microcelulare, ceea ce a dat curaj realizatorilor să înceapă investigații și în cancere de singe. Se cuvine să menționăm că toate aceste 3 antibiotice-speranță s-au realizat în colaborare cu Institutul de fiziologie din București, unde dr. Eugeniu Păunescu a efectuat o laborioasă muncă pentru cercetarea medico-farmacologică, pentru o minuțioasă testare clinică. **REPRIMUM** înlocuiește cortizonul (săbia cu două tăisuri) în tratamentele de lungă durată, evitând reacțiile adverse ale acestuia — disfuncția suprarenalei, ulcer, osteoporoză, obezitate, pericol de suprainfecții. Antibiotic imunosupresor, a fost cercetat și experimentat clinic în sarcoidoză, trombocitopenii, unele boli autoimune. După o muncă ce le-au absorbit ani, eforturi și energii, îndreptînd atâtea speranțe, cercetătorii dau însă, acum, picpt cu ineria, cu tăcerea celor care ar trebui să-i salute cu respect. Dr. Alexandru Sauciu notează cu mîhnire: „Este necesară o mai mare încredere a corpului medical în

medicamentul românesc și o mai mare implicare în investigarea valențelor potențiale”. Urechile lumii însă aud. Desi, „nu toate oficiile județene au comandat produsele de mai sus, pentru a asigura desfacerea lor prin farmacia, mulți bolnavi se adresează direct Institutului de cercetări chimico-farmacologice ori Filialei din Iași”. Nu e normal, nu e firesc.

Vladilrad

Idee a dr. biolog Constantin Vlădescu, nu ne vom ocupa pe larg de el deoarece nu este un an de cînd i-am afectat un spațiu amplu în revistă. De reținut și de bine este faptul că a primit îndelung așteptatul aviz de necesitate din partea Comisiei medicamentului de pe lângă Ministerul Sănătății și că, așa precum ne informează tovarășul director Constantin Sirbu, a trecut prin toate operațiunile și studiile care îl fac apt pentru a fi folosit pe om, în terapeutică bolii canceroase. „Cu rezultate foarte interesante în primele testări clinice, drept pentru care se vor efectua în continuare experimentări largite în principalele clinici de specialitate din țară (București, Iași, Cluj-Napoca, Brașov, Constanța)”.

Nicolen

O premieră a toamnei trecute, o premieră industrială, spunem, căci medicamentul se studiază de citiva ani în laboratorul de tehnică farmaceutică a I.C.C.F., de către 3 farmaciști — dr. Antoaneta Voiculescu, dr. Natalia Rădulescu și dr. Alexandru Chiriță. Este destinat să lupte cu o maladie pe cit de răspîndită în lumea întreagă și pe cit de veche, pe atît de necunoscută încă, de neelucidată, sub raportul cauzelor, drept pentru care nici remediile nu sînt încă totale și exemplare. Este vorba despre ulcer și gastrite. Se pare că, deocamdată, rămîn de negălat „pansamentele” gastrice. Formule românești mai există, puțini medici le recomandă însă. (De pildă, **Gastrobent**-ul, intrat în producție la Întreprin-

derea de antibiotice Iași după brevetul dr. farmacist Nicolae Oită de la Spitalul militar din același oraș, și despre care revista noastră a scris la vreme). Sperăm să aibă o soartă mai bună creația colectivului de la I. C. C. F. Virtutea principală a noului medicament, de a fi antic acid și a proteja mucoasele de agenți agresori, este dată de substanțe pe bază de alginat, cea mai nouă direcție în terapeutică bolii ulceroase pe plan mondial.

Romind

Urmărind deci maladiile cu o largă frecvență în statisticile O.M.S., bolile omului modern, cum se mai numesc ele, care nu ne ocolesc nici pe noi, precum și „zonele albe”, unde medicina de-a lungul timpului n-a reușit să dea răspunsuri majore, cercetătorii noștri și-au înscris pe agenda lor încă unul din aceste puncte sensibile: reumatismul. Noul medicament, datorat chimistului Constantin Sirbu și farmacistei Nora Rădulescu, face parte din clasa derivaților de indol, studiați vreme de aproape 7 ani în laboratoarele I.C.C.F. S-au efectuat zeci și zeci de sinteze, pentru a căror selecționare s-au utilizat calcule și modele matematice pe calculator, pînă ce au ajuns la formula optimă, în funcție de scopul urmărit. Destinată mai ales formelor reumatoide degenerative, atît de frecvente după vîrsta de 50 de ani, una din caracteristicile avute în vedere la realizarea lui fiind aceea a unui grad cit mai scăzut de toxicitate, deșiderat deosebit de însemnat, știindu-se că, în afara Aspirinei, toate drogurile anti-reumatice de pînă acum, cunoscute în lume, au o agresivitate pronunțată asupra stomacului. Medicamentul se industrializează la „Terapia” Cluj-Napoca și va intra luna aceasta în farmacia.

Rodilemid

Nici despre el nu vom spune prea multe lucruri, deoarece este prea bine cunoscut de către

cititorii noștri, a fost susținut ani în șir în paginile revistei. Rod al gândirii unui medic bucu-reștean, dr. I. Dinu, vizează o arie de afecțiuni pentru care în lume aproape nu există remedii — herpesul de tip Zoster, în principal, dar el a fost testat, cu efecte remarcabile, și în alte tipuri de herpes, constituind, totodată, un antiinflamator și imunomodulator. El a intrat în producția Întreprinderii de medicamente București. Un succes care ne-a îndreptățit efortul publicistic și care ne încredințează că idelle mari străpung, pînă la urmă, zidurile.

Firacetam

Reprezintă unul dintre cele mai elocvente și prompte răspunsuri ale cercetării noastre în alinierea la cele mai noi și moderne direcții de studiu și realizări în domeniul medicamentului de pe plan mondial. Această substanță de sinteză selecționată nu demult în lume, atît de la modă azi (modă în sensul bun al cuvîntului) și despre care se vorbește că ar determina adevărat colituri în psihiatrie, neurologie, în gerontologie, a preocupat colectivele de la Institutul de cercetări chimico-farmacologice așa fel încît, aproape concomitent cu realizările de pe piața internațională, a pus la punct substanțe și tehnologii pentru fabricarea în țară a acestei specialități farmaceutice. Mai mult, după ce s-au obținut — la „Sintofarm” Cluj-Napoca — primele cantități de substanță activă, din care s-a oferit și la export, o firmă interesată din R.F.G., în urma unor severe teste asupra produsului, s-a oferit să cumpere imediat, în vrac, întreaga cantitate. Ce alt semn poate fi mai bun asupra calității produsului românesc ? !

Teste de diagnostic

În această clasă de preocupări, a racordării la cercetările de ultimă oră și descoperirii de substanțe destinate să modernizeze terapeutică și să facă mai eficientă munca medicilor, se inseriu și recentele realizări pri-

vind activitatea de diagnostic. Multă vreme s-a pus și la noi problema unui ajutor mai eficient adus celor ce lucrează în circumscripții și dispensare, în localități mai îndepărtate de marile spitale, să poată efectua, pe loc, un minimum de teste și analize medicale în vederea unui diagnostic, fără a mai fi nevoiți să-i trimită pe pacienți, cale de kilometri, aglomerînd policlinicile și laboratoarele spitalelor. Și aici a apărut și s-a manifestat tenacitatea unui om, vrerea, competența, forța, generozitatea sa. Am numit-o pe doctorița Marcela Gheorghiu, actualmente pensionară, care nu s-a lăsat pînă n-a văzut cu ochii, pînă n-a realizat acel ceva despre care toți vorbeau, toți le cereau în adunările și ședințele de la Academia de Științe Medicale, dar nimeni nu punea umărul la treabă. A venit să lucreze la I.C.C.F., unde a făcut echipă cu un alt entuziast, cu farmacistul Ion Georgescu, și, împreună, au studiat forme și formule, substanțe și hîrtii, punînd la punct acest mare lucru simplu — Testele de diagnostic. Deci, este vorba despre niște hîrtii impregnate cu niște substanțe care, în contact cu o picătură de singe sau de urină, îți oferă valorile privind „Ureea serică și urinară”, „Colinesteraza”, „Fosfataza alcalină”, „Timol”-ul. Deci, un minilaborator la purtător, medicul de țară, de pildă — în curs de completare și dezvoltare — ajutîndu-l, pe el — să-și implinească așa cum se cuvine profesia, pe bolnav — să fie corect diagnosticat, fără să mai fie purtat pe drumuri, așteptînd la rînd în fața laboratoarelor de analize.

„Lista medicamentelor cercetate în țară, prin inteligență proprie, apărute în ultimul an pe piață sau aflate în curs de imediată apariție, este cu mult mai lungă. O gamă de 5 produse, de pildă, se adresează numai bolilor cardio-vasculare și coronariene și asupra cărora vom mai reveni. Deocamdată, ne-am propus a le marca pe cele ce au valorificat fie brevete originale românești, fie inițiative de o nouate incontestabile.

CICI IORDACHE-ADAM

1907: mărturii și documente

III. Un baston de mareșal în cumpăna justiției

Ziua de 10 noiembrie 1930 n-a fost friguroasă din cale-afară. Dar ea a părut clujenilor fierbinte de-a dreptul. Era ziua în care începea judecarea procesului intentat de mareșalul Alexandru Averescu, pe atunci în vîrstă de 71 de ani, studentului Bazil Gruia, cu o jumătate de veac mai tînăr decît el, pentru îndrăzneala de a fi scris, în ziarul „Chemarea”, un articol în care-l făcea vinovat pe mareșal de marile vîrsări de singe nevinovat din primăvara anului 1907.

Mareșalul s-a prezentat personal la proces, însoțit de cei 60 de avocați care-l asistau. În jurul tribunalului patrolau polițiști călări, spre a împiedica mulțimea dornică de spectacol să pătrundă în sala mare, ce se dovedise neîncăpătoare și unde nu s-a putut intra decît cu bilete speciale, acordate din timp. Bazil Gruia sosește întovărit de colegii săi de cameră de la cîmînul „Avram Iancu” și alți studenți. În jurul lui se string apoi cei 180 de avocați veniți să-l apere, în frunte cu celebrul Radu D. Rosetti. Atmosferă încordată. Mareșalul pare îngîndurat, își ridică arareori privirea spre a scruta, cu ochii săi cenușii, asistența.

Rechizitoriul sugerează, de la bun început, drumul pe care avea să-l parcurgă procesul :

Primul procuror al Tribunalului Cluj analizează articolul incriminat, arătînd că el întrunește elementele constitutive ale delictului prevăzut de dispozițiile legale în vigoare. Cere, în concluzie, ca inculpatul Bazil Gruia să fie condamnat fără a i se acorda circumstanțe atenuante, mai ales că și atitudinea din instanță a fost de așa natură încît a declarat cu emfază că își ia răspunderea celor scrise. Mai cere ca instanța să aibă în vedere trecutul militar glorios al mareșalului și vîrsta sa, de 71 de ani, față de acuzatul care este încă tînăr, de abia 21 de ani, și a scris acel articol care urmează a fi considerat calomnios din partea Tribunalului și drept consecință să pronunțe o pedeapsă cit mai severă.

— Ce-a simțit studentul Bazil Gruia auzind acest rechizitoriu ?

— Nu mă așteptam la altceva. Îl priveam fix pe mareșal și mă bucuram în sinea mea observînd că ezita să se uite în bchi mei. Își va fi inchipuit el că se va afla în fața unui adversar care i-ar fi putut fi, cu ușurință, nepot ? Dar, în același timp, priveam cu admirație și către avocații mei, spunîndu-mi că, de atunci înainte, n-o să-mi găsesc liniștea pînă cînd nu voi ajunge asemenea lor, mereu în slujba dreptății, spunînd cu eleganță și limpezime adevăruri simple, dar care pătrundeau în suflete și-n conștiințe. Iată ce-a spus, de pildă, Radu D. Rosetti :

Acuzatul e un tînăr de 21 de ani, a depus strălucit examenul la Universitate, a debutat în viața literară cu un volum de versuri și lucrează la un ziar ca să-și câștige existența. Nîmic din cele scrise de domnul Bazil Gruia nu constituie o calomnie la adresa domnului mareșal. Cer achitarea inculpatului.

— Cîți dintre cei 180 de avocați au luat cuvîntul ?

— Numai șapte, restul dîndu-și doar adieciunea pentru formularea apărării. Cel mai revoltat în privința celor spuse în rechizitoriu s-a arătat V.V. Stanciu :

Domnul procuror crede de cuviință să ceară Tribunalului să facă distincție între persoana acuzatului și cea a reclamantului, arătînd ce deosebire mare de autoritate și trecut există între cele două părți. Nu pot să iau în considerare această pretenție a domnului procuror,

deoarece justiția nu trebuie să facă deosebire între părți, și în această instanță sfîntă toți sîntem egali. I se reproșează lui Bazil Gruia atitudinea dirză ce a avut-o în timpul procesului. S-a arătat că aceasta este o îndrăzneală. Nu este așa. Din partea lui aceasta n-a fost decît o purtare demnă, pe care i-o împrumuta dreptatea cauzei ce o apăra.

Ziarele vremii își țîn cititorii la curent cu desfășurarea procesului. „Curentul” din 12 noiembrie 1930 relatează sec :

Cluj, 11. În fața tribunalului local a început judecarea procesului intentat de d. mareșal Averescu ziaristului Gruia de la „Chemarea”, pentru calomnie prin presă în legătură cu acuzațiile d-sale într-un articol recent.

Dar, după numai două zile, tonul își pierde neutralitatea în urma celor intimplate la Tribunalul clujean. În același „Curentul” din 14 noiembrie se scrie :

Procesul „inutililor orori”

La ce rezultat voia să ajungă d. mareșal Averescu ? Să admitem că justiția ar condamna, că pedeapsa ar fi suficient de severă, intrucît ar avea de cîștigat polițiste mareșalul Averescu ?

— O enormă răspundere pe umerii unui tînăr de 21 de ani... Ce simțeați ascultînd pledoariile avocaților dumneavoastră ?

— Îi admiram nu doar ca profesioniști, ca oratori cit ca oameni cu înalt spirit de echitate. Oameni care apărau puritatea istoriei, nealterarea memoriei celor ce vor veni. Iată, de pildă, cum punea problema avocatul Pompiliu Ioanițescu :

Cer achitarea lui Bazil Gruia, care nu a abuzat de libertatea presei. Cer achitarea acestui tînăr idealist, deoarece, în caz contrar, ar fi singurul sancționat în legătură cu ororile din 1907, care s-au consumat fără ca cineva să fie tras la răspundere. Condamnarea lui Bazil Gruia ar închide această dureroasă pagină din trecutul nostru, fără ca, să se stabilească răspunderile vîrsărilor de singe din anul 1907.

Pornind de la această idee, ziarul „Uj Kelet” nota, chiar la o zi de la începerea procesului :

Inculpatul din marele proces de azi, Bazil Gruia, nici nu era născut în 1907, cînd s-a desfășurat răscoala țărănească, începută în Moldova. Prea puțin s-a așteptat ca într-o zi să ajungă în centrul atenției interesului opiniei publice din țară.

Tot în 11 noiembrie, ziarul „Ellenzek” consemna : Întreaga țară urmărește în arena politică cu interes și atenție procesul de presă care a început azi, în care pe banca acuzatilor stă tînărul de 21 de ani Bazil Gruia, care, în „Chemarea”, a acuzat pe mareșalul

Averescu că poartă răspunderea pentru omorirea a mii de oameni, în timpul răscoalelor țărănești din 1907.

Pledoariile avocaților lui Bazil Gruia capacitau sala și opinia publică prin justetea lor, prin puritatea de rostire, dar mai ales prin faptul că redeschideau — aducînd necesarele nuanțări — dosarul adevăratului proces, cel al victimelor inocente din 1907. Avocațul G. Manea a spus-o rîspicat :

Cer achitarea inculpatului Bazil Gruia. Domnul mareșal Averescu, pe cînd era ministru de Război, în 1907, n-a insistat ca vinovații adevărați să-și primească pedeapsa, deci, neexistînd alți vinovați, este clar ca asupra domnului Averescu să planeze suspiciunile vinovăției.

Bucureștenii aflau, la rîndu-le, amănunte despre proces prin intermediul datelor oferite de „Dimineața” (ziarul fondat de C. Mille), care, în numărul său din 12 noiembrie, spunea :

Procesul a fost o mare senzație deoarece pentru prima oară după 23 de ani, dl. mareșal Averescu se judecă pentru acuzarea de a fi vinovat de omorirea a mii de țărani în 1907, deși de atunci încoace i s-a adus aceeași acuzare. Bineînțeles că adversarii dlui mareșal nu-l acuză de vina materială sau juridică a asasinatelor în masă, ci de vina politică pe care a avut-o în calitate sa de ministru de Război în timpul represiunii.

— Credea vreunul dintre avocații dumneavoastră, dar cu toată țaria, că veți fi achitat, în condițiile în care reclamantul era atît de cunoscut, fost ministru, șef de guvern și de partid, om cu mari merite militare ?

— Credeau cu sinceritate. Nu veniseră la proces pentru a-și face publicitate. Intenția lor vădită era ca, pe parcursul procesului, să dea deoparte galoanul mareșalului și să-l facă om ca toți oamenii, egal mie în fața legii și a dreptății. Acest lucru l-a spus fără pic de sfidare avocatul Ionel Pop :

Din primul moment, domnul mareșal Averescu a ținut să rupă legătura care ține acoperiți ochii justiției și a aruncat bastonul său de mareșal în cumpăna acesteia. În lipsa faptului calomniei și mai ales că domnul mareșal Averescu, prin condamnarea acuzatului, n-o sîz scape de acuzațiile ce i se aduc încă, cer achitarea inculpatului.

— Citeați ziarele care scriau despre desfășurarea procesului ?

— Se putea altfel ? Absolut pe toate. În primul rînd pentru că era vorba de procesul meu și apoi așa, ca gazetar. Îmi amintesc și acum cu plăcere de un articol — „Pătania averescană de la Cluj” — apărut la 13 noiembrie în „Lupta” și semnat de S.Y.R. :

După 23 de ani de la răscoalele din 1907 și de la procesele și polemicele în jurul ororilor inutile, mareșalul Averescu a găsit cu cale să deschidă un nou proces pe aceeași chestie, în urma unui articol al unui tînăr publicist ardelean. Lumea serioasă nu poate considera ideea acestui proces decît ca o aventură în politica desul de aventuroasă a eminentului militar rătăcit în viața publică.

Procesul continua. Se aștepta ca apărarea să producă probe și să propună martori. Se aștepta, cu mare interes, cuvîntul acuzatului. Dar, și de această dată, cei care urmăreau procesul au avut parte de o mare surpriză.

DAN MUCENIC

Să te bucuri în fiecare clipă

TAMARA
BUCIUCEANU

La căderea cortinei

Ce a însemnat, ce înseamnă pentru mine teatrul? Treizeci și cinci de ani petrecuți pe scindura caldă a scenei, treizeci și cinci de ani de trudă și stăruință, de dragoste și dăruire, de perseverență și încredere. Dacă mă gândesc de câte ori a bătut gongul în acești ani, de câte ori am simțit acea liniște fericită din momentul aprinderii reflectoarelor, de câte ori am înțeles, ca pe un sprijin, ca pe o chemare, ca pe o declarație de dragoste, sutele de ochi strălucitori ai spectatorilor, de câte ori am auzit furtuna aplauzelor care mi-au umplut inima de bucurie, și de dulcea oboseală a finalului de spectacol, de câte ori am avut parte de interesul insistent, dar măgulitor, al reporterilor care au vrut să știe ce și cum, cine sunt și ce gândesc, dacă mă gândesc apoi de câte ori cronicarii dramatici au încercat să salveze de la efemeritate vreuna din aparițiile mele pe scenă,

dacă mă gândesc la toate acestea, îndrăznesc să spun că m-am străduit, am crezut și am învins. M-am străduit să fiu eu însămi în fiecare personaj pe care l-am jucat, m-am străduit să comunic cu publicul, să-l simt aproape și să-i rămân aproape. Am crezut în nobila putere a scenei, în misiunea ei de a înălța sufletul omenesc, de a-l îmbogăți, de a-l înfrumuseța. Am învins, nu ca într-o luptă, ci ca într-un pariu cu mine însămi, cu talentul pe care mi l-a dăruit natura. Sint și acum sub impresia succesului cu care m-a îndatorat publicul la cel mai recent rol al meu, Vica Delcă din **Dimineață pierdută**. Datorz această reușită regiunii Cătălina Buzoianu, colectivului întreg de colegi și, în egală măsură, publicului pe care îl iubesc și care, în semn de iubire, mă aplaudă.

Așa că spun și semnez: **m-am străduit, am crezut și am învins.**

ZOE D.
BUȘULENGA

Binele, frumosul și adevărul

Pe măsură ce trec anii, mă tem și mă feresc parcă tot mai mult să vorbesc despre cultură. Întrebările, încercările de definire plutesc ca un nor deasupra unor văgăune neștiute, fără fund. Din oceanul acesta întunecat și aparent amorf care-mi aparține și se cheamă propria mea cultură, cu greu așa putea generaliza ceva și mai greu așa putea da sfaturi celor tineri. Esențial e să dorești, să ai deschiderea setoasă spre cunoaștere, apoi să lucrezi fără preget la acumularea, și, în sfârșit, să ai șansa de a întâlni oamenii cei mai potriviți în momentele în care ai nevoie pentru a înoda lucrurile strinse până atunci, în buchele, în jerbe luminoase și coerente, datorate de bucurii și minime certitudini. Să faci așa încît din vreme în vreme, misteriosul fund de apă al amintirii să străluce de imagini caleidoscopice (ca în jocul minunat cu oceanul fermecat al copilăriei unde neașteptatele întâlniri ale culorilor și formelor îți tăiau respirația), să se transforme într-un cer cu scinteiitoare constelații. Să descoperi cu calmă bucurie, într-o clipă de liniște, o amintire muzicală răsunând în tine ca o grațioasă obsesie, un motiv mozartian însoțind o imagine cu contururi fugitive de Watteau. Sau să stăruie în gînd asupra unor zile teribile, ale războiului și refugului, cînd așezați pe lăzile încărcate cu mobilă, citeam, cu citiva prieteni, din Hölderlin, Novalis, Blaga și Barbu, în vreme ce un poet român de limbă germană încerca pe pianul părăsit într-un colț, noua lui compoziție muzicală pe versurile **Baladei spinzuraților** de Villon. Și atunci se adăugă amintirii și exercițiul aceluiași zile, lectura și învățarea pe de rost a cite unui sonet de Shakespeare pe zi, „ca să nu murim fără să fi cunoscut îndeaproape acele bijuterii”, cum ziceam noi.

Sau mă surprind recitînd în gînd din **Lucaferul** sau din **Athalie** de Racine (căci învățam în liceu sute de versuri pe dinafară) și gustîndu-le abia astăzi frumusețea, ascunsă pentru adolescențele de atunci în plictis. Dar ce plictis ferit! Ce așezare bună și cuminte a lucrurilor care ne obliga la **canoane** de cultură verificate de milenii indiferent că ne plăceau sau nu! Ne amuzăm și azi, eu cu soțul meu, scandînd versuri latinești, continuăm unul de unde rămîne celălalt, într-o odă de Horațiu ori un fragment din **Metamorfozele** ovidiene.

Mă gândesc cu melancolie la o anumită lumină grecească, într-o după amiază de toamnă la Olimpia, sau revăd mătasea verzuie de pe Canal Grande într-o Veneție înnoată. Se aprind și se sting lumini, reflectoarele memoriei afective se opresc pe un colț sau altul al sufletului, zăbovind aici, grăbind dincolo, tremzînd cuvinte, imagini, sunete... Dar ele nu sint singuratece, nu sint izolate, plutînd întimplător pe o mare fără nume. Laolaltă alcătuiesc un microcosm, lumea mea, în care toate se leagă sever, ireductibil, ca într-o structură muzicală de Bach. Elementele lui ni se arată, firește, succesiv, aparent întimplător, leșînd la suprafața chemate de asocieri voite sau nedorite. Dar el e centrat de legi învățate într-o conviețuire de multe decenii cu umanismul și mai cu seamă de legea morală înăuntrul meu, și se confruntă cu cerul instelat deasupra mea.

Nu parafrazez numai pe filosoful din Königsberg, ci pe toți cei care, ca și el, ne-au învățat că toată cultura tînde spre realizarea tripticului binele, frumosul, adevărul. Și acolo se ajunge lent, pe nesimțite, în zeci de ani, cu trudă mărunță, îngrijită, cu o scară de valori însă păstrată clar în minte și neștirbită de împrejurări vitrege.

Să stăm mereu în preajma celor mari ai culturii și să-i privim cu umilintă și pietate. Pe cît putem să ne apropiem de miezul înțelepciunii lor, ca, poate, odată și odată, să devină și al nostru. Și pentru asta să nu precupețim nici un efort. Odată, cineva

imi spunea că a învățat spaniola ca să-l înțeleagă pe **Don Quijote**. Repeta o vorbă pe care le-o spusese odată și eu studenților mei. Am fost surprinsă și, o clipă, fericită. Făcuse un pas pe care-l făcusem și eu. Și era un pas pe calea suverană a culturii.

ECATERINA
OPROIU

Cu cine stai pe banchiză?

Revista **Flacăra** îmi acordă „premiul de dramaturgie”. Dacă m-ar fi proclamat, „Miss litoral” n-aș fi mai puțin uluită. Nu-i vorba de bene merenti. Meritele — ca și premiile — sint întotdeauna discutabile. Ceea ce îmi provoacă uimire, ba chiar exultare juvenilă este — cum să-l numesc? — fondul de afinitate al opțiunii.

Și acum o mărturisire. Din fanclacie, probabil, am simțit de-a lungul anilor un curent boreal bătînd dinspre **Flacăra** peste producțiile mele dramatice, dar nu ca o judecată de valoare, (urăsc terorismul cultural și îmi stimez, pînă la masochism, oponenții onești), ci ca o idiosincrazie. Cînd, de nevoie, am străbătut culoarele redacției, am avut senzația că traversez banchize.

Întimplarea, conjuncturile, gusturile juraților, foarfele marii actori care le-au interpretat și regizorii pe mîna cărora au încăput (evident, mă gândesc, în primul rînd, la Cătălina Buzoianu pe care o apreciez ca pe un mare regizor al teatrului european) au făcut ca piesele mele să figureze în zeci de palmaresuri. Mărturisesc că nici sub cupola Academiei, stringînd în mîna pergamentul cu sacral nume al lui I.L. Caragiale, n-am resimțit bucuria de azi, adică bucuria de a mă fi înșelat. Afinitatea și afectivitatea sint pentru mine valori supreme. Infircoșătoare epidemie a planetei nu cred că-i Sida, ci poluarea sentimentelor, stîrpirea lor, congelarea lor sau, și mai rău, mimarea lor.

HORIA
ANDREESCU

Spre înălțimi

De fiecare dată cînd am aflat că mi s-a decernat o distincție, un premiu, acasă, la Berlin, la Copenhaga ori la Geneva, am rămas cîteva clipe dus pe gînduri: mă numărîm printre aceia în care țara mea a investit ceva. A investit prin ceea ce mi-au transmis toți bătrînii mei, prin studiile pe care mi-a dat prilejul să le urmez aici și peste hotare, prin încălcătura uman artistică a climatului în care s-a înscris drumul devenirii mele.

De fiecare dată, firește, mă bucur și mă gândesc la unul sau la altul dintre muzicienii de azi ori de altă dată, de aici și de pretutindeni, care, pînă a fi consacrați au parcurs un

drum nici scurt și nici ușor. În arta interpretativă, fiecare asemenea recunoaștere a meritelor tale este un pas pe calea fascinată și periculoasă a consacării. Spun periculoasă pentru că uneori urcușul spre înălțimi se poate transforma într-o beție abstractă.

În dialogurile cu mine insumi îmi reîmprospătez în minte Dealul Celății din Brașov de unde am plecat, glasurile celor mai dragi dintre profesorii mei, și îmi strunesc sentimentul de mulțumire și mindrie reflectînd la ceea ce așteaptă de la mine oamenii în mijlocul cărora trăiesc. Lor le este menită strădania și împlinirea mea.

AL. ANDRIȚOIU

Racordare la tradiția națională

Cred că adevărata mărturisire de credință a unui poet e însăși poezia pe care o scrie. De aceea mă enervează cînd un poet vrea să lămurească ce a vrut el cu adevărat să spună față de ceea ce s-a înțeles. E adevărat, critica poate și trebuie să descopere într-o poezie structuri și fețe pe care poetul abia le-a intuit sau, uneori, nu le-a intuit deloc: acesta este rolul criticii! Poetul însă trebuie să creadă în poezia pe care o scrie, în rosturile ei, în stilul ei, în personalitatea, deci originalitatea sa de scriitor angajat limbii și literaturii noastre naționale.

Căci falsul, ostentativ, fuga de matca națională și artificiile de calcul se văd numaidecît și supără. Mă refer, firește, la angajarea în înțelesul organic, de trăire și simțire și nu de cea exterioară, zgomotoasă și infatuată. Cred că orice poezie care emoționează frumos inima și aduce lumină frumoasă în cugetul cititorului este profund angajată, chiar dacă e o poezie de dragoste sau o odă patetică. Angajarea o văd, mai exact, la racordarea poeziei în tradiția națională (și, prin ea, la cea universală) din motivul clar că poezia noastră

a fost, de la începuturi, totdeauna iubitoare și creatoare de frumos, folositoare pentru minte și inimă, participantă la istoria neamului, creatoare de limbă aleasă. Inclusiv poezia așa zisă calendaristică, dacă era scrisă cu dăruire și artă, — deși aici poezia este, într-un fel, calendaristică prin apartenența ei la un moment, la o stare de fapt, de unde și posibilitatea de a data unele poezii foarte vechi, prin elementele de spațiu și timp ce le animă. Iată de ce nu mă sperie prezența onora (a mea, în primul rînd) în coloanele publicațiilor cu poeme pe temă dată ci felul cum le-am scris. Byron și Hugo au scris deseori direct pe eveniment și sint covârșitor mai mari decît unii poeți notabili care au refuzat implicarea directă și fătășă în evenimentul istoric.

Nu este însă mai puțin adevărat că nu toți poeții sint apți, temperamentul, marilor decolări în timp, poezie angajată în sensul unui poet al cuvîntului. Nu toți francezii au harul cintecului „pe mii de voci” al lui Hugo, nu toți sovieticii spiritului exploziv al lui Maiaikovski și nici toți românii spiritul mesianic al unor Goga, Cotruș, Beniuc. Personal, descinzînd din acești ultimi trei barzi ai noștri, după încercarea retoricii grandilocvente m-am reîntors temperamental la uneltele mele calcizante, așa cum le aveam în debutul anonim de licean sîderat de poezia antică latină și greacă. Și la munca pentru o limbă bogată și variată, la lucrătura fină pe vers, la căutarea marilor armonii lăuntrice ale poemului.

DOMINIC
DEMBINSKI

Fuga din nou pe scenă

O stare ce mă încearcă adesea: un fel de spaimă. Merg spre clădirea teatrului unde mă așteaptă actorii, scenograful, tehnicienii, textul... Mă grăbesc. Caut să fiu punctual, să ajung primul și asta cere un efort absurd, disproporționat. Pe măsură ce mă apropii de teatru se instalează un sentiment înepător de zădărnice. Ce le voi spune, ce le voi da celor care mă așteaptă acolo, printre reflectoare și muzicale? Încep să lucrez. Pentru un timp, această teamă trece. Apare însă altădată, ca o senzație de oboseală și minciună. Ca un vis rău. Ca și cum ai vorbi mult, mult și înflăcărat, dar pe dedesubtul vorbelor, cineva — poate chiar tu — îți strigă cu răutate și dreptate, totuși: minți! minți! Și tu trebuie să continui. De multe ori se întimplă să simt cum construiesc spre a dărîma mai tirziu. Această zidire contra inimii provoacă o veninoasă oboseală ce citeodată se prelungește după premieră cînd, întimplat în sala de spectacol, nu știu cum să ies mai repede, gonit de deformarea gîndurilor mele. Cui folosesc toate astea, de ce m-am lăsat condus de atîtea improvizatii facile, cum de am putut să mă las dus de minciună și cum de am putut prelungi falsul către spectatori? Mă apasă atunci o vinovație tulburătoare, ca și cum aș oferi flămîndului piine otrăvită. Și din nou se lasă peste mine spaima, ca o ploaie tenace și pătrunzătoare. Nu am unde fugi decît din nou pe scenă, în ceea ce urmează să alcătuiesc, sporîndu-mi, ca într-o revanșă, atenția și harul presupus, spre a limpezi rodul inimii și minții.

Călcînd peste aceste spaima nemăsurate, tremurătoare și clătinat descopăr muncă un simbur de bucurie, un licăr de lumină venite din fugara senzație că totuși se poate, că tot ceea ce vreau e aici, la o palmă de mine, că întinericul poate fi străpuns. Și apoi verificarea dură cu publicul. Tăcere, emoție, apoi fosnet și căscat. Fiecare mișcare, ațipire a atenției pîndită pe ascuns ca un vinător flămînd. Fiecare reacție resimțită dureros, ca o anatomă aruncată unui înșetat de cunoaștere devotată. Apoi, stringeri de mîna, felicitări și zimbete în care e atît de greu să cerni adevărul de fals, sîta orgoliului fiind atît de puțin deasă. Și totuși, ce bucurie mai mare decît să ticăi pomădat și scrobît în umbra cortinei, înainte de prima ei ridicare greoaie și

parfumată? Apoi, ce urmează după premieră... Așa oboseală dulce, de lăuză, interuptă doar de gîndul absurd (oare?) că nu voi mai putea „naște” încă o dată! Acea golire de sine ce mă înspăimîntă și mă face să mă zbat pentru a înțelege dacă mai pot „zice” ceva despre lumea aceasta. Atunci îmi vine să mă trezesc din somn și să lucrez pentru „încredințare”. Cu teama aceasta adăugată încep să „scriu” următorul spectacol ca pe o poveste ce pare că veșnic continuă fără a avea început și sfîrșit. Apoi vorbele bune, uneori foarte bune, spuse sau scrise, ori vreun premiu. Pe de o parte orgoliul pintecos și rumen zimbește satisfăcut și gales, iar pe de altă parte, sinele chinuit de întrebări perfide, dar tenace, dacă nu cumva s-a făcut o greșeală în privința lui. Și mereu, salvatoarea, necesara comoditate a eului veșnic la pîndă să salveze demnitatea conștiinței: crede și nu cerceta!

Apoi, întoarcerea la lucru. Prelungită, aminată, greoi pornită, ca nazuri și ifose, cu „accese” de inspirație și opacitate, cu cochetării artistice și false temeri, cu maști felurite lucrute, dar la un moment dat — de obicei ordonat din afară — totuși, începută. Este precum o simfonie ce va să se dezlanțue și totul începe cu firicelul de glas al unui flaut. Undeva, în întineric, o flamă apare și încăleşte apoi inima, făcînd-o să picure mai mult, mai mult, mai mult ca într-un dans ritual, fără să-ți poți opri picioarele. O ameteală viguroasă, un curent care te duce. Lucrurile, ideile, stările îți fac cu ochiul, textul se dezghioacă, totul vine de se așază cuminte și „pieptănat” în povestea ta. Și eu povestesc cu patos, cu înflăcărare, adaug gesturi, culori, sunete, tăceri și strigăte, „culeg și sugerez ritmuri către un tot ce, în cetul cu înecul, mă absoarbe. Ceva se naște în preajma mea, ceva ce nu mai are legătură cu mine; totul seamănă cu un abandon în iubire. Un abandon lucid, totuși. Actorul, acest om de lingă mine a căru respirație mi-e cunoscută pînă la suficiență, se transformă sub ochii mei nepuțincioși într-un altceva, într-un altcineva în care de abia-l mai recunosc. Și atunci cînd l-am pierdut definitiv în acel ocean numit personaj, trăiesc o tristă victorie. M-am despărțit de particularul din el, de prietenul ori colegul din el și ceva parcă s-a rupt între noi ca oamenii, dar el se ciștigă pe sine

de frumusețile pe care le dai altora

intr-o nouă făptură, efemeră și capricioasă. Și-a luat adio de la mine și text. Acum e singur. Acum nu am cum să-l mai ajut ori îndemn, acum navighează singur, acum mă arde ca pe o schelă deja nenecesară. Despărțit de mine pare mai frumos, numai flacăra și singurătate, numai putere și voință împărțită. Il aștept, aici,

dincolo, cu o nouă, enormă emoție. Ca și cum ar lipsi ceva. Parcă nu mai e nici frică, nici îndoială. Parcă, privind spre el, după această miraculoasă despărțire, nu mai sînt spaime în jurul meu. Și lipsa de spaime este cel mai greu de suportat dintre toate spaimele meseriei mele. Stau și aștept să-mi fie din nou frică.

numeroșilor iubitori ai fotbalului din țara noastră. Aprecierile de care m-am bucurat le consider fiind adresate școlii românești de portari de fotbal

care i-a dat pe Jean Lăpușneanu, Mircea David, Valentin Stănescu, Traian Ionescu, Voinescu, Toma Răducanu, Iordache, Lung și alții.

GABRIEL RACZ

Izvorul curat al medicinei populare

Sînt un admirator al medicinei populare din țara noastră, și fără încetare mă ocup, împreună cu o întreagă echipă de cercetători, de acest cel mai curat izvor de inspirație, de verificarea și așezarea etnoiaștrii pe baze științifice, moderne, căci, fără îndoială, remediul utilizat de ea înseamnă astăzi un anacronism. Planta folosită ca atare în continuare, fără dovezi experimentale, fără să se cunoască bipe doza, efectele secundare, toxicitatea relativă ca și o mulțime de alți parametri, aparține cu adevărat trecutului.

Medicamentul obținut din plante caracterizase terapeutică pînă prin 1870, iar de atunci, și în special odată cu începutul secolului XX, odată cu înființarea și dezvoltarea industriei de medicamente s-a considerat că, rînd pe rînd, produsele vegetale vor fi înlocuite de cele noi, cu alte structuri chimice și cu o eficacitate mult mai pronunțată, plantele ajungînd să fie considerate niște „fosile” ale veacurilor apuse. Convingerea mea a fost alta, poate tocmai datorită unei formații sau a unei gândiri biologice, avînd în vedere și organismul omului, inclusiv al omului sănătos. Am simțit că va fi imposibil ca acest organism să fie invadat pe scară largă numai cu structuri moleculare inexistente în natură. Desigur, ar fi o idee preconcepțată a susține că valoarea medicamentului depinde de origini, n-ar corespunde realității; afirmația că tot ceea ce este vegetal este bun, precum și inversul, că tot ceea ce se realizează în laborator, în industrie și nu se găsește în natură este periculos. (Această pendulare între cele două tipuri a adus mult rău terapeutic). Oricum, perso-

Mureș și va constitui baza producției pentru noua întreprindere de medicamente aflată în faza de construcții-montaj, aici, în oraș.

Ca unul care a participat la cartografierea plantelor medicinale din România, pot să afirm, în deplină cunoștință, că avem un rezervor extrem de bogat și extrem de valoros. Fără a mă lungi, repet, viitorul aparține, în mod categoric, industriei de medicamente, căreia fitoterapia i se aliază, nu va putea merge mai departe decît pe această direcție. Simțem și noi pe o cale sigură și foarte bună, gîndindu-ne la posibilitățile de cercetare existente ca potențial în țara noastră, inclusiv ca potențial uman iar argumentul stă în tot ceea ce s-a realizat pînă acum. Și

s-au realizat multe. Cercetările românești trezesc tot mai mult interes în lume, o dovadă fiind recenzile și citările lucrărilor în literatura de specialitate internațională, precum și faptul că, nu odată, reprezintă puncte de pornire ale investigațiilor întreprinse de către alți cercetători. Dacă în această situație se află și lucrări pe care figurează și numele meu este pentru că, într-o zi, în orașul Arad, un pasionat profesor de științele naturale a pus în mina unui adolescent o carte, aprinzînd o altă pasiune. Noțiunea de timp înseamnă pentru mine pasiunea de a lucra fără întrerupere, asupra acestei neasemuite creații a naturii în vederea punerii ei în suljba sănătății oamenilor.

HELMUTH DUCADAM

Clipe ce au fost rodul unor ani de antrenamente

Intr-o seară din luna mai a anului 1936, la Sevilla, în inima Andaluziei care este „inima” Spaniei, o echipă românească de fotbal, al cărei portar am fost, a cîștigat cel mai important trofeu continental — Cupa Campionilor Europeni. Finalul meciului îl cunoașteți. Am apărut 4 lovituri consecutive trase de la 11 metri de jucătorii lui F.C. Barcelona. Nu le voi uita numele niciodată: Alesanco, Pedroza, Alonso și Marcos. Unul dintre ei, Alonso, îmi spunea după meci că nu știe dacă există iad și diavol, dar un diavol venit eventual pe pămînt ar trebui să aibă chipul pe care-l aveam eu în acele minute. Nu știu cum arătăm în ochii spaniolilor. Știu însă că am gîndit și am făcut totul în citeva clipe. Clipe care au fost rodul unor ani de antrenamente. Am lucrat mult pentru a-mi dezvolta viteza de reacție și toate aceste acumulări și-au dat, parcă, mina în cele patru plonjoane de la Sevilla.

Performanța echipei noastre, Steaua, i-a convins, cred, pe toți fotbalisții români că talentul și sîrguința pot învinge mari puteri sportive (și financiare), că nu există adversar inabordabil și teren cu care să nu te poți acomoda.

„Campania” noastră europeană a avut la bază o mare investiție de muncă și de inteligență. S-a insistat pentru ca toate calitățile recunoscute ale fotbalisților români să formeze un „aluat” din care

să iasă un fotbal competitiv în arena internațională. S-a insistat metode pentru a se forma acea mentalitate de învingători indispensabilă în marile confruntări europene, o „armă” care ne lipsea. Nu ne-a fost ușor.

Din cele 8 luni de zile ale sezonului internațional 1985-86, am stat în mijlocul familiilor noastre aproximativ 40 de zile. Dar a venit acea de neuitat noapte de mai cînd la aeroportul Otopeni, mi s-a spus că sînt sîrbătorit victoria. O păstrăm în minte ca o incununare a eforturilor, ca apoteoza unei lupte de aproape 900 de minute cit a durat tentativa noastră de a deveni echipa nr. 1 a Europei.

Cochipierii mei au reușit apoi să aducă în țară și Supercupa Europei. Am fost alături de ei la Monte Carlo, dar în tribună. Nu știu dacă suporterii români ce ne-au însoțit au avut dreptate cînd, la sfîrșitul meciului, au scandat: „Ducadam, nu uita, supercupa e și a ta!”. Mie mi-au dat lacrimi. Este o mare satisfacție atunci cînd compatrioții tăi îți recunosc meritele. Este o plenitudine sufletească despre care numai cei care s-au străduit pentru ea și au trăit-o cu adevărat, pot spune ce preț are.

Mulțumesc tuturor celor care au avut încredere în mine și m-au ajutat să aduc, împreună cu coechipierii mei de la Steaua, bucuria și mîndria în ochii

RADU TUDORAN

A fi noi înșine

De mult am spus, cum or fi spus și alții, înainte sau după mine, că orice om trebuie să rămînă la meseria pe care o cunoaște. Am destule exemple potrivite să-mi confirme părerea, începînd cu unii prieteni și cunoscuți de-o seamă cu mine, și sfîrșind cu mari nume ale tuturor vremurilor. Pasiunea unui pictor ilustru care credea că vioara era prima lui vocație nu păgubește pe nimeni. De asemeni, nu ne păgubește că un victorios comandant de oaste din vechime, s-a apucat, după războaiele cîștigate, să le scrie și istoria; de altfel, nu știu în care din aceste îndeletniciri a strălucit mai bine. Sînt însă alții, mi-e destul să mă gîndesc la cei contemporani cu noi, care, abandonîndu-și adevărata meserie, exercitată în admirația lumii, s-au apucat de alta, poate mai mănoasă și mai spectaculoasă, unde însă n-au fost la adevărata lor înălțime, n-au doar spre răul propriu, ci al multora cîți își puseseră speranțele în ei și le acordaseră încrederea.

Revenind la proporțiile mele, dar păstrînd exigența, sînt satisfăcut că, de cînd m-am apucat de scris, am rămas credincios acestei datorii contractate față de mine însumi, și credincios am rămas chiar atunci cînd nu mi s-a recunoscut meritul decît pe jumătate sau nici atîta, chiar atunci cînd mi-am pierdut curajul și m-am îndoit de mine.

Lășind la o parte anii de școală, cînd am scris în tăcere și aproape în taină mii de pagini apoi abandonate, fiind seama numai de cuvintele tipărite, se implinesc în curînd cîinci decenii de la apariția primei mele cărți, fără să mai amintesc ce publicasem înaintea ei prin ziar și reviste literare; iar cea primă carte o mai citește și astăzi cine o are.

Cu această declarație nu-mi revendic altceva decît statornicia. O jumătate de secol consacrată numai și numai literaturii este, înainte de orice, o dovadă de credință; pe ea se fundează religia vieții mele.

Atelier literar

de G. Dumitrescu

Pygmalion: Explorări în alte registre și modalități, care nu ni s-au părut, deocamdată, tocmai convingătoare (există, firește, unele explicații în scrisoare). Ceva (ca să nu fie nimic!) în „Spaima”, „Vinzare”.

C. Daniel: De data asta, versurile nu mai au naturalețe, spontaneitate, vigoare, ci par „făcute”, căutate... (ați încercat cumva să puneți în aplicare observația criticului pomenit, de altfel exclusivistă, dacă nu chiar stupidă?...). Oricum, ați ieșit (sperăm, temporar) din seria fastă de care vorbeam data trecută. O idee interesantă, dar nevalorificată în spiră și pînă la capăt, în „Mușcînd”. (Semnătura propusă are un aer cam nefiresc, artificial... Poate mai reflectați).

Stardust: Compoziții cuminți, convenționale, uneori cu accente didactice, destul de departe, în ansamblu, de grația, cîndărea, spontaneitatea poeziilor dv. de odinioară. Se pare că preocupările s-au schimbat, a rămas nițică obișnuință, nițică îndeminare practică și, din cînd în

cînd, cite un sunet răzleț, mai mult sau mai puțin liric și convingător („Poem imaginar”, „Autoportret”, oarecum și „Poezie”).

A. Ploscaru: Trebuie să vă adresați rubricii speciale a revistei, care se ocupă de asemenea probleme și care vă va ajuta, fîtă doar și poate, să descurcați lucrurile. Ar fi bine, însă, să abordați pe rînd, separat, cele două chestiuni, în ordinea importanței lor. (Desigur, un distribuitor de carburanți poate fi un personaj tare, în zilele noastre, dar nu atît de tare incît să încalce legile, nepedepsit!).

V. Mircea: Nu e nimic nou nici în argumente, nici în ultimele texte. (Ne iertați, dar spațiul nostru restrîns și mulțimea corespondențelor care așteaptă răspuns nu ne permit să mai intrăm în amănunte, să prelungim la infinit o conversație reciproc nefolositoare).

O. Kadar: Ați lăsat-o iar spre obișnuință, inerție, lucru manual, sporovăială, cantitate... E trist că nu puteți obține trepte definitiv cîștigate,

că vă luați cu una și cu alta și... uitați drumul și vă relaxați, și ieșiți din tensiunea și concentrarea supremă a creației, și textele devin compuneri și nu poeme, confecții și nu vibrație, etc. (d.p. „Secol XX”). Se pare că spiritul critic și o componentă a talentului (și nu ne putem mîngia cu gîndul că, dacă nu-l avem noi, îl au alții și ne vor arăta ei, „după”, unde e bine și unde nu... Ce folos, dacă această săgeată sensibilă, de precizie, nu arată ce trebuie atunci, în clipa creației!). Nimic de semnalat, în afară de — paradoxal! — două excelente programe (nu poeme!), „Oboseală”, „Ocupație”, pe care, din păcate, nu le puneți în aplicare cu toată atenția și pasiunea.

Nicolae Mihai, G. Georgiu, Mira, Dana Bogdan, L. Kutas, Marina Ibrim, Cătălina Dobrescu: Sînt unele semne bune; merită să continuați. Reveniți.

GEO DUMITRESCU

N.R. Manuscrisele nu se înapoiază.

VINĂTOARE

Cîteodată mă hăituesc amintirile cu săgeți lungi și amare. **Imi crece în memorie arbori chirchii. Cine îmi poate spune cît cîntărește un gînd?**

MIHAELA BUICĂ

IMPĂCARE

După ploile reci cred că vor veni păsări din norduri — silabe de frig și vor bate în geamuri. **Prin ușa crăpată alunecă mina ta și te cutremură de ger. Primește stolul regretelor mele pe vin să-ți culeagă din palmă semințe de soare.**

ANGELA PLOSCARU

FATA DE LICEU

Septembrie ține cu mine, îmi spun, semn că un fluture mi s-a așezat pe umărul ne-nvinețit, așa, că să-mi fie povara mai ușoară... **Și știu chiar și cine-i fata de liceu care insistă să-i duc eu servieta doidora de frunze (ce simulaeru!), — „măcar pînă acasă” — ar spune ea, acasă fiind chiar definiția neantului, așa că eu, intru în această toamnă, încrezător și-nvăluit în albastru atrăgător al cerului, fără de norii ce mi-ar aține calea-n asfințit...**

NICULAE ALEXANDRU VEST

TOAMNA

Toamna îmi bate cu gheata în prag. **Gutuul, copilul meu vitreg și drag**

își poartă poporul de fructe năuce prin locuri pustii mirosind a răscruce.

Furnica singelui stringe provizii în atriul stîng, acolo unde ochii tăi, ca guvizii, inoată și plîng. Toamna iubind, poetul de lut cu turma de stele-a plecat, la pascut.

ADRIAN PĂRVU

CITEODATĂ

Cîteodată, dar rar de tot **Am plăcerea de a mă plimba Pe o alee lungă Mărginită de două rînduri de stejari Călcînd cu toată talpa pe frunzele uscate Care trosnesc ca oasele unui om Sub senila unui tanc Dar numai citeodată, Rar de tot. —**

SORIN BĂDEAN

ELIBERARE

sînt așchia rămasă în carnea realului după izbîtura a două priviri pe un inel tangent la inimă cu fiecare vers mă preschimb într-o pagină albă

abia zîrînd cu latul vederii cuvîntul care poate aprinde ruguri înainte de a-l uita pe cel de netrecut iluminînd cu oasele pielea cîmpici în urma cuiva neprivitor peste umăr la o lungime de singe la o azvîlire de simbure la o rotire de fruct

COSTIN GRIGORAȘ

● Sesizări, propuneri, soluții — un dialog fructuos între cetățeni și autorități ●

■ Cititorii noștri constanți au remarcat, poate, că de o bună bucată de vreme revista noastră nu mai publică „mulțumiri” adresate — în cele mai multe dintre cazuri — unor oameni de bine: medici, aducând speranță celor aflați în situații limită, meseriași de bun simț și mai ales de „bună-meserie”, copii care au restituit bunuri pierdute, etc., pentru toate cele de mai sus — și pentru „mulțumiri”, în genere (acțiune de altfel absolut umană și demnă de tot respectul!) — existind o rubrică în presa centrală, capabilă să preia aceste note. În mod absolut „accidental” — ca să nu spunem „intimplător”! — redăm totuși textul unei scrisori care — dincolo de recunoștința exprimată unor oameni — releva una dintre multiplele fațete ale solidarității umane: „...Mă numesc Giurbernea Gheorghe din orașul Cimpina, strada 23 August nr. 88, blocul 20 F, scara A, etajul 4, apartamentul 14. În data de 3 martie a.c., ducându-mă la părinții mei care locuiesc tot în Cimpina, în intervalul de timp cit am rămas la ei, în apartamentul meu se întâmplase o nenorocire: din cauza presiunii de apă de la conducta centrală se spărseră caloriferul dintr-un dormitor, apa putând să inunde toată scara. Prin dumnea noastră, în să multumesc din toată inima locatarilor Sorel Cazacu, Dumitru Onu, Florin Georgescu, Dumitru Aurelian, M. Dragoș, Adrian Martinescu, Daniela și Rodică, pentru binevoiența și prompta intervenție pe care au făcut-o, evitându-se astfel inundarea celor 4 nivele aflate mai jos.”

■ Ministerul Industriei Ușoare — Intreprinderea „Flamura Roșie” — Sibiu: „La semnalul critic apărut în revista Flacăra, 6 martie a.c., vă comunicăm că pe parcursul anului 1986, fiind sesizați, am constatat deficiențe de scriere la unele loturi de mine cu pastă aflate în rețeaua comercială, deficiențe determinate de unele vicii de fabricație ale materiilor prime utilizate în procesul de producție. Acestea au determinat apariția unor reacții chimice, care s-au evidențiat numai după scurgerea unei perioade de timp, reacții ce au dus la efectul de formare în interiorul minelor a unor cruste ce au blocat trecerea pastei. Acest aspect a constituit obiectul unei analize întreprinse împreună cu personalul tehnic de execuție și control; iar în urma măsurilor luate, de completare a rețelei de fabricație a pastei cu amonii inhibitori, vă asigurăm că începând din acest an problema calității acestor produse este complet rezolvată. De asemenea vă informăm că articolul din revistă a determinat o nouă analiză în cadrul întreprinderii, cu toți factorii implicați, având drept scop sporirea calității minelor cu pastă, pentru ca acestea să-și scutească de necazuri pe cei care le utilizează.”

■ Ne scrie — nu fără un anumit umor — Ioan Trămbițaș din Brașov, b-dul Victoriei nr. 6, bloc 1, scara A, apartamentul 15: „Sint posesorul autoturismului Dacia-1310, cumpărat la 24 aprilie 1986 cu factura nr. 34 558, număr de înmatriculare 5-BV-814, autoturism având 5 850 km. rulați, deci fiind spre sfârșitul perioadei de garanție. Autoturismul s-a comportat bine, fiind bine asistat tehnic de Stația Autoservice Brașov, situată pe Calea București. Totuși două mici amănunte: E vorba de ștergătorul de parbriz, și de brichetă — asupra acesteia din urmă neinsistând, nefiind fumător. Mă refer însă la prima defecțiune: motorasul ștergătorului s-a defectat încă de la început, a fost înlocuit cu un motoras de tip vechi, reconstrucționat și de atunci ștergătorul nu mai funcționează normal (uneori, șterge și capota). A fost regulat de mai multe ori la stația respectivă, însă de fiecare dată a „ținut” până la prima ploaie (noroc că anul 1986 a fost un an secetos!). La stație s-a stabilit că este de vină motorasul (fiind de tip vechi), trebuind a fi schimbat cu unul de tip nou — însă acesta lipsea pentru moment din magazin. După insistențe, am obținut „favoarea” să fiu anunțat (anexez scrisoarea) cind vor sosi motorase noi. În sfârșit, cind am aflat acest lucru m-am prezentat — optimist! — la stație. Inșă (surpriză), aici se descoperise că „schimbarea pieselor reconstrucționate cu piese noi este ilegală”! Apropo de timpul pierdut, menționez că deși la

stație se cunoștea defecțiunea și cauza ei, de fiecare dată era tratată ca o problemă nouă. Corect ar fi ca recidivele — datorate superficialității prestației — să fie rezolvate cu prioritate; consider că se impune o analiză responsabilă a cazului relatat — strict autentic! — în scopul găsirii unei soluții viabile, la nivelul pretențiilor firmei.”

■ Consiliul popular al județului Mureș: „La scrisoarea cetățenei Olga Sutac din Sighișoara, Piața Lenin nr. 43, vă informăm că la propunerea susnumitei, începând cu 1 martie a.c., a luat ființă la Sighișoara, în cadrul Dispensariului policlinic, un cabinet care săptămânal, cu program dirijat de dr. Mezei Iosif, va efectua tratament prin acupunctură.”

■ „Mă numesc Tănase Nevela, locuiesc în comuna Ștefănești — Prahova, mă adresez dumnea-voastră cu rugămintea de a mă ajuta și pe mine într-o problemă pe care eu nu am putut-o rezolva: am implinit vârsta de 62 ani în luna august, ziua 22, 1986; la sfârșitul lunii iulie 1986 am depus dosarul de pensionare la Ocolul Silvic Văleni de Munte, spunându-mi-se de acolo că în termen de 3 luni de zile voi primi pensia acasă, dar în zadar am așteptat. Am fost în luna decembrie la oficiul postal al comunei, dar mi s-a spus că să fiu liniștit, că s-a comis o greșeală, dosarul s-a trimis la Ploiești — se rezolvă... Am fost și în luna februarie 1987, dar dosarul nicipecum nu a fost trimis la Ploiești. Pe data de 9 martie a.c. m-am dus din nou și am întrebat: cind se va rezolva?! — O tovarășă de acolo, de la birou, a spus că dacă îi mai deranjez, n-o să mai primesc pensie... «nici cind mi-o vede ceafa!». Oare este firesc să se întâmple așa?”

■ M.T.Tc. — Centrala-Intrepriză Căi Ferate București: „Vă facem cunoscut că scrisoarea lui Ion Părcărea, adresată redacției Flacăra și trimisă nouă spre competență rezolvare — prin care nimitul solicită sprijin în obținerea unei locuințe — a fost rezolvată favorabil, acestuia repartizându-i-se un apartament cu 3 camere în strada Pomirila, nr. 5, blocul 22, ap. 13 — sector 4.”

■ Nu doar un necaz, să-i zicem personal, dar și o propunere ce, credem, poate suscita interesul forurilor în drept, ne transmite Gheorghe Georgescu din Constanța, b-dul Tomis nr. 147, bloc A3, scara B, apartamentul 31: „Sint posesorul unui frigider Arctic. Anul trecut nu mai funcționa, așa că am chemat un specialist de la atelierul de reparații al cooperativei „Radiotehnică” din localitate care, în urma verificărilor, mi-a spus că trebuie înlocuit motorul, acesta costind în jur de 2.000 lei. Am acceptat, dar mi-a mai spus că nu are deocamdată în magazie, dar peste două-trei zile va ridica piese de la magazia centrală și-l va înlocui, lucru care practic s-a și întâmplat; la terminarea lucrării mi-a tăiat chitanța cu nr. 56 485, în valoare de 1.965 lei și am întrebat ce se poate face cu motorul vechi. Mi-a răspuns că fiind capsulat de fabrică nu se poate umbla la el, spunându-mi că pot să fac ce vreau cu el. Mă întreb, cum se poate așa ceva, atita vreme cit în atenția noastră, a tuturor, se află permanent acțiunile de recuperare a deșeurilor feroase, a hîrtiei, etc., iar un motor valorind 1.315 lei să se arunce la lada de gunoi?! Personal consider că un astfel de motor se poate reconstrucționa cu maximum 25% din valoarea lui, venind în acest fel în sprijinul populației și, mai ales, al economiei naționale. Fac, în acest sens, următoarea propunere: centrele de reparații să nu primească motoare noi sau reconstrucționate, pînă nu le predau pe cele înlocuite, cetățenii urmînd a suporta contravaloarea reconstrucționării și transportul obiectului — și nu pretul întreg; am observat la multe porți din oras asemenea motoare aruncate la gunoi...”

■ Direcția de Telecomunicații a municipiului București: „Urmare sesizării numitului Sorin Pavelescu, domiciliat în strada Bacului nr. 5, prin care acesta arată că nu e de acord cu contravaloarea convorbirilor adiționale facturate în contul postului său telefonic, vă facem cunoscut că în urma verificării

lor efectuate s-a dispus scăderea sumei de 203,00 lei.”

■ „În dimineața zilei de 13 februarie a.c., la orele 5,30, pe întineric și ceață mergeam prin fața stației „Dacia-service” din șoseaua Pantelimon, colț cu șos. Gării Căteul (ramvai 28) și după ce trecusem de poartă m-am simțit prins puternic de piciorul stîng; pentru moment am crezut că cineva mă atacă și pe loc am făcut o întoarcere dreapta-mprejur, apărîndu-mă cu cele două sacose pe care le aveam în mînă. Am văzut însă că în fața mea se aflau trei ciini, care au început să latre și să se repeadă cu furie în jurul meu, iar eu apărîndu-mă cu cele două sacose s-au întăritat foarte tare și nimeni nu ieșea să intervină. După circa 10 minute de luptă îndirjită, apare un

glijența unor persoane inconștiente... și cind mă gîndesc că sute de fete și copii și chiar bărbați vin de la Auto-gară spre Capitală în fiecare zi, cu noaptea în cap? Ciinii aceștia — nevinovați în fond de situația creată — reprezintă totuși un pericol pentru sănătatea publică; în privința personalului de serviciu de la „Dacia-service” din șoseaua Pantelimon, cred că este de datoria autorităților în drept, cit și a colectivelor lor de muncă, să ia măsurile ce se impun!” (Ion Roșu, strada Mașina de Piine nr. 6, blocul R 31, scara B, apartamentul 53).

N.R. — Am reprodus „in extenso” scrisoarea cititorului nostru, mărturisim, nu atât pentru farmecul lecturii — de care, sintem convinși, v-ați dat seama — cit pentru neplăcuta va-

■ Consiliul popular municipal Bacău: „Referitor la scrisoarea adresată redacției de către Simona Popa, prin care aceasta solicita sprijin în obținerea unei locuințe din fondul locativ de stat, vă aducem la cunoștință că susnumitei i s-a atribuit de către întreprinderea unde este om al muncii — respectiv I.P.P.C.T.-Bacău — o locuință corespunzătoare nevoilor familiei sale, situată în strada Republicii nr. 46, scara A, apartamentul 3”.

Pagină realizată de HORIA PATRAȘCU

Poșta redacției

■ Ouaș Vasile — Iași: În primul rînd, vîrem să vă rugăm pe dv. și pe toți cititorii noștri să nu ne mai expediți colete cu diverse obiecte. Este suficient să ne expuneți într-o scrisoare necazul. În al doilea rînd, am ascultat și noi discul trimis și nu i-am găsit nici un defect. Vi-l păstrăm la redacție. ■ Slujitorul Laura — Focșani, Enache E. Mariana Doina — com. Maglavit (Dolj), Vlaicu Sorina Oana — Constanța, Nicolae Carmen Laura — București, Preda Roberto — Filiași: Am predat scrierile dv. peetului Geo Dumitrescu. Pe următoarele plicuri vă rugăm să scrieți „Pentru Atelier literar”. ■ Searca Silvia — Baia Mare: În urma dezbaterii succesorele, ca și a neînțelegerilor ce există între coproprietari nu puteți solicita eliberarea unei autorizații de înstrăinare. Doar în casă locuiește mama dv. ■ Tudor Florica — oraș Victoria: Perioada cit ați urmat școala specială și Institutul agronomic constituie vechime în muncă utilă la pensie numai dacă faceți dovada că fiind încadrată în muncă ați fost trimisă să urmați aceste studii și ați fost retribuită pe toată durata frecventării cursurilor respective. ■ Delcea Vasilica — satul Nenculești, com. Mavrodin (Teleorman): Aveți dreptul de a primi pensie de urmaș I.O.V.R. după soțul dv., dacă renunțați la pensia C.A.P. Prezențați-vă cu actele la D.P.M.O.S. Alexandria. ■ Anuța Ana — Pașcani: Am primit asigurarea că în cursul soțului dv. va fi încadrat definitiv. ■ Marcu Gh. Tică — București: Reparațiile la terasă se vor executa de către ICRAL Vitan prin Sectorul de gospodărie locativă nr. 9 în trimestrul II. ■ Miklos Cătălina — Sovata: Situația dv. a fost înțeleasă pe plan local și vi se va asigura repartizarea în muncă la începutul sezonului. ■ Nastasia Gh. — com. Chitila (S.A.I.): Reclamațiile privind calitatea și cantitatea livrărilor trebuie făcute în termen de 24 ore de la primirea la depozitul furnizor sau la serviciul comercial al întreprinderii pentru distribuția combustibililor solizi și materialelor de construcție, str. 13 Decembrie nr. 2, sector 1. Singurul cîtar valabil este podbascula din depozit, iar lemnele de foc se livrează nediferențiate pe esențe. ■ Moisuc Maria — com. Prejmer (Brașov): Contribuția bănească se stabilește cf. Legii nr. 1/1985. ■ Ciocă D. Gheorghe — satul Vilsănești, com. Mușatești (Arges): Nu. ■ Popescu Viorela — Ploiești: 1) Toată lumea. 2) Cheltuielile pentru plata liftului se plătesc la administratorul blocului. ■ Tiliac Niculina — Tirgoviste: Cereți instanței reîncredințarea minorilor și astfel veți fi îndreptățiți să primiți alocația de stat. ■ David Costel — București: Potrivit art. 2 și 5 din Decretul nr. 68/1976, propunerile pentru schimbarea domiciliului în municipiul București și în orașele mari a persoanelor încadrate în muncă în aceste localități după 1 ianuarie 1975 le fac organele de conducere colectivă ale unităților socialiste, în cadrul numărului de locuri aprobat și repartizat. ■ Bucur Ionel — com. Pantelimon: Solicitarea cooperativei este legală. ■ Dumitru Toader — Slobozia: Cere-rea dv. de transfer, analizată cu multă înțelegere, va fi aprobată.

REGHINA VĂRVICI

Scrisoare comentată

Casa noastră

Între cei patru pereți ai camerei de locuit omul își cheltuiește aproape, sau chiar mai mult de jumătate din timpul existenței sale. În acest spațiu „arde” părți însemnate din viața sa. Nu de puține ori face investiții de credință, de dragoste și investiții pe-uniare, pentru ca acel „cuib” să arate potrivit dorinței sale. De casa ta, de apartamentul tău se leagă amintirile, bunurile vieții sau, alteori, inevitabilele drame umane. Sufletul și se regăsește în atmosfera aceluia cuib de viață pe care-l numim în cuvintele simple dar atât de încercate în sensuri și semnificații: acasă, casa noastră. Am ales trei exemple nu tocmai la intimplare, pentru a vedea cit loc pentru mai bine există în acest perimetru social și uman. De la numărul 44 din strada Panciu (sectorul I, București), s-a mutat, cu vreme-n urmă, Constantin Hutu. Imobilul de la această adresă i-a fost atribuit lui Petre Melinescu. Chiar dacă Constantin Hutu a achitat deșutul către S.G.L.-4, pîndinte de ICRAL „Pajura”, pentru igienizare, zugrăveli și vopsitorie, halul în care a lăsat fosta sa locuință este de nedescris. Geamuri lipsă — cu toc cu tot; ușile fără broaște și fără cheile aferente; parchetul ca vai de lume, de parcă toate chormezele s-au desfășurat în Panciului 44.

Din anul 1982 Panait Gîrbă — om al muncii la Șantierul Naval din Brăila — locuiește cu soția și cele două fete în imobilul proprietate de stat din str. Orientului nr. 33. În locuință au apărut avarii care constau în crăpături în ziduri, precum la îmbinarea zidurilor laterale cu peretele calcan. Comisia de la Consiliul popular municipal Brăila, cit și altele de la I.J.G.C.L. Brăila au venit, au văzut și, cum se spune, au plecat. În cele din urmă, după intervențiile revistei noastre, I.A.C.S.I.M. Brăila a făcut niște lucrări. De mintuală. I s-au făcut însă promisiuni, dar, ne întrebăm odată cu omul, cui îi pot ține acestea de cold? În apartamentele pe care le dețin locatarii severineni de la nivelul ultim al blocului 2-S, din bd. Tudor Vladimirescu 138 din Drobeta Tr. Severin — ne înștiințează Lizica Smeu și Constantin Călușeri — se infiltrază apa din belșug. Intreprinderea Antrepriză-construcții, monaj Mehedinți a executat — la sugestia revistei noastre — unele lucrări de izolare, ce-i drept; dar unii locatari au continuat să-și monteze necorespunzător antenele pe acoperișul blocului, astfel că au spart pavajul de carton gudronat și bitum, deși au fost avertizați să-și monteze antenele TV cu suportii tradiționali. Celor ce locuiesc la nivelele inferioare nu le pasă că au venit ploile și apa continuă să se infiltreze în apartamentele coloratarilor de la ultimul nivel al blocului 2-S din bd. Tudor Vladimirescu nr. 138. Oricît de dragă și-ar fi casa, trebuie, parcă, să vezi și dincolo de peretii ei.

DORIN SALAJAN

paznic, păsînd agale, strigînd „marș de-acolo”, după care ciinii au intrat în curte, la căsuțele lor construite în fața întreprinderii și s-au potolit. Am mers cu dînsul să văd cum am fost mușcat de picior, m-a condus în camera ofiterului de serviciu, unde, la un pupitur, sau masă, nu-mi amintesc precis, se afla un cetățean, care nici nu s-a sinchisit — cred că și dacă aș fi fost rupt de ciini nu s-ar fi sculat de pe scaun. Îl întreb de ce ține așa ciini răi, dezle-gați, lăsați pe stradă, pe poarta deschisă. Răspunsul său a fost de neimaginat: „ciinii sint să-nătoși, dacă se va întimpla să turbeze, apoi oamenii sint de vină, de la ei s-ar putea să turbeze!” și abia țîrziu, după plecare, mi-am dat seama că afirmă-ția aceasta la mine se referea... Eu cred că ei au nevoie de ciini să le apere mașinile de hoti, sau să nu fie prinși la control dormind, dar pot să-i lege cu lanț pe sîrmă iar poarta să fie închisă... Mergînd la Spitalul de boli infecțioase Coleatina, medicii mi-au pus diagnosticul „plagă-muscatură ciine”, mi s-a făcut pe loc o injecție în picior și una în burtă, apoi zilnic alte 6 în burtă, după care în zilele de 23 și 27 februarie cite o injecție în mînă; mai am suportat una în 13 martie și una în 13 mai 1987. Plaga se menține destul de vizibilă și azi. Iată cum într-o clipă mi s-a schimbat destinul pe timp de o lună de zile, ca și ocupația și regimul alimentar, din ne-

riantă de a ne întîlni, oricare dintre noi, pe un coridor al spitalului Colentina, în data de... 13 mai a.c.

■ U.J.C.A.P. — Giurgiu: „La scrisoarea adresată redacției de către Ștefan Anton din comuna Joita, prin care acesta sesizează că C.A.P. Joita nu-i atribuie lot în folosință și nici cereale, deși este infirm și are 6 copii, în urma verificărilor efectuate s-au constatat următoarele: sus-numitul S.A. este pensionar de invaliditate, o pensie lunară de 1.080 lei, iar soția sa are tot pensie de stat în valoare de 930 lei lunar; este adevărat că a crescut 6 copii, însă 4 din ei sint căsătoriti și au familii distincte, iar ceilalți doi sint salariați și locuiesc în București; cu toate că atit petentul cit și soția nu sint îndreptățiți să primească lot în folosință și cereale din partea C.A.P., fiind pensionari de stat avîndu-se în vedere infirmitatea pe care o are numitul (fiind nevăzător) și condițiile în care locuiește și trăiește, s-a stabilit de comun acord cu cobducerea C.A.P. să i se lase în folosință suprafața de 0.10 ha, și să i se acorde 100 kg grîu și 100 kg porumb din fondul de ajutor”.

N.R. — V-a impresionat textul de mai sus, stimați cititori ai acestei pagini? Mărturisim că și pe noi...! Rămîne a se mai lăsa impresionați și... cei șase copii, care, după cum se vede, și-au cam uitat părinții!

● „Flacăra” nu ia în considerare scrisorile anonime și nu primește acte originale. Scrieți-ne cit mai concis. Și nu uitați să vă iscăliți. Precizați eventual telefonul unde vă putem găsi. Audiențele se țin zilnic între orele 11—14.

La început a fost marea întrebare: „Poate ajunge omul în spațiul cosmic? Și a ajuns! De la Iuri Gagarin, peste 200 de oameni au atins spațiul cosmic.

După 20 de ani este, poate, momentul unei întoarceri în timp pe drumul tainelor dezvăluite. O vom face în rîndurile care urmează, cu sprijinul unuia dintre protagoniștii cercetării românești de biomedicină, prof. dr. doc. Petru Groza, directorul Institutului de fiziologie al I.M.F. București.

— În vederea unor expediții spațiale îndelungate, este astăzi mai importantă problema adaptării omului decât a realizării tehnice a zborului. De un real ajutor s-au dovedit a fi cercetările la sol, de care ne-am ocupat și noi. Nu este surprinzător că aproape nici o creație apărută în zbor n-a ieșit din cadrul celor prevăzute pe baza investigațiilor la sol. S-au făcut pe animale, în condiții ce reproduc sindromul de zbor, sau factori susceptibili de a interveni în cursul zborului. Noi am efectuat asemenea investigații pe sistemul endocrin, pe aparatul cardiovascular, pe tractul digestiv. Am făcut de asemenea cercetări și pe animale ce au fost recuperate după diferite zboruri, de pe biosateliții sovietici, ca și pe cei doi cosmonauți care au format echipajul navei cosmice Soiuș-40, lansată la 14 mai 1981 de la cosmodromul Baikonur din Uniunea Sovietică, Leonid Ivanovici Popov și Dumitru Prunariu.

— Acest gen de cercetări, publicate sub diferite forme, au condus la afilierea dumneavoastră și la alte organisme, cum sint: „Comitetul de cercetări spațiale“, sub egida O.N.U., „Comisia de fiziologie gravitațională“ a Uniunii Internaționale de Fiziologie sau „Academia Internațională de Astronautică“. Ne-ați putea spune care ar fi problemele esențiale pe care le pune din punct de vedere al biomedicinii zborul cosmic?

— Marea problemă rămîne imponderabilitatea, la care omul nu se va adapta niciodată. Alături de oxigen, temperatură, lumină sau zgomot, gravitația este una dintre condițiile de mediu în care s-a dezvoltat viața. În timpul zborului aparatul vestibular nu mai este solicitat și de aceea, după aterizare, cosmonauții își regăsesc mai greu echilibrul. Absența gravitației duce și la atrofia musculară, la afectarea și chiar diformarea sistemului osos. Nemaifiind solicitată, mușchii își pierd tonicitatea. După un zbor scurt, se refac în câteva zile. Zbururile lungi cer, însă, săptămîni de readaptare.

Modificarea vectorului gravitațional față de organism și creșterea sau scăderea forței gravitaționale exercitate asupra organismului provoacă o redistribuție a masei de sine circulant ce se repercutează asupra activității inimii. Hipogravitația afectează miocardul. Noi am reprodus condiția aceasta în experiment la sol. Una dintre metode este menținerea animalelor imobile. În acord cu alte investigații, a rezultat că musculatura striată scheletică și miocardul se atrofiază. Efectul pe miocard se datorează necesității scăzute

de oxigen tisular, în primul rînd muscular, care solicită inima mai puțin. Miocardul reproduce, deci, aspectul musculaturii striate.

— Cu alte cuvinte, inima este un fel de oglindă a stării musculaturii.

— Exact. Noi am reușit, în condițiile unei solicitări gravitaționale scăzute, să desprindem diminuarea sau dispariția din musculatura scheletică și din miocard a unei enzime de natură proteică (ATP-aza Na-K dependentă). Cu cît animalele sint ținute mai mult timp nemîșcate, cu atît scade această enzimă. Prezintă însă o remarcabilă capacitate de regenerare. După 6 zile de mișcare liberă se reface. Inima se reînnoiește continuu. La unele animale în 15-16 zile, jumătate din anumite țesuturi ale inimii sint noi. Există un permanent proces de reînnoire și uzură. Dacă organismul nu este solicitat, cel de uzură devine predominant și se produc atrofii. Cordul, deci, alături de aparatul vestibular responsabil de echilibru, este unul

Omul în cosmos

dintre organele care răspund specific la hipogravitație sau la imponderabilitate, ambele fiind mai direct vizate. Pe aceasta ne-am bazat cînd am introdus studiul miocardului în programul experiențelor efectuate cu ocazia zborului orbital sovietic-român, care a durat 7 zile. Prin studiul activității inimii s-a urmărit în primul rînd forța sa de contracție, de fapt cel mai important parametru funcțional cardiac, în general ignorat. S-a construit cu această ocazie chiar o aparatul specială prin care s-au înscris concomitent electrocardiograma și pulsul arterial, aceasta însă, prin densitograma pavilionului urechii, cu ajutorul unui traductor fotoelectric. Este o metodă avantajoasă care permite înscriserea cu acuratețe a pulsului arterial chiar la un subiect în mișcare. Din investigațiile efectuate a rezultat, datorită duratei scurte a zborului, doar o ușoară deconducție funcțională, ca și cum cei doi piloți ar fi stat un timp la pat și s-ar fi dezantrenat. Dumitru Prunariu a fost mai reactiv, i s-a modificat și pulsul mai mult, a avut o labilitate vegetativă mai mare, în relație, probabil, cu vîrsta lui mai tînără. Metodologia acestei investigații, pentru care s-a creat în colaborare cu ICSITE aparatul necesar, a fost aplicată ulterior și pentru evaluări funcționale în clinică, în medicina aviației și în cea sportivă. S-au selecționat și canotorii, pe criteriul în care au intrat parametri amintiți. La ultima Olimpiadă au fost medaliați, ceea ce confirmă valabilitatea metodei noastre.

— Ce alt factor de mediu mai pune probleme în zbor?

— Starea de tensiune nervoasă

să. Se regăsește și la animale — chiar dacă situația nu este conștientizată — și la om. Au fost situații în care, din acest motiv nu s-a mai zburat. De pildă, un pilot bine antrenat, bine pregătit, de emoție, a pășit greșit pe scara rachetei, și-a scrintit piciorul, iar programul a fost anulat. Există și un caz de infarct apărut curînd după zbor, efect al stresului psihic. Se ivesc și perturbări digestive uneori. Noi am făcut o serie de investigații pe tractul digestiv tocmai cu intenția de a depista măsura în care este un ecou al stresului psihic legat de această experiență inedită pe care o reprezintă zborul spațial. Stomacul este o țintă specială pentru acest stres. Am continuat cercetările efectuate la sol, prin mîmarea zborului, ca și pe animale ce au zburat pe biosateliți, cu ocazia lansării navei Saliut-6 — Soiuș-40 la cosmonautul D. Prunariu. Investigațiile au consemnat creșterea unor enzime digestive. Cîștigul de fond al acestor cercetări este că, în urma studiilor asupra mucusului, a glicoproteinelor, care reprezintă stratul de protecție a tractului digestiv a unor enzime, s-a realizat și o hartă mai exactă a felului în care sint dispuse o serie de enzime ce intervin în digestie. Omul este mai greu de analizat. De aceea, în general se studiază intens și aprofundat reacțiile pe animale atît la sol, cît și după zbor pe biosateliți. Concluziile sint extrapolate la organismul omenesc, natural cu rezervele de rigoare. Plecînd de la constatările noastre experimentale, am ales și pentru D. Prunariu studiul unor enzime care au fost mai puțin analizate. Pentru prima dată a fost studiată gastrina din singe după un astfel de zbor, ca și izoamilazele salivare și pancreatică. Din ansamblul acestor cercetări rezultă atît unele aspecte ce pot sugera ușoare perturbări digestive, dar și posibilitatea ca tractul digestiv să intervină în procesele complexe de restructurare și adaptare la zbor, ca reacție la procesele distrofice pe care acesta le produce. Adică, este posibil ca unele din aceste reacții să fie, nu semnul unei dezadaptări ci, dimpotrivă, al unui proces de restructurare. Este o idee care schimbă într-o anumită măsură opțiunea prin care pot fi privite unele reacții digestive ce nu sint manifestarea unei stări de deficiență, ci a unei reparatoare pentru țesuturi care sint distrofice, ca cel muscular sau chiar miocardic, metabolismul fiind acomodat la condițiile date.

— În ce constau cercetările actuale?

— Pentru moment, continuăm în general studiile reacțiilor vegetative ale organismului, ale verigilor hormonale ce leagă procesele nervoase centrale de țesuturile periferice. Ne preocupăm în general de procese de adaptare vegetativă și la alți factori de mediu, la hipertermie, la hipoxie ș.a. Căutăm acum o legătură între acestea, și procesul de coagulare și fibrinoliză. Sint, încă, nenumărate necunoscute în universul ființei umane ca și în cel care ne inconjoară.

LIANA MOLNAR ■

O metodă veche într-o nouă îndeletnicire

Irigațiile se practică de cîteva mii de ani. Greu de presupus că ar mai putea interveni ceva nou în acest domeniu. Și totuși, metodelor de udare clasice — aspersiune, irigare pe brazde, prin picurare — inginerul Constantin Băra, șef de colectiv la I.S.P.I.F. București, le adaugă o noutate, irigația subterană — punctiformă, menită să rezolve unele aspecte ale creșterii eficienței economice, în sensul economisirii consumurilor de energie și de materiale, a conservării potențialului de fertilitate a solului și a reducerii cheltuielilor de exploatare.

Metoda este brevetată și experimentată cu rezultate excelente la Stațiunea experimentală Brăila. Iată cîteva amănunte:

Apă necesară alimentării subterane a solului este livrată într-un punct, prin intermediul unui dispozitiv amplasat la o adîncime de 0,4—0,6 metri. Din punctul de alimentare apa este preluată de sol prin sucțiune, capilaritate și gravitație și distribuită pînă la o anumită distanță, stabilită experimental. Spre deosebire de umectarea periodică a solului care se practică prin metodele clasice, umectarea subterană este continuă sau aproape continuă, aplatizînd diferențele gradului de umiditate al solului, apropiindu-se mai mult de realizarea unui raport optim al apei și aerului din sol și conducînd în acest mod la sporuri de producție.

Dispozitivul de udare este un vas simplu, format din ceramică, un tub interior din mase plastice și două ștufuri de intrare și ieșire a apei. Se mai folosește pămînt și nisip. Dispozitivele de udare se leagă în serie cu microtuburi de mase plastice. Sursa de apă poate fi un canal în rambleu, jgheab, conductă sau stație de joasă presiune. Conductele sint realizate din PVC de tip usor. Amplasarea în teren a liniilor de udare poate fi realizată în condiții avantajoase cu o tehnologie specifică, pusă la punct tot la Stațiunea experimentală Brăila.

Rezultatele obținute în cazul irigării unei culturi de porumb de siloz sint concludente. În condiții de irigație prin noua metodă s-a obținut o producție de masă verde de 58 000 kilograme la hectar. Cultura a ajuns la maturitate, greutatea medie a unui știulete fiind de 0,24 kilograme. Pe parcela martor, neirigată, s-a obținut 12 900 kilograme masă verde, greutatea unui știulete fiind doar de 0,15 kilograme.

Iată cîteva avantaje ale metodei, care o recomandă spre o mai grabnică generalizare: se

reduce consumul de apă în cîmp cu 8—10 la sută față de udarea prin aspersiune sau picurare și cu 15—20 la sută față de udarea prin brazdă; se reduce energia consumată în amenajările interioare cu 60—70 procente, comparativ cu irigarea prin aspersiune și cu 40—50 procente față de irigarea pe brazde; se elimină consumul de tuburi de înaltă presiune, înlocuindu-se cu cele de joasă și foarte joasă presiune; Se elimină consumul de tuburi de aluminiu în echipamentele de udare; se elimină manopera de aplicare a udărilor și lucrările de nivelare. În sfîrșit, cel mai important avantaj, se pot obține sporuri de producție, comparativ cu metodele clasice de irigație, prin efectul umectării continue a solului în condițiile unor raporturi optime dintre apa și aerul din sol. Metoda poate avea o largă aplicare, inclusiv pe terenurile în pantă sau amenajate în terasă. Metoda este competitivă dacă se introduce în calcul toți indicatorii — energia de exploatare, manopera, materialele deficitare etc.

Să mai spunem că metoda este completată cu o alta, de drenaj punctiform, de asemenea brevetată, care realizează coborîrea nivelului freatic și respectiv drenarea terenurilor cu exces de umiditate prin colectarea punctiformă, bazată pe fenomenul depresionării conice a apei din sol, captată printr-un punct denivelat, cu evacuarea asigurată. Cercetările efectuate pe terenuri accidentate cu procese de alunecare, la Malu cu Flori, județul Dimbovița și cele de la orezăriia Berestei, județul Brăila au scos în evidență buna funcționare și eficacitatea dispozitivului.

Cele două metode, realizarea aceluiași autor, inginerul Constantin Băra, au lîngă numeroase avantaje de ordin economic, mai au unul deloc de neglijat — lărgeste aria terenurilor asupra cărora se poate interveni prin irigare în condiții avantajoase. Metodele, ne referim în special la cea de irigare, permite și udarea unor suprafețe restrînse, nelegate la sisteme magistrale. Prima condiție, suficientă de altfel, este ca în zonă să se găsească o sursă de apă. Manopera necesară întreinerii și exploatareii se reduce aproape la zero, dispozitivele lucrînd aproape în condiții de automatizare.

Surprinde oarecum că la 5 ani de la brevetarea lor, cînd prin experimentările care s-au efectuat s-a dovedit că avantajele sint în afara oricăror dubii, generalizarea ori mai corect spus aplicarea lor largă întîrzie.

OPREA GEORGESCU ■

TRADIȚII ȘTIINȚIFICE ȘI TEHNICE ROMÂNEȘTI

Doi reprezentanți ai școlii românești de construcții

Terminologia științifică internațională a omologat cu ani în urmă încă un nume românesc, înscris în anele ei denumirea **Amonitus Avramensis**. Descoperirea acestei moluse cefalopode fosile în calcarul cretacic din Nordul Moldovei nu se datorea însă unui biolog sau paleontolog, ci unui eminent inginer constructor.

Ne referim la **Constantin Avram**, un reputat specialist în beton armat și mecanica construcțiilor, membru corespicient al Academiei R.S.R. S-a născut în 1911 în satul Ciurmasi, comuna Itești (azi Berestei), din județul Bacău și a urmat liceul la Bacău, susținîndu-și bacalaureatul în 1930. A studiat apoi la școli militare superioare din România și Franța (1930—1935), pentru ca pînă la urmă, răspunzînd voca-

ției sale celei mai autentice să se înscrie la Facultatea de Construcții a Școlii Politehnice din București (1936—1940). Student de excepție, șef de promoție, a fost reținut în 1940 ca asistent la Institutul Politehnic din București, iar din 1948 a trecut ca profesor la catedra de beton armat și clădiri a Institutului „Traian Vuia“ din Timișoara, unde a mai predat rezistența materialelor, statica construcțiilor și betonul armat, pînă în 1975, ulterior devenind profesor consultant; a fost de asemenea rector al Institutului Politehnic din Timișoara, între 1963 și 1971.

Apreciat ca expert de înaltă competență în specialitatea sa, a fost ales membru al Federației Internaționale a Precomprimării, membru în Comitetul European al Betonului,

membru al Reuniunii Internaționale a laboratoarelor de cercetări și încercări asupra materialelor de construcții (R.I.L.E.M.), precum și a altor asociații de specialitate.

A fost un innoitor în calculul construcțiilor, stabilind de pildă formule generale pentru liniile de influență ale momentului încovoiator și a forței tăietoare. Tot el a generalizat metoda lui H. Cross pentru calculul structurilor hiperstatice cu moment de inerție variabil și a sistemelor static nedeterminate.

Dispărut de curînd, la 66 ani, reputatul specialist a lăsat în urma sa lucrări importante, ca **Betonul armat, proiectarea și dimensionarea secțiunilor** (1952), **Manual pentru calculul construcțiilor** (în colab., 1959), **Grinzi continue. Tabele de calcul** (trei ediții — 1959, 1965, 1981), **Structuri spațiale** (în colab., 1978), **Noi tipuri de betoane speciale** (în colab., 1980) etc., mult folosite.

Căătorul care vizitează unele dintre cele mai interesante și îndrăznețe construcții de baraje de la noi, printre care barajul în arc Negovanu, barajul Uzinei Vidraru de pe Argeș, barajul și aducțiunea termocentralei Paroșeni, barajul Polana Uzului, barajul cu contraforti Secul-Reșița, trebuie să știe că la conceperea și realizarea acestor obiective și-a adus o însemnată contribuție inginerul **Radu Prișcu**. Astfel, pentru

calculul static al structurii barajului Negovanu, primul baraj în arc de la noi, a utilizat mai multe metode originale de calcul referitoare la repartiția presiunii hidrostatice în secțiunea maestră. Metode de calcul personale i-au servit de asemenea pentru dimensionarea primelor baraje cu contraforti de la noi, asigurînd și importante economii de beton. A introdus de asemenea sisteme de răcire artificială a betonului și de injectare a rosturilor de prefabricare a coronamentului, iar pentru descărcarea apelor de suprafață a adoptat soluția unui deversor pilnie de beton armat. Măsurile antisismice preconizate de el pentru baraje au stîrnit interesul cercurilor de specialitate din țară și străinătate.

Fiu al unui învățător, Radu Prișcu s-a născut la Brașov la 12 ianuarie 1921, unde a urmat cunoscutul Liceu „Andrei Șaguna“, de veche tradiție (1931—1939). În 1944 a absolvit Facultatea de Construcții a Institutului Politehnic din București, iar în 1969 a devenit doctor inginer, cu o teză care se inscria pe linia preocupărilor sale fundamentale: **Contribuții la calculul termoclastic al barajelor arcuite**. Devine apoi doctor docent în 1972.

Și el își începe cariera didactică chiar în anul obținerii titlului de inginer (1944), cînd este numit asistent, pentru ca din 1969 să devină șef al cate-

drei de construcții hidrotehnice. A fost proiectant (1966—1968) și rector (1968—1974) al Institutului de Construcții din București, de asemenea vicepreședinte al Comitetului Român pentru Marile Baraje.

A desfășurat o susținută activitate inginerescă la diferite întreprinderi și șantiere, a fost consilier tehnic la Comitetul de Stat al Apelor.

Întreaga viață din păcate prea scurtă, de numai 66 de ani a fost călăuzit în opera sa tehnică de căutarea și aplicarea procedeelor celor mai eficiente și mai sigure. A fost deținătorul brevetului intitulat **Baraj de greutate de beton lestat cu materiale locale**, din 1969. Pentru dimensionarea radiatorilor unui stăvilar de pe Jiu, a elaborat un procedeu original de calcul pentru plăci groase rezemate pe mediu elastic.

Lucrarea sa fundamentală, **Construcții hidrotehnice**, (2 volume, 1974) va fi încă multe decenii o carte de referință a specialiștilor în acest domeniu de mare răspundere al tehnicii. Personalitate de unanım prețuită valoare a științei hidrotehnice românești, profesorul inginer Radu Prișcu a dat un exemplu de creativitate din care multe generații de constructori de baraje vor ști să învețe.

I.M. ȘTEFAN ■

Ce mai face I.C.R.A.L.-ul?

Peregrinările noastre gazetărești ne-au pus deseori, față în față, alături cu binele omului, cit și cu necazurile, cu problemele lui, reținând secvențe din cele mai diverse. Cum la „Tribuna democrației” o bună parte din participanți — peste 20 la sută — aduc permanent în discuție aspecte legate de casa în care locuiesc, de blocul sau cartierul în care trăiesc, cit și despre raportul lor cotidian cu I.C.R.A.L.-ul, cum dintre scrisorile sosite zilnic la revista noastră, cel puțin 5 dintre ele privesc aceeași instituție, ne-am propus să vedem ce mai face I.C.R.A.L.-ul, ce ce se mai ocupă el, știut fiind că principala sa atribuție este, și rămâne, întreținerea și repararea fondului locativ de stat. O precizare necesară, o precizare dedusă din textul clar al legii, despre obligațiile acestei unități, cu atât mai mult, cu cât pe parcursul documentării noastre am întâlnit și situații în care cetățeanul cere prea mult, dar și situații când I.C.R.A.L.-ul dă prea puțin!

Argumentele primului loc

Acesta ar fi crezul lui Vasile Vlăduță, directorul I.C.R.A.L. Colentina. Și când zice „echipă” se gîndește la întreg arsenalul de forțe al întreprinderii — de la muncitorul specialist, pînă la director. „Abia atunci poți cuprinde în muncă ta tot ansamblul — atît lucrările la zi, cit și cele de perspectivă. Abia atunci, cînd faci parte dintr-o astfel de echipă de excepție, poți învinge greutățile — iar un I.C.R.A.L., prin excelență, nu duce lipsă de ele! — găsind soluții și pentru situații socotite uneori «fără ieșire» și nu bătînd pasul pe loc, lamentîndu-te».

Cînd a venit, ca director, la acest I.C.R.A.L., cu cîțiva ani în urmă, analizînd schema de funcționare, a descoperit că are, nici mai mult, nici mai puțin, de 80 de electricieni, cam 10 la sută din totalul muncitorilor. Mult prea mulți față de cerințele etapei. Pe 50 dintre ei l-a pus să se recalculeze în meseria care deja începuseră să devină deficitară: tinichigii, sobari, izolatori. A reușit astfel să-și asigure calificarea tuturor muncitorilor, lucru extrem de important, care vizează nu numai rapiditatea executării unei lucrări, ci și calitatea ei. „Noi, icraliștii, sîntem permanent sub ochii oamenilor, precum ne-am afla pe scena unui teatru. Peste 6 000 de puncte de lucru avem într-un an, așa încît trebuie să funcționeze cum se cuvine autocontrolul. Cel care nu reușește să țină pasul cu această cerință, mai devreme sau mai tîrziu, rămîne în afara echipei. Chiar dacă nu avem întotdeauna putința să rezolvăm o problemă operativ sau dacă problema în discuție nu se încadrează în lege, e nevoie să stăm de vorbă întotdeauna cuvințios cu oamenii” — se explică directorul.

Rezultatele obținute certifică, în bună parte, spusele directorului. I.C.R.A.L. Colentina deține, la această oră, locul I în întrecerea socialistă dintre cele 8 I.C.R.A.L.-uri ale Capitalei. Luca Stăncănescu, directorul adjunct, ne spune că de acum încolo poate preda „ștafeta” muncii fără grijă. Și o spune, luați aminte, un veteran al icraliștilor — 43 de ani de muncă asiduă în același sector.

În căutarea unui „Ø 50” și a unui sifon pentru baie

Teava „Ø 50” este o teavă de plumb care trebuie înlocuită odată cu sifonul din baie, dacă

acesta este spart. De așteptat nu prea ai cum aștepta în asemenea momente — cei care stau cu un etaj mai jos trăiesc din plin urmările unei astfel de defecțiuni — le „plouă” în baie, le mucegăiesc pereții...

Pornim la drum cu o astfel de problemă. La S.G.L. 2, I.C.R.A.L. Cotroceni, „șefa” de sector, Claudia Anghelănu nu știe precis dacă are un Ø 50 dar, de obicei, locatarii „colaborează” cu S.G.L.-ul. Adică? — întrebăm. „Adică, își fac ei rost singuri de plumb”. Și se explică. „Dacă sifonul nu poate fi refolosit prin sudare, va trebui să confecționăm altul din bucăți. La fel și cu „Ø 50”...

La S.G.L. 6 al I.C.R.A.L. Colentina există sifoane de pardoseală. La nivelul I.C.R.A.L.-ului Colentina s-a înființat un atelier micuț de turnat astfel de piese din materiale adunate din demolări și din piesele rămase după reparații. Întîmplător, „Ø 50” nu mai aveau nici ei în subdepozit. Consumaseră ultima rezervă cu două zile înainte pentru un deranjament similar. Dar vor găsi cu siguranță în depozitul central — același atelier micuț ajutîndu-i să-și facă un stoc de țevi de diverse dimensiuni. Este chemat cel mai bun instalator din S.G.L., Marius Iliescu. „Ce zici, întreabă șeful sectorului, Marin Ionescu, — poți merge azi să începi lucrarea?”. „Da — răspunde cel întrebant — cu o condiție: ca mine, la prima oră, să-l am pe „Ø 50”. Știi că nu pot să-mi permit nici să tin șantier în casa omului cu săptămîinile, și nici să fac o lucrare de mîntuială, suind pe ici pe colo, făcînd, cum s-ar spune, lucru de mîntuială”. Șeful centrului nu comentează, (chiar dacă, în particular, i se spune „soacra” din cauza cicălelilor față de subalterni). „Mîne, la prima oră, să fii acasă — zice. Lucrarea va fi continuată fără probleme!”. Știa ce știa, șeful sectorului, altfel nu și-ar fi impus atât de clar punctul de vedere.

Test telefonic. Aceași solicitare — „Ø 50”. Între timp, am adăugat și un „Ø 100”. Prin bunăvoință, de la un I.C.R.A.L. la altul, ajungem pînă la depozitele și subdepozitele de materiale. Nu, nu aveau aceste tipuri de teavă, ci alte dimensiuni. Să încercăm la... Și tot încercînd, am ajuns la „patria” acestor țevi — Baza de materiale a I.C.R.A.L. Berceni, unde printr-o instalație denumită de extrudare a plumbului la cald, se produc toate tipurile de țevi necesare reparării sau schimbării instalațiilor sanitare din locuințele prevăzute prin proiect cu astfel de instalații. Mașinăria în cauză este opera maestrului Octavian Căldăraru. A realizat-o, într-o primă formă (deci

intr-un prim brevet de invenție!) încă de pe vremea cînd lucra la I.C.R.A.L. Giulești (care are o bază de producție mai puternică decît cea a Bercenilor!). Mai apoi, pentru îmbunătățirile aduse, a mai obținut un brevet (de această dată pe numele întreprinderii pe care o reprezintă — I.C.R.A.L. Berceni). Realizarea acestei instalații nu a presupus nici un fel de investiție, fiind făcută numai din utilaje casate. Rostul ei este însă mare. Din deșeurile de plumb reușește să scoată teavă nouă, la dimensiunile solicitate. Ea singură ar putea acoperi nevoile tuturor icralurilor bucureștene care aduc plumbul adunat de fiecare dintre ele din demolări și din lucrările de reparații executate, conform cotelor repartizate, asigurînd astfel, tuturor, necesarul. Problema ar putea fi deci rezolvată. Nerezolvarea ei nu ține, neapărat, de lipsa acestui produs, ci de gospodărirea muncii pe acest traseu din care ar cîștiga, deopotrivă, și cetățeanul, și icralurile, altfel spus, ar cîștiga casele noastre.

Și totuși, cîteva întrebări nu pot fi ocolite: cînd există două asemenea baze puternice în Capitală (plus micile ateliere ale icralurilor!), cum e posibil să te lovești de lipsa unor „nimicuri” fără de care nu poți face față unor lucrări urgente? Cum e posibil (și am văzut că este!) ca în fiecare S.G.L. sau depozit central al icralului să nu găsim ceea ce căutăm și să fim noi obligați, locatarii, să ne transformăm într-un fel de „merceologi”, din spirit de „colaborare”? De ce la I.C.R.A.L. Colentina, de pildă, am găsit tot ce am solicitat, cită vreme la Pajura, Cotroceni am fost plimbați noi, locatarii, pentru o răspundere care nu ne aparține?! (Există și răspunderi majore ale locatarilor, încălcate de unii dintre ei, dar despre ele vom vorbi cu altă ocazie!).

F. urgent — în pas de melc

S.G.L. 6, I.C.R.A.L. Pajura. Șeful sectorului, Eugen Spiegel, ni se plînge, pe toate tonurile, de necazurile cu care s-a confruntat și cu care urmează să se confrunte de aci încolo. Nu poate ști, de pildă, cum va rezolva problema înlocuirii jgheburilor și burlanelor — în aria S.G.L.-ului său fiind un fond vechi de locuințe. „Lucrăm pompiestic, ne repezim acolo unde arde, asta-i situația!” — ne declară în final. Și, lucrînd pompiestic, „scăpările” par firești. Pe biroul șefului se afla o scrisoare-apel f.f. urgentă — lansată de Elena Haiduc din b-dul 1 Mai 152, bloc 6, scara F. Se solicita prezența urgentă a unor instalatori, fiind spartă o teavă în perete, care putea compromite întreaga coloană. Fuse expediată pe 2 martie, primită pe 4 și, ajunsă pe biroul șefului, pe 12. Se ordonă ca a doua zi să se prezinte o echipă de instalatori la fața locului. Seara, tîrziu, cînd ne-am întors din documentare, am sunat și noi la cele două telefoane pe care le trecuse femeia în plîngere. Dialogul pe fir ne-a lămurit de ce locatara s-a adresat în scris și nu a telefonat, așa cum se procedează, la S.G.L.-ul de

care aparține. „M-am gîndit că primind un înscris, negru pe alb, de această dată, se vor prezenta”.

Tot în pas de melc se duc „tratative” între Isac Aurora de pe strada Popa Chițu nr. 4, sector 2 și S.G.L. 3 al I.C.R.A.L. Colentina. Pe 16.II s-a adresat pomenitului I.C.R.A.L. solicitînd să i se întocmească un deviz de lucrări pentru remedierea pagubelor datorate vecinului de deasupra, din cauza nenumeratelor inundații deteriorîndu-i-se apartamentul. Răspunsul la solicitare o îndrumă spre S.G.L. 3, din str. Armoniei, unde „după achitarea anticipată a contractării se va executa lucrarea”. A doua zi după primirea adresei — pe 10.III — s-a prezentat la S.G.L. 3, unde a luat legătura cu responsabilul de imobil. A repetat solicitarea. Cum altfel să plătească un deviz, fără a se ști exact despre ce e vorba?! I s-a promis că în ziua următoare, după 10,00 vor veni. Noi am ajuns la solicitantă pe 28. Nu sosise nimeni. „Rețineți, vă rog, un amănunt de esență — își spune punctul de vedere A. I. În primăvara anului trecut, prin același S.G.L., mi-am aranjat casa: o lucrare mare de zugrăvit, revopsit, rașchetat, înlocuit cadă — care m-a costat peste 12 mii de lei. Cu această ocazie au constatat și lucrătorii că teava de scurgere de la baie a locatarului de deasupra e defectă, motiv pentru care rămîneau zone care nu se uscau, cu toate improvizările zugravilor. Pare-se că au venit niște instalatori să repare hiba. Cert este că reparația lor n-a durat nici măcar cită a ținut zugrăvirea casei. Rezultatele se pot vedea și acum, pete în tavanul sufrageriei, al holului, al băii. „Spuneți și dv., trebă-i asta?”

„A-l stringe cu ușa” pe locatar

Un dosar al „durerilor” am descoperit la blocul V3 de pe Constantin Brîncoveanu nr. 105, sector 4. De cîțiva ani asociația duce o adevărată bătălie cu I.C.R.A.L. Berceni pentru remedierea unor defecțiuni care au condus la degradări vizibile. Doar prin insistență la diverse foruri au reușit să cîștige — „un fel de a spune” — zice administratora blocului, Stela Stoian! — cîteva puncte, devenite nevralgice precum: repararea terasei („făcută prost, încă plouă la unii locatari în casă!”), verificarea și repararea țevilor colectoare din subsol, a celor de scurgere de la băi („și acestea făcute din bucățele, pe motivul lipsei de materiale, așa încît, în multe apartamente iar curge, dintr-o baie, într-alta!”). „Și, să știți, banii pentru toate lucrările au fost de mult incasati — 125 000 lei! — pune punctul pe rană aceeași administratoră. De aceea întrebăm: de ce trebuie să plătim în avans niște lucrări pe care nici nu au de gînd să le efectueze? Sub a cui oblăduire trăiesc astfel de inși care își permit să bage mina în buzunarii asociațiilor de locatari în asemenea mod?!”.

Întrebarea nu privește numai aspectul remedierilor efectuate (sau a celor care ar fi trebuit efectuate!). Ci și modalitatea în care un viitor locatar e pus să

înghită cam tot ce i se cere, altfel punîndu-i-se bețe în roate, pînă la „abdicare”. În același bloc V3, de pe Constantin Brîncoveanu, există apartamentul 32, la etajul VII, care a cunoscut, de vreun an încoace, o poveste ciudată (ca să nu spunem abuzivă!). A plecat din acest apartament un locatar, plătinindu-și devizul legal de igienizare. A primit reparații pe el Ioana Tolciu, plătinind, la rîndu-i, fel de fel de „bagatele” care depășeau cifra de două mii. O tragedie a acesteia din urmă a împiedicat-o, efectiv, să se mute în acest apartament, plătinindu-și în schimb, chiria și întreținerea, pînă i s-a acordat un apartament mai mic. În locul ei a fost repartizat Octavian Clipa — proaspăt locatar la această oră. Surpriza a constatat în faptul că Ioana Tolciu a fost pusă să plătească un nou deviz de igienizare — chiar dacă nu stătuse nici o zi în acel apartament! —, pe motivul că „dacă n-a deschis ochiul, va deschide portofelul”. Și l-a deschis biata femeie, cu toată tragedia ei, cu tot! A fost repartizat în locul ei însă un alt viitor locatar — Octavian Clipa. Și el a plătit vreo două mii de lei (cu toate că nu se mai ridicase un deget de la plecarea primului locatar încoace!) și să vedem pe ce: jaluzele (obligatorii — altfel, după spusa omului, nu i se încheia contractul!), cu toate că în blocul cu pricina numai de jaluzele tip nu putea fi vorba, fiecare avînd (în orice culoare!), sau neavînd, astfel de „decoruri”, la preț de 834 lei; niște siguranțe automate (fără de care iarăși nu putea semna contractul!), în valoare de aproape 600 de lei. În rest, deschiderea apartamentului, adică „broască la ușa (care există), vizor (care iarăși există)”, „Dacă nu acceptăm să semnez pentru ele, nu mi se încheie contractul — așa mi s-a spus. Și, așa s-a și procedat. Pînă nu am mers „cum trebuie” la diversi sefi, n-am putut face nimic, deoarece nu mi se dăduse drumul nici la lumină, deși plătisem deschiderea cu mult înainte”.

Procedul unei „taxe de deschidere” supraincercată o mai practică, din păcate, și alții. La S.G.L. 10 al I.C.R.A.L. Giulești se percepe, de pildă, și taxa pentru cutia de scrisori, și cea pentru diverse praguri la uși, praguri care nu există... — lucruri, indeobște lăsate (și percepute ca atare!) de fostul locatar. Suma, în cauză, la acest S.G.L., după mîntuirea șefului de centru, jonglează între 300 și 900 lei. După ce criteriile se apreciază aceste „taxe”? Care este postamentul lor legal?! N-ar fi decît anul, altfel spus, prestațiile de construcții către populație — la cerere! Dar de aici și pînă la a-l stringe cu ușa pe noul locatar, e cale lungă. Să nu ne mirăm deci de cei care „fripti” o dată în acest fel, vor ocoli, cînd povestea va ține numai de ei, calea dreaptă a colaborării cu I.C.R.A.L.-ul, apelînd la particulari. Numai că, și treaba „aranjată” cu particularii iese, de multe ori cu cîntec, cum vom vedea într-un alt articol.

GEORGETA ȘTEFANESCU ■

În prima duminică am lucrat cu o cazma. În a doua, cu o greblă. M-am descurcat bine, zic eu, și cu una și cu alta. Prinziurile ce-au urmat mi s-au părut mai bune ca niciodată, iar după masă am dormit... neîntors, cum se spune. Avînd noroc și de soare, pot afirma că aceste două zile de muncă patriotică m-au destins, m-au deconectat și reconfortat.

Cu vecinii de bloc și prietenii alături, am auzit și văzut în aceste două dimineți lucruri frumoase, foarte frumoase. M-a durut și mă doare însă sufletul că tot atunci am auzit și văzut lucruri urite, revoltător de urite. Și aceasta tocmai acolo, în marele și frumoșul parc Ghica Tei, unde zeci, poate chiar sute de oameni, an de an, în fiecare primăvară, prestează muncă patriotică, aducîndu-și cu bucurie o frumoasă contribuție la înfrumusețarea lui.

Spuneam că mă doare sufletul, pentru că foți cîți eram acolo ne întrebam cum e posibil ca pomi și arbuști sădîți cu cîțiva ani în urmă, să-i vezi în această primăvară cu tulpina frîntă ca după nu știu ce uragan. Pe marginea lacului, în cîteva locuri, n-au rămas decît

cioturi de sălcii pletoase ce poartă urme vizibile de topor, iar pe aleile de lîngă șosea pînă și brazii au virfurile rupte, arătîndu-și, celor ce trec pe lîngă ei, infirmitatea ce-ți umple sufletul de jale și tristețe. Multe din băncile, cîndva frumos vopsite și așezate exact acolo unde trebuie, sînt acum mutate de la locul lor, răsturnate, deteriorate și mutilate

scopul de a distruge ceea ce alții au creat? Cum se face că nici atunci, în timpul actului de vandalism, și nici mai tîrziu, nu s-a găsit nimeni care să încerce a întreprinde ceva pentru a stăvilii asemenea fapte ce se repetă an de an?

Multe cuiburi de trandafiri și boschete de arbori decorativi care în fiecare primăvară și

Pe ici și colo, se văd urmele „grăbiților” care au făcut poțeci după cum au crezut ei de cuviință, pustiind totul în calea lor.

Cineva spunea că asemenea lucruri se pot vedea și în alte parcuri și că toate acestea constituie „opera” celor care n-au promovat încă examenele de educație și morală, a celor care

avertismentul cu amenda. Se pare, însă, că acesta nu mai sperie pe nimeni. De ce?

— Pentru că, explică cineva, de multă vreme nimeni n-a mai fost amendat. Dealtfel, nici nu are cine să aplice amenziile. E mult timp, poate ani de zile, de cînd n-am mai văzut prin parcuri un om cu banderolă pe mîinecă și chitanțier în buzunar pentru a potoli pe cei care, uîtînd probabil unde se află, se comportă ca în... vestul sălbatic, făcînd tot ce le trece prin cap.

Este adevărat că în timpurile de astăzi nici nu ne-ar mai trebui paznici. Poate nici tăblițele pe care scrie: Nu călcați pe iarbă! Nu rupeți florile! Nici avertismentul cu amenda și nici altele de acest gen. Dar dacă există, totuși, niște reguli, unele scrise (inclusiv în deciziile consiliilor populare), iar altele nescrise (acestea fiind de educația și gradul de cultură al omului din zilele noastre), atunci de ce să nu le respectăm oricînd și oriunde? De ce să nu veghem, atît cît putem fiecare, ca frumosul să devină și mai frumos?

VASILE DUMITRU ■

Păcat, mare păcat...

barbar. Din cîteva n-a mai rămas decît scheletul de piatră și cite un șurub de metal. Tot ce a fost de lemn e distrus sau furat. Cînd, cine și de ce le-o fi distrus? Ca și în cazul sălciiilor tăiate, sau a pinilor și brazilor cu virfurile rupte, băncile poartă oribile urme de vandalism. Cum altfel poate fi calificat gestul unuia care pune mina pe topor și se duce în parc cu

vară înfloresc și ne încîntă ochiul cu coloritul lor, zac călceate în picioare, rupte și pe jumătate distruse. Porțunii întregi de arbuști sădîți anii anteriori în dreapta și în stînga aleilor sînt, de asemenea, distruse. Se vede de la distanță că au rezistat frigului și gerului, dar n-au rezistat celor care le-au călcat în picioare toată toamna și iarna fără milă și nepăsare.

slidează și ignoră în mod grosolan eforturile ce se depun de către noi toți — edili și fiecare cetățean în parte — pentru a înfrumuseța tot ce ne inconjoară și a face viața mai plăcută. Sînt indivizi care nu vîd îndemnul aflate peste tot: Nu călcați pe iarbă! Nu rupeți florile! Păstrați curățenia și liniștea parcurilor! Văd, dar ignoră cu tupeu și obraznicie

Prestările de servicii și rosturile lor

— interviu cu tovarășul Paul Nagy, vicepreședinte al UCECOM —

— Cind vorbim despre serviciile oferite cetățeanului într-o ocazie sau alta, tovarășe vicepreședinte Paul Nagy, ne gândim, în primul rând, la serviciile oferite de cooperația meșteșugărească. Și nu întâmplător. Iată, PRESTAREA, CONSTRUCȚIUNEA, INSTALATORUL, METALO-CASNICA, RADIO-PROGRES, ÎNTREȚINEREA, AUTO-MECANICA sînt doar cîteva dintre firmele la care apelăm cînd ni se strică televizorul sau mașina de spălat, cînd vrem să zugrăvim sau se sparge o țevă, cînd se defectează autoturismul sau frigiderul ș.a.m.d., mă rog, atunci cînd simțim nevoia unui meșter priceput într-o treabă gospodărească. Dar priviți numai așa lucrurile, am fi nedrepti cu zece de mii de meșteșugari care ne stau la dispoziție cu mult mai multe servicii decît cele amintite.

Așadar, tovarășe vicepreședinte, vă propun să începem discuția tocmai cu acest lucru: care sînt serviciile cooperației meșteșugărești pe care putem conta?

— Vreau să arăt dintr-un început că prestările de servicii pentru populație constituie una dintre principalele sarcini ale cooperației meșteșugărești, fapt ilustrat de activitatea celor peste 140 000 cooperatori din cele aproximativ 18 000 unități de servicii existente în toate localitățile urbane din țară. Prin aceste unități oferim populației o gamă largă de servicii care cuprind: reparații și întreținere de bunuri electrotehnice și electronice, auto-moto-velo, ceasuri, optică, foto, spălătorii-curățătoarii, coafură, cosmetică, frizerie, construcții și reparații de locuințe, instalații sanitare și de încălzire, confecții de îmbrăcăminte, încălțăminte, tricotaie, blănărie, marochinărie, mobilă, toate acestea însumînd 450 profile diferite. Din ele 360 sînt obligatorii în localitățile cu peste 200 000 locuitori, 335 în cele cu populație cuprinsă între 100 și 200 000 locuitori, 300 în cele cu 50—100 000 locuitori, 210 în localitățile cu 20—50 000 locuitori și, în sfîrșit, 140 în localitățile care numără sub 20 000 locuitori. Aș vrea să menționez că întreaga rețea de unități prestatoare este supusă unei vaste acțiuni de perfecționare și modernizare a organizării și a proceselor de producție, acțiune care are drept obiective principale promovarea pe scară largă a progresului tehnic, diversificarea gamei de servicii, sporirea calității lucrărilor executate și creșterea eficienței economice a activității.

— Amintii cîteva dintre măsurile întreprinse în acest sens, anul trecut și care continuă în acest an.

— În primul rînd am organizat dispecerate pentru preluarea și urmărirea executării lucrărilor cu caracter de urgență, cum ar fi reparațiile de instalații electrice, sanitare sau de încălzire, deblocări de uși, tracări de autoturisme, reparații de bunuri de folosință îndelungată, montări de geamuri și altele. Astfel de dispecerate sînt la București, Piatra Neamț, Galați. Apoi, am modernizat și modernizăm în continuare dotările tehnice. Introducem în unele unități de prestări executarea unor servicii „pe loc”, după cum, pentru a veni în întîmpinarea cererilor populației, realizăm diferite produse-îmbrăcăminte, tricotaie, încălțăminte, obiecte de uz casnic și gospodăresc, mobilier etc. — pe care le oferim prin magazine de prezentare proprii în toate localitățile urbane din țară.

— Vă întrec, revenind asupra unui lucru de care aminteați mai înainte: introducerea unor servicii „pe loc”. După cîte știu, asemenea servicii există și acum, de pildă, frizerie, coafură, cosmetică.

— Intenționăm să introducem și altele. De exemplu, la ceasornicărie, o defecțiune măruntă poate fi remediată pe loc, fără

să mai așteptăm cîteva zile, deci fără programare.

— Și, totuși, nu pare a fi un lucru nou. Cîți dintre noi n-am beneficiat de serviciile pe loc ale unor meșteri ceasornicari, oameni care, în cîteva minute, își puneau ceasul la punct?

— Tocmai asta e. Un șef de unitate o făcea, altul n-o făcea. Nu vrem ca serviciul să fie un fel de concesiune, de amabilitate care să devină sursă de cîștiguri nelegale. Deci, vrem ca activitatea să fie permanentă și nu accidentală. Serviciul se prestează la cerere, de multe ori chiar în prezența cetățeanului. Vom deschide cîteva asemenea unități, desigur, în condiții avantajoase atît pentru client, cît și pentru unitate. Începutul îl vom face cu unități pentru reparatul și „refrișatul” îmbrăcămintei, cusutul nasturilor, călcat, înlocuit fermoare, mici reparații, mici reparații de încălțăminte, înrămări de tablouri, verificarea reglajelor aparatelor foto, în fine nomenclatorului cuprinde în jur de 40 asemenea servicii.

— Să continuăm cu măsurile privind diversificarea.

— În afara dispeceratelor pentru lucrări de urgență, există deja unități pentru întreținere și reparații de instalații apă-canal și încălzire, la Cluj-Napoca, Cîsnădie, Piatra Neamț, pentru confecții din piele și blană la Bicz, Pecica, Cernavodă, Cîsnădie, pentru instalații de biogaz, la Oradea, complexe cu servicii de igienă personală și estetică, la Iași și București. Sînt numai cîteva, timpul nu ne îngăduie să le amintim pe toate, existînd în acest sens ghidurile noastre, pentru fiecare județ în parte, ghiduri existente în unitățile UCECOM din țară.

— Care sînt noutățile în ceea ce privește calitatea serviciilor?

— Ne-am propus să întărim și mai mult activitatea controlului de calitate a lucrărilor, un accent deosebit punînd pe menținerea unei atitudini corecte față de clienți, pe respectarea termenelor și încadrarea în tarifele legale.

— Mai concret, în privința termenelor, a respectării lor, ce veți întreprinde?

— Am revizuit termenele de execuție. Uneori, ele diferă de la o unitate la alta pentru același gen de lucrări. Vom proceda la limitarea acestor termene, întocmind un tabel cu termene limită, ținînd seama de sezon, de specificul unor servicii.

— Despre termenele de garanție a lucrărilor, a pieselor înlocuite există de ani de zile reglementări precise. Uneori însă, ele nu prea mai intră în discuție. Fie că cetățeanul nu le cunoaște exact, fie că șeful de unitate le mai face uitate, pe scurt garanția rămîne doar în reglementări. Care este exact situația?

— Noi garantăm lucrările de reparații la bunurile de folosință îndelungată, între o lună și șase luni. În acest termen, remedii gratuite operații executate de unitatea noastră și, desigur, înlocuim și piesele. Unitatea are obligația să-i anunțe pe clienți, să-i informeze în privința garanțiilor. Deși aceste garanții există de mulți ani, într-adevăr, ele nu sînt întotdeauna cunoscute. Sîntem fermi: vrem ca fiecare șef de unitate să-și facă datoria. Au apărut, în ultima vreme, și bunuri care nu existau: videocasetofoane, congelatoare, amplificatoare audio etc. Ele beneficiază, de asemenea, de garanții. Clienții trebuie neapărat să întrebe, să se informeze asupra lor.

— Deci noutatea ar fi că aceste prevederi vechi se vor aplica fără excepții.

— Vom fi intranșigenți în această privință. Numai în felul acesta oamenii vor avea încredere în serviciile unităților noastre, numai așa vom spori calitatea lucrărilor. Nici un muncitor de-al nostru nu va

mai lucra de mintuală știind că va fi obligat să refacă reparația pe timpul lui.

— Nu de puține ori, lipsa unor materiale, a unor piese de schimb a dus la nerespectarea termenelor. Cum stau lucrurile în acest an?

— La toate eșaloanele organizatorice ale cooperației meșteșugărești au fost întreprinse acțiuni pentru asigurarea unităților de prestări servicii cu materialele, materiile și piesele de schimb necesare. S-a prevăzut ca acoperirea necesarului să se facă într-o măsură mai mare prin folosirea resurselor locale și a materialelor refofosibile de la întreprinderile de stat și din producția proprie. Totodată, au fost contractate cele necesare și piese de schimb strict necesare sarcinilor de plan. Din păcate au fost și refuzuri în livrarea unor repere din partea întreprinderilor Dacia Pitești, Frigidere Găești, Mecanică Cugir. Tot din cauza lipsei de preocupare pentru cerințele populației a unor întreprinderi producătoare de bunuri, cooperația meșteșugărească nu poate efectua unele servicii la care solicitările sînt în permanentă creștere.

— De pildă.

— Iată, unități cum sînt Electro-Arges, Mecanică Cugir, Frigidere Găești și-au organizat unități proprii de reparații în garanție, trecînd apoi la post garanție pentru a fi eficiente.

— Nu pare a fi ceva rău în asta, cel puțin pentru cetățean: are de unde alege, îl caută pe cel mai bun.

— Nu-i tocmai așa. Pentru că întreprinderile amintite sînt și furnizoare de piese de schimb, iar ele ne refuză colaborarea. „Cugirul”, pentru mașinile de spălat automate, se consideră dezanator în exclusivitate și refuză livrarea pieselor de schimb. Dar pentru cetățean cazul de abia de aici începe. Întreprinderile amintite și-au organizat servicii, dar n-au posibilitatea să dezvolte o rețea pe măsura cererilor. În vreme ce unitățile noastre de întreținut și reparat bunuri electrocasnice sînt în număr de 319, în 220 localități, unitățile Ministerului Industriei Construcțiilor de Mașini și ale Ministerului Industriei Electrotehnice au deschis 97 de servicii-uri în 50 localități. Și asemenea exemple mai sînt. La televizoarele color noi am elaborat tehnologia de reparații, și e lesne de imaginat că acest lucru ne-a costat, am obținut tarife, însă activitatea noastră se rezumă la dezanarea unui număr redus de aparate, cele de proveniență străină, pentru că, în ciuda intervențiilor noastre, Întreprinderea Electronica și-a asumat rolul de unic dezanator. Sau, Întreprinderea de Mecanică Fină fabrică ceasuri mecanice, pe care ni le-au dat nouă pentru garanție și post-garanție, și ceasuri electromecanice — CROMEF — pe care le-a dat Electronicii, deși respectivul ceas de mînă este în proporție de zece la sută electronic și restul mecanic. Ca să nu mai spunem că noi reparăm ceasuri electronice de ani de zile. Repet, primul dezavantajat este clientul, pentru că noi dezvoltăm o rețea pe măsura solicitărilor în întreaga țară în localitățile urbane. În 1987, prin rețeaua noastră de învățămînt, vom califica aproximativ 12 000 de meseriași, iar faptul este elocvent în ceea ce privește posibilitățile noastre în prestările de servicii. Și, ca să încheiem, voi mai arăta că în cadrul actualului cincinal, volumul prestărilor noastre de servicii va crește de circa 2,3 ori față de anul 1985. În raport cu același an, pînă în prezent, volumul prestărilor a crescut cu aproape 20 la sută, iar numărul de unități a sporit cu aproximativ 400. O mai bună colaborare cu furnizorii, e limpede, ar fi în folosul cetățeanului. Pentru că, pînă la urmă, despre asta este vorba.

RĂZVAN BĂRBULESCU ■

Desene pe asfalt

T. 64

T.64: o siglă misterioasă? Nu chiar. E numele blocului din cartierul Tei în care urmează să se mute cel mai bun prieten al meu. „Te bucuri?” îl întreb.

Desigur, zice. Seamănă cu ideea pe care ți-o faci despre casa visată. Locul e fericit încărcat de istorie. Pe-aici își avea gospodăria Heliade, pe-aici, într-un palat al Ghicu-leștilor, ce încă poate fi admirat, a avut loc celebra întîlnire dintre Tudor și Ipsilanti, pe-aici... am copilărit chiar eu. E o clădire efectiv monumentală, concepută inspirat, cu volume verticalizate semețe, o casă de „jos palaria!”. Toată lauda autorilor proiectului, toată lauda constructorilor. Regret (gînd sugerat chiar de tine într-un mai vechi articol), regret că nu avem obiceiul de a înveșnici și gloria harnicilor autori de case (de poduri, de pasaje subterane, de metrouri), scriindu-le numele pe o plăcuță amintitoare. Noii Meșteri Manole din legende cu sîrșit neîntinecat de pierdere ar rămîne astfel peste timp, sfidînd un nemeritat anonim. Uite, am spune, casa asta a fost desenată de A, aici se simte mistria zidarului B, uite aici o probă de meșteșug lăsată de zugrăvul C și așa mai departe. Și ar mai fi ceva. Constructorilor le-ar fi hrănit nu doar orgoliul, meritul, ci și simțul competitivității fiindcă ei nu și-ar pune iscălitura pe lăcașuri „cu lipsuri”. S-ar întrece cu alții. S-ar întrece pe sine.

Dar vezi, cu acest T.64 se întimplă, s-a întimplat ceva trist. Finisajul interioarelor compromite virtuțile exterioarelor, concepția globală arhitectonică. Ele sînt executate superficial, de nu chiar rău, cu inexplicabilă lipsă de interes.

Iar oamenii, e știut, ce întimplare!, locuiesc indeobște în interioarele caselor și nu în desenele monumentale ale lor. Și aceste case noi trebuie să rămîna noi pentru mai multe generații. Ele sînt bun public. Sînt clădite cu cheluiala neprecupețită a obștii. Și constructorul, cel puțin în fața de plan și a investițiilor materiale a fost cît se poate de generos. Nu lipsește piatra amintind marmura, gresia, faianța de o impunătoare eleganță, nu lipsește metalele fine și sticla. Ferestrele sînt, precaut, duble, spațiile de locuit sînt desenate cu logica gospodarului-artist.

Dar... ferestrele mai trebuie să se și închidă, ba chiar să se deschidă. Și nu e așa. Lemnăria e astfel boită încît mai multă vopsea a curs pe geamuri decît pe rame. Linia dreaptă e de regulă ignorată. Mistria a lucrat „după ureche” la tencuirea unor suprafețe ce ar fi trebuit să fie netede. Caloriferele, oglinzile, accesoriile sanitare sînt montate simetric... asimetric ca să spun

asa. Linoleumul-podea e bălțat ca în picturile supraréaliste și peticit și prost lipit, încît orice „restaurare” e compromisă. Sigur, ai să spui, multe defecte pot fi remediate chiar de locatar (se contează prea mult pe entuziasmul lui), în lunile de după mutare. Știu și eu să bat un cui (vorba vine, pereții trebuie „impușcați”), știu să minuiască pensula, ba chiar o bidinea dar nu pot îndrepta tavane cu „burți”, uși povirnite, nu pot răzui de pe lemn, mortarul. Și nu pot înlocui elementii de calorifer dispăruți miraculos și prezenți... în alte apartamente din același bloc. Unele asemenea remedii sînt executate fin chiar de către meșterii stricători. Cu materialele șantierului. Pentru sume frumoșele.

Și cînd te gîndești că acest T. 64 nu e cu totul gata nici acum, în aprilie figura în unele scripturi ale spațiului locativ din iarnă, ca fiind „la cheie”, gata recepționat... Lucrătorii secției ICRAL, de maximă eleganță în comportare și în fond de foarte bună credință m-au asigurat că e vorba de o lucrare finită. Și, au văzut și ei, nu e așa. Am înțeles că și ei, „proprietarii” mei virtuali sînt la fel de dependenți ca mine de conducerea unui șantier care se cam joacă, primejdios, cu dărea în reală folosință a blocurilor la care lucrează. Bunul plac al unora din „finisatori” (repet, doar al unora), face ca momentul mutării în casă nouă să nu mai aibă nimic sărbătoresc. Lasă că șantierul a ridicat în fața celor două intrări ale blocului muni de „ruinuri” și a săpat șanțuri evident neastupate care fac imposibilă sau cu totul dificilă chiar intrarea în casa nouă. S-ar mai putea face ceva? Eu cred că da. Cazul T.64 ar trebui rediscutat, se impune ca beneficiarul să reconsidere relația cu ofertantul. Cineva a trucat realitatea. Blocul n-a fost, nu este „la cheie”. Poate cineva ar trebui să răspundă pentru asta. Poate ar trebui ca recepția să se (re) facă apartament cu apartament. Pentru ca necesarele corecturi încă posibile să se poată efectua înainte ca șantierul să-și facă „bagajele”.

Cu nimic n-ar umbri o cercetare atentă a situației din T.64 multumirea profundă pe care o nutrim în genere pentru constructorii noului București. Cei buni și foarte buni, meșteșugarii corecți sînt în majoritatea zdrobitoare față de cei cîțiva cirpaci ce fac astfel încît și peste truda lor se adună adesea umbra subțire a suspiciunii. Crezi că ai putea scrie la jurnal, cîteva rînduri pe tema asta?

„Cred”.

GHEORGHE TOMOZEI ■

Un pod de-a lungul

De cînd o fi podul peste linia ferată e greu de știut. Oricum, de cînd s-a asfaltat drumul pe care turdășenii merg spre Orăștie, acest pod peste linia ferată nu le-a făcut nici un fel de ne-caz. Atîta doar că-l foloseau cu sentimentul că e acolo de cînd lumea și face parte din viața lor. Dar cînd se așteptau mai puțin, prin luna noiembrie a anului trecut, lingă pod au început să apară zeci de camioane de pietris. Ne modernizează podul, au zis cei din Turdaș, județul Hunedoara. Și într-adevăr, oamenii brigăzii numărul 3 din Deva, aparținînd de Antrepriza de drumuri și poduri Timișoara, au confirmat că podul va fi înălțat și lărgit. Au demolat balustradele, iar accesul peste linie a fost blocat de două ziduri de beton. După ce-au terminat această operațiune, lucrătorii brigăzii nr. 3 au plecat. A tre-

cut o săptămînă, a trecut o lună, au trecut două, apoi trei luni, dar constructorii n-au mai reapărut. Degeaba au încercat turdășenii să-l găsească pe șeful de brigadă, despre care au zuziseră că se numește Busuic, tot n-au izbutit să afle cînd se vor întoarce la lucrarea neterminată. Și astfel autobuzul nu mai ajunge pînă în comună, nave-tiștii cu bicicleta trebuie să escaladeze cele două balustrade pentru a ajunge de cealaltă parte a liniei ferate, copiii care merg la școală, sprintarii și plini de veselie escaladează și ei balustradele acestui pod întors de-a lungul liniei ferate, pe sub care trec trenuri de marfă, accelerate, trenuri rapide și curse de persoane, iar cei bătrîni zic, ori ne-au uitat, ori experimentează un pod de-a lungul. (C. Nistorescu).

Fotbal

Retrogradăm, dar cu ce preț?

Campionatul diviziei A intră, odată cu etapa de duminică, în ultima sa treime. Interesul pentru această competiție s-a deplasat, tot mai evident, dinspre lupta pentru titlu spre zona retrogradabilă a clasamentului. Faptul nu este lipsit de semnificație. Dacă în orice sport interesează, de regulă, cine va învinge, fotbalul nostru rămâne încă tributari și acestei mentalități păguboase care face din retrogradare un „capăt de lume”.

Desigur, este cit se poate de firesc dreptul fiecărei grupări sportive de a-și apăra șansele de evoluție în primul eșalon sportiv al țării, dar nu poate fi un semn de vigoare și valoare a fotbalului atunci când lupta pentru evitarea retrogradării înțrece cu mult, prin dramatism și forțe puse în joc, disputa pentru câștigarea titlului. Nu putem omite faptul că aceasta din urmă s-a simplificat și datorită valorii de excepție a Stelei — echipă ajunsă la un nivel de competitivitate mult peste media campionatului nostru. Dar marșul triumfal și solitar al Stelei evidențiază, prin contrast, imaginea de mediocritate pe care o oferă restul competițiilor, aflate, iată, cu gândul mai mult la locurile 16—18 decât 1—4. Din acest punct de vedere, fotbalul nostru, trece printr-o nouă „schimbare de voce”, fidel exprimată de clasamentul diviziei A. O schimbare aflată în relație cu dispariția a ceea ce era numit „cvarțelul frunțas”. În vremea „celor patru”, am reușit două prezențe în semifinalele cupelor europene (prin Universitatea Craiova și Dinamo), o calificare la turneul final al campionatului european și chiar „nașterea” acestei echipe de excepție a Stelei, decantată și cristalizată vreo trei ani, succesiv, într-o întrecere care o solicita, până la atingerea formulei standard de astăzi.

Din varii motive, cvarțelul s-a destrămat sau, mai bine zis, își caută alte nume proprii pentru cele patru locuri de frunte. Problema este nu atât cine va ocupa aceste locuri, ci, mai ales, dacă respectivele candidaturi vor avea o forță de propulsie pentru întregul nostru fotbal comparabil, inclusiv prin performanțe internaționale, cu precedentele titulare ale acestor locuri.

În legătură cu participarea

noastră la Cupa U.E.F.A., indiferent prin ce echipe, plutește un anume scepticism care este, însă, prematur și nu în totalitate justificat. Desigur, obligația actuală a fotbalului nostru este de a consolida performanțele obținute — și este bine ca încă de pe acum să ne preocupăm o participare cu șanse la viitoarea ediție a cupelor europene. Or, din această perspectivă speranțele pot veni numai dintr-o constanță a rezultatelor și dintr-o regularitate la nivel superior a evoluțiilor fiecărei candidații la această investiție de răspundere. Posibilitatea întârzierii în vară a echipelor respective, prin transferuri corespunzătoare, nu poate rămâne decât o supapă de rezervă și un simplu paleativ, dacă prestația lor din campionat n-are darul să convingă. Acum pe locurile retrogradabile se află Jiul, Rapid și Flacăra Moreni, dar Gloria și Chimia au o situație la „adevăr” (—4 și, respectiv, —6) mai precară decât primele două (ambele cu —3). De remarcat strădaniile Jiului, care, în cinci etape, cu numai patru goluri marcate, a obținut 7 puncte, adică tot atâtea cit și Dinamo, crescând și „la adevăr”, de la —6 la sfârșitul turului, la —3. Numai că, duminică, Jiul va primi vizita campioanei, Steaua (hotărâtă „să nu piardă nimic”), iar Gloria și Chimia se vor întîlni la Buzău — deci configurația „subsolului” se va modifica, iarși...

Anticipări asupra echipelor care vor retrograda sînt aproape imposibile de făcut. Morala acestei situații nu poate fi decât una singură, și care să vizeze straturi mai profunde ale fotbalului nostru: se impun măsuri care să diminueze din înclăștrarea luptei pentru retrogradare și, implicit, să stingă din avaturile care însoțesc această dispută mai mult de jumătate din campionat. Cu alte cuvinte, realitatea confirmă justetea proiectului elaborat de conducerea federației (publicat la vremea respectivă în revista noastră), un proiect de reglementări prin care retrogradarea poate fi — și ea! — un stimul pentru întărirea echipelor și dezvoltarea fotbalului, și nu o „portită” de alterare a acestuia.

OCTAV IONĂȘ

Rugby

În pragul întîlnirii cu Italia

Cu gândul la Cupa Mondială, care va începe în luna viitoare, iată-ne în pragul întîlnirii oficiale cu Italia, din cadrul Cupei F.I.R.A., ce se va desfășura pe data de 12 aprilie la Constanța, constituind un important joc de verificare internațională, căruia, pe 25 aprilie a.c., îi va urma cel de la Tbilisi, cu Uniunea Sovietică.

În vederea acestor dificile partide, pregătirile lotului național largit al rugbystilor noștri se desfășoară pe litoral, în bune condiții de cantonament și cu un program intens și riguros, sub supravegherea profesorului Naca și cu participarea efectivă la procesul de antrenament a jucătorilor Paraschiv și Dumitru, care au lucrat cu cele două compartimente. Prezența permanentă a antrenorului federal Mihălașe atestă grija Federației de Rugby și sprijinul ei direct.

Profesorul Naca ne-a declarat: „Sîntem bine cantonați la Eforie și ne antrenăm corespunzător pe stadionul de rugby al Farului, același care va găzdui întîlnirea cu Italia. Avem un pachet de înaintași puternic și mobil, iar pentru trei sferturi am căutat să accentuăm viteza și îndeminarea. Jucătorii au fost testați științific după ultimele metode, iar, conform sistemului de pregătire fizică Rutherford, noi ne situăm acum între foarte bine și excelent”.

Fiește că aceste aprecieri ne-au bucurat și în duminica trecută, pe cochetul și adecvatul stadion rugbystic al Farului am asistat la rodarea întregului lot, într-un program spectaculos și util totodată, care a fost astfel alcătuit: 1. Selecționata lotului național (A) — Selecționata națională de tineret și 2) Selecționata lotului național (B) — Selecționata Constantei.

Cele două selecționate ale lotului au fost asamblate în următoarele formații:

Selecționata A — Bucan, Grigore, Leonte, Laurențiu C., Ștefan C., Necula, Răducanu, Murariu, Paraschiv (Ion Vasile),

Alexandru, Tofan, David, Lungu, Marin și Toader.

Selecționata B — Opreș, Ilcă, Pașcu, Ciorăscu, Veres, Florea, Dumitru, Dumitruș, Coman, Bezuc, Tinea, Voinov, Vărzaru, Plochi, Hodoreș, I. Vasile.

Selecționata A, primind replica lotului de tineret condus de Radu Demian și Radu Durlac, a dovedit o încălzire prea lentă și la fel ca în multe partide din trecut începutul jocului a fost abordat fără nerv și fără totală mobilizare, astfel că, timp de aproape o jumătate de repriză (20 minute!), s-a jucat în terenul „reprezentativilor”, tinerii fiind foarte aproape de a înscrie două esuri (prin Calafeteanu și Doja) ratînd de puțin și o lovitură de pedepă (prin Roșu).

Trebuie eliminată această lentoare psihică de acomodare la joc, stimulîndu-se tonusul competițional imediat și începutul viguros al partidelor! „Reprezentativii” s-au mobilizat destul de tîrziu și scorul de la pauză obținut (19—6) nu are darul să-i mulțumească, dacă socotim faptul că o acțiune individuală a taloverului Tufă (tineret) a străbătut spații mari, marcînd eseu, fără să întîmpine nici un placaj!

„Reprezentativii” au avut în lotul de tineret un partener util, care i-a stîrnit energiile constructive, marcîndu-se deosebi înaintașii Bucan, Leonte, Laurențiu C., Răducanu, Murariu, mijlocașii Paraschiv, Ion Vasile și Alexandru (excelent boteur) trei sferturile Tofan, Lungu, Marin și fundasul Toader (în mare vervă pe intercalări și contraatac, deși exagerat de mult).

Așteptînd nerăbdători jocul tricolorilor cu frunza de stejar în contra redutabilului adversar care este Italia, participanții ca și noi la Cupa Mondială din Noua Zeelandă, sperăm într-o comportare impecabilă a rugbystilor noștri, urîndu-le succesul dăruirii totale!

HAI ROMÂNIA!

TUDOR GEORGE

Angajări pe semicercul handbalului

Starea handbalului nostru, asemuită cu un mecanism care era cîndva foarte bine pus la punct, se află acum la o „cotă de avarie”. Indiciile asupra acestui lucru s-au înmulțit în ultima vreme, astfel încît, pe bună dreptate, la recenta plenară a federației de specialitate s-a subliniat necesitatea unor intervenții de fond. Și iată care sînt aceste indicii.

Eșecurile echipei masculine au survenit în cascadă: anul trecut, locul 9 la campionatul mondial grupa A și retrogradarea în grupa B; anul acesta — locul 5 în această grupă mondială B și, implicit, ratarea calificării la Olimpiada din 1988. Din deținătoare a supremației mondiale, echipa masculină de handbal se vede nevoită, astfel, să ia drumul de la capăt, evoluînd în 1989 tot în grupa B, pentru a încerca să-și obțină drept de participare la campionatul mondial din 1990.

Echipa feminină de asemenea nu și-a îndeplinit obiectivul — și anume clasarea pe podium la campionatul mondial grupa A; datorită celui loc 5 ocupat, va trebui să-și valorifice o unică șansă de participare la Olimpiadă, din clasarea pe locul I la turneul de calificare din decembrie, în Bulgaria.

Echipa masculină de tineret a cîștigat campionatul balcanic, dar testul cu adevărat semnificativ îl va constitui campionatul mondial (decembrie, Iugoslavia) competiție la care participăm după o pauză de zece ani! Reperînd, la băieți, greșeala acestei ieșiri din circuitul campionatului mondial de tineret, o menținem, însă, pentru echipa feminină, neînscrisă în acest an la competiția respectivă!

La juniori, nu ne-am îndeplinit obiectivul pentru Concursul Prietenia de anul trecut, dar anul acesta respectivul concurs va avea loc în țara noastră, așa că sînt speranțe la o medalie.

La junioare — locul 3 la turneul Prietenia de anul trecut și obiectivul clasării pe podium la cel de anul acesta (Bulgaria).

În cupele europene intercluburi, anul trecut Știința Bacău (f) a ajuns în finală, iar Steaua București și Minaur Baia Mare (m) în semifinale; anul acesta, la feminin, Chimistul Rimnicu Vilcea și Știința Bacău sînt în semifinale, dar echipele masculine n-au mai fost înscrise!

Această panoplie a rezultatelor handbalului nostru pivotază, desigur în jurul celui loc 5 în grupa B „obținut” de reprezentativa masculină, poziție care, din păcate, nu trebuie apreciată ca un accident, ci este în concordanță cu starea de fapt și de spirit din handbalul românesc la această oră. Am îndrăzni să spunem că un rezultat mai bun al echipei naționale (eventual, calificarea la Olimpiadă) ar fi aminat, poate, o analiză de fond în acest sport — dar acest rezultat n-avea cum să apară tocmai din cauza acelor realități mult

mai profunde, care acum nu mai pot fi ocolite.

Fîind reală problema bazei de selecție pentru echipa națională, aria ei restrînsă este explicabilă prin „decalajul care există între cerințele pe plan internațional și nivelul atins în activitatea de pregătire și competițională pe plan intern”. Formula competițională nu este stimulativă, „după primele confruntări de vîrf lucrurile încep să se lămuirească și, în continuare, unele echipe evoluează fără interes sportiv, ceea ce influențează calitatea întrecerii”. Climatul educațional în care se desfășoară activitatea de instruire este „propice concesiilor de la muncă, compromisurilor, favorizînd apariția aspectelor de indisciplina”. Sportivii „sînt puțin solicitați la eforturi de volum și intensitate cerute azi de marea performanță”, lucru care determină „instalarea unei stări de automulțumire dăunătoare, evi-

CAMPIONATUL MONDIAL UNIVERSITAR DE HANDBAL MASCULIN

dențiată în special atunci cînd sînt convocată la activitatea loturilor naționale”.

Dintr-o altă perspectivă, în succesele de azi ale echipei naționale de seniori reprezintă un tribut plătit și neglijării de către federație a loturilor de juniori și tineret, care, altădată, întretineau și propulsau valoarea primei reprezentative (marea echipă din anii '70 fiind, de pildă, cam aceeași care cîștiga în '67 campionatul mondial de tineret). La această competiție a juventilor n-am mai participat, cum spuneam, de zece ani, scîzînd și interesul cluburilor pentru descoperirea, pregătirea și lansarea de tineri în circuitul marii performanțe. În acest fel, „s-a diminuat capacitatea de performanță a întregului handbal, stîind că nici un jucător tînr de mare perspectivă n-a mai apărut la echipele de cluburi în ultimii 8—10 ani”. Cluburile și

antrenorii, preocupați de rezultate imediate, neglijează selecția și pregătirea în perspectivă, invocînd motive conjuncturale și așteptînd, fiecare, ca jucătorii valoroși să apară... în altă parte. Toate acestea „au permis menținerea senatorismului de drept în echipa națională și echipele de club, infatuarea, sustragerea de la obligațiile sportive privind disciplina, pregătirea și maniera de abordare a jocurilor internaționale”.

Plenara a prilejuit multor oameni de bine ai handbalului nostru să se refere la erorile comise în timp în acest sport și să sugereze măsuri apte de a-l readuce pe făgașul marii performanțe. Astfel, au fost apreciate ca nefaste pentru dezvoltarea acestui sport destule din realitățile lui actuale: campionat prea scurt, într-o formulă competițională deficitară (fiecare echipă să aibă cel puțin 30 de jocuri pe plan intern), neparticiparea sistematică la cupele europene, lipsa de colaborare între tehnicieni (rivalitatea lor sportivă căpătînd semnificații personale), desființarea (de către federație) a diviziei școlare, admiterea progresivă a raturilor de la disciplina, formalismul cursurilor de perfecționare a antrenorilor și nestimularea muncii de descoperire și formare a unor jucători tineri, negenerarea (din motive adesea inguste) a experienței valoroase a tehnicienilor noștri (de pildă, s-au tradus două cărți ale unor specialiști străini, dar nu este bine cunoscută experiența unor valoroși specialiști ai noștri), s-au înmulțit „trucajele” în competițiile la categorii mici de vîrstă, nu este sprijinită și îndrumată suficient munca de selecție la copii și juniori, competițiile elevilor și pionierilor sînt organizate în perioade „de vîrf” ale activității școlare (în preajma examenelor de treaptă etc.), pregătirea fizică a jucătorilor de lot se face la cluburi sub nivelul cerințelor internaționale (fiind necesare cantonamente, care impun scurtarea campionatului, care generează lipsa de jocuri, care...), analizele de pînă acum au fost superficiale și formale, cerințele stabilite de federație cu privire la selecție să fie adaptate calităților native ale sportivilor noștri etc. etc.

Un prim merit al conducerii federației este însăși această hotărîre de a face, în primă instanță, o radiografie în detaliu a tuturor aspectelor pe care le comportă redresarea handbalului.

Acum așteptăm Campionatul Mondial Universitar (30 mai — 8 iunie), unde avem ca obiectiv cîștigarea medaliei de aur. Odată consumat acest eveniment, vom reveni cu opinii și aprecieri despre ceea ce se intenționează dincolo de „semicercul” protector al acestei competiții.

OCTAVIAN ȘTIREANU

Competiții internaționale

curs imediat la un nou time out. Și-a serbat la 24 martie cei 23 ani într-o dispoziție deloc de invidiat. ...Protestul arbitrilor. Meciu dintre Karpov și Sokolov a fost arbitrat de Antonio Medina. Cunoscutul maestru internațional spaniol a adresat Federației internaționale o telegramă de protest. Onorariul de arbitraj acordat de F.I.D.E. pare a fi mult mai mic decît în cazul altor meciuri ale candidaților. Va avea ecou în fața președintelui F.I. Campomanes? ...Partida decisivă. Partida a XI-a a fost și ultima. Karpov a punctat clar, obținînd victoria înainte de limită cu scorul excelent de 7,5 : 3,5. I-a administrat o „lecție” aspră tînrului său adversar. Astfel, Anatoli Karpov devine șalanger la titlul mondial, urmînd să-l întîlnească din nou pe campionul lumii, Garri Kasparov spre finele anului. ...Duel teoretic. O partidă interesantă s-a jucat în campionatul Uniunii Sovietice. Duelul de la Minsk a opus pe marii meștri TUKMAKOV — CER-NIN : 1. d4 Cf6 3. Cf3 b6 4. Cc3 Nb4 5. Ng 5 Nb7 6. e3 N:c3 7.

b:c3 n6 8. Nh4 d6 9. Cd2 Cbd7 10. f3 De7 11. e4 g5 12. Nf2 Ch5 13. Da4 c5 14. 000 00 15. h4 g4 16. Ne3 Cg3 17. Th2 c:d4 18. c:d4 Tfc8 19. Nd3 d5! 20. Rb2 b5! 21. c:b5 Cb6 22. Da5 d:e4 23. f:e4 C:e4 24. Ra1 Cc3 25. Te1 Nd5 26. N:h6 N:a2 27. Ce4 C:e4 28. T:e4 f5 29. Te3 Nd5 30. Nf4 a6! 31. b:a6 Ce4! și albul a cedat. ...Super-turneu. La Sarajevo a început la 23 martie un puternic turneu internațional, categoria a 12-a F.I.D.E. (Elo mediu : 2529) cu participarea marilor meștri Polugaevski și Vaganian din U.R.S.S., Seirawan (S.U.A.), Miles (Anglia) și a jucătorilor iugoslavi Nikolic, Popovici, Kurajica, Cvitan, Dizdar, Draško, Dizdarevici și Sokolov. Această competiție tradițională a ajuns la cea de-a 26-a ediție. „Inflație” de mari meștri. Acum, cînd mișcarea șahistă mondială are mai mult de două sute de jucători deșințatori ai celei mai prestigioase categorii — cea de mare maestru internațional — se vorbește tot mai mult despre găsirea de noi criterii valorice venite să îngrădească obținerea mult rîvnitului titlu. Vicepreședintele comitetului de calificări F.I.D.E., sovieticul L. Polugaevski dă răspuns la această problemă spinoasă susținînd propunerea scriitorului istoric N. Eidelman de a se înființa o nouă categorie sportivă pentru marii meștri cu Elo peste 2630. Indicînd, potrivit unor criterii valorice clare o listă de 22 mari meștri ce-ar putea purta, de acum înainte, titlul de „super mare maestru internațional”.

MARGARETA MUREȘAN

Din jurnalul unui globe-trotter

Pensionarul Mihai Loată din Bacău nu știe ce medicamente se iau împotriva reumatismului și nici nu cunoaște drumurile spre cabinete medicale. La 62 de ani, zveltețea, părul bogat, vioiciunea și exuberanța lui ar putea stârni invidia oricărui bărbat în floarea vârstei. Bătrânețea? Nu o simte, n-are timp să facă schimb de cărți de vizită cu ea, nu intră în planurile lui de viitor. În 1985 Mihai Loată, temerar globe-trotter moldovean, a străbătut cu rucsacul în spate 20 000 de kilometri prin Europa, din care 5 300 pe jos. A parcurs 11 țări, inventariind în arhiva lui de inimă Bulgaria, Turcia, Iugoslavia, Grecia, Italia, Monaco, Franța, Spania, R.F.G., Austria, Ungaria.

N-am făcut-o nici din bravadă, nici pentru reclamă, — ni se confesează, — ci pur și simplu dintr-o dorință fierbinte de a cunoaște cât mai multe din frumusețile planetei, de a lua legătura cu oameni din alte țări, de a afla despre istoria, preocupările și realizările lor.

Are dreptate Mihai Loată că natura nu poate fi gustată prin parbrizul mașinii. Cei 7 munți pe care i-a întâlnit, Alpii Italiani, cei Maritimi Francezi, Iberici, Balcanici, Hiosul, Tirolul i-a bătut cu pasul, admirând imaginile mereu altele ale zărilor ferăstruite de colții piscurilor. Nu a mers pe jos fără rost numărând stâlpii și bornele pe șosele plate, ci numai atunci când peisajul, orașele, istoria îi dăruiau frumuseți pentru suflet și minte. Lucrind la baraje ca tehnolog în construcții hidrotehnice a urmărit cu gândul fiecare picătură de apă ce se rostogolea spre oceane, spre alte țărături. Visarea de atunci a prins contur, căci a traversat autostrăzile de ape a 7 mări, Sofia, Ankara, Atena, Belgrad, Veneția, Milano, Roma, Baleare, Madrid, Paris, Frankfurt, München, Viena, Budapesta sint doar câteva din cele 77 de orașe pe străzile cărora colinda din zori și până spre miezul nopții, immortalizând, prin „clipitul“ aparatului de fotografiat în peste 500 de poze, arhitectonica, monumentele, catredralele. „Părăseam printre ultimii muzezele, în domul din Florența era chiar să rămân închis peste noapte. Nu vă dați seama ce bucurie am simțit când la Viena între picturi celebre am văzut figurile unor țărâncuțe ale marelui nostru Grigorescu!“ Citim la întâmplare în jurnalul de călătorie de 270 de pagini, scris pe genunchi, într-un tren de noapte, în care Mihai Loată își împărtășea entuziasmele, impresiile acestui adevărat confident și tovarăș de drum. „Sint la etajul 13 al unui hotel din Monte Carlo și privesc marea cu cordonul ei de plajă și clădiri. Gazdele, în lipsă de locuri, m-au cazat în apartamentul lui Björn Borg, printre mingi, rachete și tricouri“.

Câteva pagini mai departe: „Privesc cu nostalgie cum pitorescul orașel Porto Torres se pierde în aburii inserării despărțindu-mă de căldura Sardiniei. Primarul Tore Fadda care mă condusese se

face tot mai mic pe tărâm fluturând mina. Genova însă mă așteaptă! Mi-am făcut un culcuș pe punte să văd răsăritul lunii pline și să dorm în aerul curat cu miros de sare“. Poate cindva aceste amintiri presate cu grijă ca niște flori între pagini vor deveni o carte! Cind meseria nu l-a mai chemat de la prima oră a dimineții pe șantier, Mihai Loată și-a pus în rucsac visele și dorința lui de a cunoaște și a pleca să cucerască Europa ca pieton. Dar nu numai drumurile și orașele bătrînului continent, ci și pe oamenii lui. „Am fost invitat la televiziunea Italiană și am vorbit 14 minute în italiană despre frumusețile țării noastre, despre viitorul ce-l durăm pe melegurile noastre. Am făcut o singură greșală de limbă, cind am denumit-o pe nevastă-mea signorina și nu signora, dar am dres-o spunind că și la 70 de ani ea rămâne pentru mine signorina. Primarul Vienei, dr. Zilk, m-a invitat în tribuna oficială la ziua națională a Austriei. Văzind parada alături de oficialități, mi-am spus că fapta mea o fi însemnând ceva de am ajuns acolo!“ Cu firea lui deschisă și prietenoasă, Mihai Loată a demonstrat pe unde a umbat căldura, seninul, sinceritatea și simțămintele frumoase ale sufletului românesc, cistigind mulți prieteni. Tot el ne povestește: „Am intrat în vorbă la Valencia cu profesorul de artă bizantină Alcaide, care m-a invitat să stau la el 2 zile. Până către miezul nopții am discutat despre minăstirile Moldovei. La plecare mi-a scris următoarele rânduri: «Îmi pare rău că spun la revedere prietenului Loată și sper să știe că eu și compatrioții mei greu vom uita un om așa de curajos». Nici eu nu-l voi uita nici pe el, nici pe primarul din Milano care mi-a dăruit o splendidă carte a orașului, nici pe consulul de la Montpellier, care aflind că sint român și drumeț de cursă lungă, a dat dispoziție să nu mi se ia taxa pentru viză, nici pe mulți alții. Primarului din Genova care se mira de silueta mea i-am spus că mai am un loc liber în excursie. Ne-am despărțit, ca vechi amici, cu cuvintele: „Viva Italia! Viva Rumania!“ A plecat cu bani puțini dar cu

multă încredere în oameni, în colțul de frumos din ei. Primarii, consilii, directorii de turism, președinții cluburilor Barcelona și Real, cuceritori de performanță lui de curajos drumeț, de mesajul de pace al poporului român, i-au acordat ospitalitate. Spicium din caietul gros cu aprecieri scrise de aceste personalități, cu embleme, fotografii ale lor, cu stampile, cu insigne: „Bun venit la primăria din Paris valorosului globe-trotter român și sint bucuroși să-i ofer, odată cu emblema orașului, salutările și stima noastră, a prietenilor — Jacques Chiriac“. În această veritabilă parafrază băcăuană a lui Jules Verne „Ocolul Europei în 180 de zile“, în care a tocit 4 perechi de încălțăminte Mihai Loată a făcut o veritabilă performanță sportivă. Unii ar numi-o poate aventură nebunescă. Dar oare în orice defrișare de necunoscut, în orice învingere a unor „prudente“ limite omenesti nu e puțină nebunie, puțină aventură? Ca să ajungi să mergi pe jos în fiecare zi, timp de 6 luni, cite 35-40 km trebuie să ai în spate o viață trăită după principiul de sănatate, să fi „respirat“ prin sport. A jucat fotbal și a fost arbitru, a schiat, a patinat, a drumetit toți munții țării și a făcut de 4 ori turul României, a străbătut de câteva ori trasee în U.R.S.S., Cehoslovacia, R.D.G. Polonia. Nu a inspirat fumul albăstrui al țigării și aburii ceștii de cafea, „am bătut doar ocazional cite un spritz la o sărmăluță“, nu a băgat mina în buzunar după aspirină ci și-a făcut o frecție cu apă rece până la briu. Seara, lângă veioza aprinsă, a făcut un alt „sport“: a învățat limbi străine, în vreo 5 descurcându-se bineșor. „N-ai simțit oboseală?“ „În general nu, fiindcă iubesc odihna activă și furind 5-6 ore de somn, a doua zi mă simțeam în formă“. Îl întrebăm în care zi a avut cea mai mare bucurie. Ne răspunde fără să clipească: „4 noiembrie, cind am intrat în vama de la Oradea, căci dacă ceva mi-a apăsât inima, acesta a fost dorul de țară, de acasă!“.

FLORIN CONDURĂTEANU ■

● Campionatele de fotbal din Europa se „modernizează“, ultima competiție națională care a apelat la reforme fiind cea a Spaniei. La încheierea meciurilor din formula clasică (34 la număr, de fiecare echipă) s-au tras liniile și primele 6 formații își vor disputa titlul, cu perspectiva unor partide atractive, care aduc spectatori, încasări etc. Suedia practică de mult acest sistem, Austria îl folosește și ea, se preconizează crearea așa-numitului „play-off“ și în Elveția, ideea fiind aceea de a oferi suporturilor înținiri atractive. ● După răspindirea lui „Iron Marathon“, concurs sportiv inventat de americani în Hawaii și care cuprinde o probă de înot în mare liberă (pe 5-6 km), o

cursă ciclistă contra-cronometru 6100 km) și alergarea unui maraton (42,195 km), singura pauză permisă fiind aceea necesară pentru schimbarea echipamen-

goslavlul Dušan Mravlje (victorii în primele două ediții) aflându-se în prezent pe locul 3. ● La deschiderea succesiunii englezului Wally Edwards (82 ani) sur-

Toată lumea face sport

tului, o nouă competiție extrem de dură este pe cale să-și facă loc în calendarul oficial: „Ultramaratonul“ australian, adică parcurgerea în alergare a (nici mai mult, nici mai puțin) 1060 km! Cursa cuprinde 12 etape parcurse în 6 zile, favoritul, u-

priza moștenitorilor a fost enormă. Masa succesorală se compunea din... 6 000 de mingi de golf. „De cite ori ieșea la plimbare cu cinele, un ciobănesc scoțian, soțul meu venea cu buzunarele pline de mingi, adunate din terenul de golf din

apropiere, a declarat soția acestuia, Alice, din Limpfield (sudul Angliei). Nu știu ce să mă fac cu ele. Fiul meu (al doilea beneficiar al moștenirii) n-a vrut să le ia nici măcar jumătate“. Colecționarul n-a jucat în viața lui golf. ● Transferul fotbalistului sovietic Oleg Blohin de la Dinamo Kiev la Ujpest Dozsa Budapesta a fost perfectat în principiu, dar rămâne ca și soția acestuia, cunoscuta antrenore de gimnastică ritmică modernă, (fostă Deriughina) să obțină un post, precum și acordul federației unionale. ● Raliul aeronautic Paris — Beijing — Paris s-a încheiat cu victoria unui echipaj italian.

LUCIAN OPREA ■

În zilele noastre, soferul profesionist dispune de condiții incomparabil mai bune decit în trecut pentru a-și exercita meseria. Mașini moderne, rezistente și mai cu seamă sigure, care nu cer eforturi deosebite pentru a fi conduse, sau, cum se spune în limba tehnic, dispun de un grad sporit de maneabilitate, le stau la dispoziție. Pentru a roti volanul, soferul nu trebuie să fie un Hercule, ci un om obișnuit. Nici frinarea nu cere eforturi deosebite. E suficientă o simplă apăsare ca mașina să „inghete“. Servodirectia și servofrina își spun cuvîntul. Aproape toate perfecționările de bază care s-au introdus în tehnica construcției autoturismelor, le găsim și pe autovehiculele grele, ca să nu mai vorbim de cele specifice pentru acest gen de automobile, care fac viața soferilor de cursă lungă mai ușoară, mai puțin oboșitoare. Nu cu prea mulți ani în urmă, mas-todontii au fost dotați cu aparate care oferă posibilitatea persoanelor competente să cunoască în detaliu date privind periplul mașinii respective. Cu ce viteză a mers ea pe întregul traseu? Unde și cit timp s-a deplasat cu viteze ce depășeau cuantumul legal? Au respectat giganții pe roti traseul fixat?

Desi mult mai complicat, mai sofisticat decit odinioară, gigan-tul pe roti poate fi reparat azi mai repede, mai bine, cu aju-

torul unor dispozitive și aparate ultramoderne, scutind soferii de munci negre, istovitoare.

Perfecționarea mașinilor și a aparatului de tot felul care usurează enorm munca oamenilor de la volan, a avut ca efect transformarea soferilor în specialiști de înaltă calificare. Au apărut încă, din păcate, și unele urmări negative. Știind că la garaj există oameni specializați pentru orice operațiune, mulți soferi mai tineri, și chiar unii mai vîrstnici, au devenit un fel

„Noroc că în autocar eram în majoritate specialiști auto, ingineri, subingineri, maștri cu experiență. Întreprinderea organizase o excursie pe un traseu pitoresc, dar destul de lung, într-o zonă cu trafic redus. Dacă nu puneam noi mina, am fi stat mult și bine, undeva, pe o seoaie de munte, departe de vreo localitate cu posibilități de depănare a autobuzului. Soferul, un om nu chiar tinăr, dispunea, din fericiere, de piese de rezervă, dar nu avea nici cea mai

labile cindva. Remarca se referă la unii soferi mai în vîrstă, care n-au mai pus mina de mult pe regulamentul de circulație. De aceea, cind unii piloți sint invitați să sustină un test, intră în panică. „Prefer să plătesc o mie de lei amendă decit să mă puneti la testare“. Există cazuri, și nu putine, cind apelul de a citi regulamentul pentru a clarifica o chestiune controversată, e considerat de unii o jignire. „Adică, ce vrei să spui? Că eu nu știu cum se

de la marginea drumului inghetat, în aceeași direcție cu mașina. Mersul lui e nesigur. Se dezechilibrează, cade, se ridică, apoi, și își continuă mersul. Soferul mașinii nu ține cont de un lucru elementar, și anume, că omul poate cădea din nou în orice clipă. Semnalizează cu luminile și continuă să se deplaseze cu aceeași viteză. Cind furgoneta mai are doar doi metri pînă să-l depășească, omul lunecă și se prăbușește cu capul exact în fața rotii din spate a mașinii. Bineînțeles că și pietonul putea proceda preventiv, oprindu-se într-o poziție mai stabilă și lăsînd cale liberă mașinii. La rîndul lui, soferul, reducînd viteza autovehiculului și mărinind distanța laterală față de pietonul oprit, împiedica producerea accidentului.

Circulația înscamnă viață. La fel ca în viață, și în circulație apar mii și mii de situații, de cazuri, cu tot atîtea valențe. Rezolvarea lor e pe deplin posibilă dacă se pilotează cu răspundere, cu seriozitate, cu prudență. Nu sint lucruri prea complicate. Ele depind numai de oameni. Bineînțeles, de gradul lor de cultură, de educație, de civilizație și se rezumă, în ultimă instanță, la bunul lor simț. Nu, nu e deloc greșit să punem problema și altfel. Anume că a conduce preventiv este, în primul rînd, tot o dovadă de bun simț.

VICTOR BEDA ■

Cronica șoselei

Valențe ale traficului rutier modern

de birjari. Niște operațiuni simple de înlocuire a unor piese nu pot fi făcute de soferii rămași în pană pentru simplul motiv că nu se pricep. Trebuie astfel să se apeleze deseori la specialiștii din garaje, aflați uneori la distanțe mari, cu toate implicațiile ușor previzibile. Verificarea presiunii în pneuri, operațiune indispensabilă pentru siguranța deplasărilor, e normal să fie făcută (teoretic) cu ochii închiși, de către orice sofer. Am asistat la o scenă penibilă, cind din 15 soferi de autobuze, nici unul n-a știut să folosească elementarul dispozitiv cu care se realizează controlul presiunii. Întotdeauna, doar, aceste verificări le făceau „specialiștii“ de la garaj.

văgă idee despre modul cum trebuie să o înlocuiască“, imi povestește un prieten, inginer auto.

„Copilăria“ circulației, cind mașinile erau mai puține, mai lente, regulile de circulație mai puțin precise, unele domenii nefiind chiar deloc reglementate, a cunoscut perioade destul de mari, în care mulți soferi conduceau, cum se spune, după ureche. Despre conduita preventivă nici o vorbă. Această știință a cărei esență constă în „Fii prudent și pentru alții“, nu se născuse nici în țările cu traficul cel mai dezvoltat.

Azi, a devenit anacronică conducerea mașinii după niște reguli pe care soferii respectivi și le amintesc că erau va-

face o depășire?“, ripostează soferul de-a dreptul intrigat.

Problemele de importanță vitală pentru circulație: puterea de a anticipa pericolele, de a fi conștient de implicațiile numeroase pe care le poate avea eludarea regulilor de circulație, a răspunderii ce trebuie manifestate în conducerea mașinii, a conduitei preventive în trafic, încă nu constituie comandamente majore pentru numeroși soferi. Un copil stă cocotat pe un mormant de zăpadă înghetată. Cind pînă în dreptul lui, mașina mai are de parcurs doar puțin metri, micutul lunecă exact în fața rotii mașinii. Urmările sint ușor de presupus. E întuneric. Un adult se deplasează pe poteca

În ultimele două decenii România socialistă s-a distins pe plan internațional prin politica sa activă, dinamică și constructivă, de dezvoltare amplă a raporturilor de prietenie și colaborare cu toate statele lumii, prin implicarea sa responsabilă în eforturile de soluționare a marilor probleme ale contemporaneității. În cadrul acestei politici un loc important îl ocupă preocuparea permanentă, susținută a țării noastre, a președintelui Nicolae Ceaușescu vizând extinderea continuă a raporturilor de prietenie, solidaritate și conlucrare fructuoasă, reciproc avantajoasă cu țările în curs de dezvoltare și nealiniate din Asia, Africa și America Latină. Este de remarcat că acest grup de state, care reprezintă în fapt marea majoritate a țărilor lumii, constituie în zilele noastre o uriașă forță a progresului, colaborării și păcii, o forță ce acționează pentru democratizarea vieții internaționale, pentru făurirea pe planeta noastră a unei lumi a justiției și a echității, mai drepte și mai bune, pentru o nouă ordine economică internațională. Multe dintre popoarele acestor țări — pe care România le privește cu simpatie și de care se simte apropiată — au beneficiat în decursul luptei lor de eliberare de sprijinul neprecupețit, de solidaritatea activă a poporului român, a României socialiste. În prezent, țara noastră sprijină activ aceste state în eforturile pe care le depun pentru lichidarea grelei moșteniri din perioada colonială,

pentru propășirea lor economico-socială independentă. Sprijinul românesc se materializează în primul rând într-o amplă colaborare în multe domenii de interes comun, prin raporturi reciproc avantajoase, bazate pe respectarea și aplicarea neabătută a noilor principii de relații dintre state. Un rol determinant în promovarea unor astfel de raporturi îl are dialogul la cel mai înalt nivel,

Comentariul săptămânii

Itinerar african

context în care se înscriu și vizitele oficiale de prietenie efectuate săptămîna trecută de tovarășul Nicolae Ceaușescu, împreună cu tovarășa Elena Ceaușescu, în Republica Populară Angola, Republica Zair și Republica Populară Congo.

Recentul itinerar african al conducătorului partidului și statului nostru este reprezentativ pentru relațiile de prietenie și colaborare ale Româ-

niei cu țările africane. După cum este cunoscut, președintele Nicolae Ceaușescu, împreună cu tovarășa Elena Ceaușescu, a făcut 39 de vizite în 27 de state de pe continentul african; în același timp, la București au avut loc 47 de întâlniri cu șefi de state din 29 de țări africane.

Cu aceste prilejuri, au fost semnate o serie de documente de o deosebită importanță atât pe plan bilateral, cât și în domeniul conlucrării pe arena internațională: 11 tratate de prietenie și colaborare și 59 de alte documente politice. Acordurile semnate au permis o substanțială creștere a volumului comerțului și a cooperării economice și tehnico-științifice ale României cu aceste state — comerțul exterior, de pildă, a crescut între 1965 — 1986 de peste 30 de ori. Vizitele menționate vor da, fără îndoială, un nou impuls relațiilor dintre România și țările africane.

Moment de referință în cronică raporturilor de prietenie și colaborare dintre România și țările vizitate, care deschide noi și ample perspective acestor raporturi, recentul itinerar african al președintelui Nicolae Ceaușescu, împreună cu tovarășa Elena Ceaușescu, constituie deopotrivă o nouă și strălucită solie de pace a poporului român pe continentul african și un eveniment de prim-plan al activității internaționale.

ION CODRU ■

Ciocolata și concurența

În ultima vreme, concurența între producătorii vest-europeni de ciocolată, bomboane și alte asemenea produse care cresc colesterolul și glicemia a devenit acerbă. Marii producători, care împart o piață anuală de 7,5 miliarde de dolari sunt dominați la ora actuală de belgieni, un fel de japonezi europeni ai ciocolatei, care se prezintă, la ora actuală cu cele mai bune produse. Ce „Suchard“, „Nestlé“, „Tobler“, acum se caută mărcile belgiene „Cote d'Or“ sau „Leonidas“! Mai ales că prejuriile practicate sînt de două, trei ori mai mici decît ale concurenței. După Elveția, ai cărei cetățeni dețin recordul consumului cu 10 kg pe an și locuitor, urmează Anglia cu 8 kg, R.F. Germania cu 6,7, Belgia cu 6, Franța cu 4 și, undeva departe, Italia și Spania cu mai puțin de 1,5, informează statisticile Caobisco, grupul care se ocupă de interesele producătorilor de ciocolată, biscuiți și cofetărie. „Nu sîntem una din cele mai mici întreprinderi, dar nici una din cele foarte mari. Avem strategia noastră specifică bazată pe crearea și menținerea unei calități excepționale, care ne-a împus în întreaga Europă“, spunea Baodoin Michels, președintele firmei „Cote d'Or“. Ofensiva belgiană s-a îndreptat asupra regiunilor sudice ale Europei. Pentru reclamă nu s-a ocolit nici un mijloc. Două mari veliere de curse au fost finanțate în mai puțin de un an pentru celebrul skipper francez Eric Tabarly. Cu toate că distracția a costat 80 de milioane de franci belgieni, investitorii nu sînt deloc nemulțumiți de modalitatea aleasă pentru promovarea produselor. „Ciocolata de calitate este și trebuie să fie un articol accesibil tuturor buzunarelor“, proclama Roger Reels, director la „Leonidas“, o

mică întreprindere cu 200 de salariați care a dobîndit un prestigiu inatacabil pe piața pralinelor — fondante de ciocolată cu amestec de nuci, migdale, alune — datorită calității excepționale a acestora și prețurilor reduse. Producătorii belgieni aruncă pe piață 2,2 milioane de tone de ciocolată de toate sorturile. În pofida unei concurențe încrîncenate care a provocat o scădere galopantă a prețurilor, belgienii nu par a se sinchisi și realizează profituri de invidiat. În R.F.G., spre exemplu, prețul unui baton de 100 gr a trecut sub bariera psihologică de o marcă. Succesele celor două firme belgiene își au soriginea în refuzul obstinat al gigantismului și într-un sălbatic atașament pentru menținerea unui echilibru perfect între prețuri și calitate. Cele două „locomotive“ belgiene de ciocolată se află în fruntea unui regiment de mici producători independenți pentru că, spun ei, folosesc boabe de cacao din America Latină și nu din Coasta de Fildes, ca ceilalți fabricanți. Și, pentru că le merge bine — „Leonidas“ a realizat la 1,85 miliarde franci belgieni cifra de afaceri un beneficiu net de 185 milioane — produsele lor au început să fie copiate.

IOAN ROȘCA ■

Optica asupra fibrelor

Nu este chiar departe momentul cînd pe sub Atlantic își va afla loc și utilitate cablul din fibre optice. Traseul comunicațional cel nou va înghiți o investiție de 335 milioane dolari dar promite celor ce le cheltuiesc satisfacții pe măsură: echivalentul a 40.000 de convorbiri telefonice simultane, cam de patru ori peste puterea mai vechiului dar deloc învechitului

cablu transoceanic coaxial pus pe picioare acum patru ani. Proprietățile sale îl fac disponibil, din 1988, pentru transmiterea de imagini de televiziune, ca alternativă a satelitului, la costuri pînă acum netentante în cazul cablului coaxial.

Evenimentul, că este un eveniment, nici vorbă, a provocat deplasarea privirii în lungul proiectelor mai de demult avînd în centrul optic chiar fibrele optice. Francezii, coparticipanți la programul cablului transatlantic alături de americani și britanici, își propun acum să lanseze o cavalcadă spectaculoasă pe cîmpul înrîmăat cu oferte al fibrei optice. Un cont financiar plin de promisiuni a fost deschis cu ochii deschiși spre rampa de lansare a telecomunicațiilor pe bază de fibre. Harta țării a preluat dungile unificate dintre diverse localități, desemnînd orașele, multe la număr, ce urmează a-și vorbi între ele folosindu-se, bineînțeles, de îmbețoșările căi sticloase, curate și hârnicețe ca nimeni altel.

Nu s-au stins însă aplauzele, meritate, adresate aceluia plan de acțiune că, iată, ceva nu pare a merge întocmai cum se gîndise. Din 52 de așezări aflate în circuitul telecomunicațiilor prin fibre optice, doar nouă vor avea deocamdată acest privilegiu, rămîndu-le celorlalte drept tovarăș de drum în continuarea bătrînului cupru în frumosul stil clasic, coaxial, mai ieftin și încă în putere pentru a fi trecut pe marginea drumului. Îmbătate de plăcerea mersului în plîn firmele de specialitate ambalaseră motoarele, preocupate să nu piardă în disputa cu cei de pe culoarele vecine. Departe de a se consueca ca probă de viteză, activitatea în cauză se deconspiră mai degrabă ca o cursă de durată, nu lipsită de obstacole. Franța face 80.000 kilometri de fibră optică anual. S.U.A. produce 3 milioane, Anglia și R.F.G. de două ori și jumătate peste ceea ce își propunese Parisul. Realizările francezilor se plasează destul de departe de ce cuprîndea proiectul Cablu — 184.000 km.

Explicațiile pot fi numeroase — și serioase — tînînd poate de o modificare de priorități, de reasezarea raporturilor dintre cei care planifică și cei care trebuie să facă. Întrebarea, fără răspuns, deocamdată, ar fi dacă pierderea de înălțime a intențiilor nu este cumva legată de modificarea de optică în ceea ce privește virtuțile și — deci — destinul fibrelor optice...

NEAGU UDROIU ■

Belafonte sexagenar

Într-unul din cartierele misere ale New Yorkului — Black Harlem — se naștea, la un întii de martie, în urmă cu 60 de ani, Harold George Love, ce va deveni renumit sub numele de Harry Belafonte. Tatăl său era marinar și se trăgea din insula Martinica, Indiile de Vest, iar mama sa era originară din Jamaica, unde tînărul Harry își va petrece o parte din copilărie și adolescență, în perioada cînd părinții săi vor munci din greu pe plantațiile stăpînitorilor coloniali.

După ce și-a satisfăcut serviciul militar în marină și a schimbat mai multe slujbe, Harry Belafonte s-a decis pentru cariera de actor. A avut norocul să aibă ca îndrumători pe renumiții Erwin Piscator și Stanley Kubrick, la ale căror școli new-yorkeze s-au format în a doua jumătate a anilor '40, și actori ca Marion Brando, Tony Curtis și Walter Matthau. Însă, în drumul tînărului de culoare spre scenă și marele ecran se aflau prea multe piedici. După ce debutează în teatru, este nevoit să petreacă o lungă perioadă de timp fără un angajament ferm, jucînd doar roluri mici și neinteresante. Această situație îl face să se hotărască pentru cariera de cîntăreț. Ritmul calypso, tipic

pentru Indiile de Vest, îl impune repede atenției publice și, aproape peste noapte, ajunge vedetă. Cîntece ca „Coconut Woman“, „Banana Boat“, „Maltilda“, „Jamaica Farewell“ sau „Island in the Sun“ au devenit slagare internaționale și Belafonte se impune ca stea internațională. Hollywoodul începe să-i ofere contracte, se înmulțesc turneele în diferite țări ale lumii, music-hall-urile îi propun roluri.

De la început, însă, Belafonte și-a impus o anumită linie de viață lăuă avut-o în tînăria, la vîrsta de 19 ani, cu Paul Robeson. „Robeson — afirmă Belafonte — a semănat multe semințe. Eu sînt una dintre ele. Viața lui, eforturile și lupta lui nu au fost zadarnice“. Exemplul lui Paul Robeson a fost o călăuză în activitatea lui Belafonte care s-a angajat în favoarea respectării drepturilor omului în lumea capitalului, fiind unul din prietenii și colaboratorii lui Martin Luther King. Printre altele, el a plătit în repetate rînduri cautiunea pentru eliberarea din închisoare a lui Luther King, cînd autoritățile îl arestau. Ca urmare a acestui fapt a fost supravegheat de aproape de FBI și supus persecuțiilor de tot felul. Cînd mișcarea împotriva războiului purtat de S.U.A. împotriva Vietnamului a luat amploare, Harry Belafonte s-a aflat în primele sale rînduri. Astăzi, el se numără printre militanții de prestigiu ai mișcării pentru pace, împotriva războiului nuclear. „A fi artist — afirmă el — constituie o binecuvîntare, un dar. Trebuie să ne punem arta în slujba vieții. Asta trebuie să facem!“.

ION VIRGIL ■

Operațiunea „morsizare“

Fotografia pe care o reproducem nu este, după cum s-ar putea crede la prima vedere, trucată. Cel care a făcut-o și a publicat-o, împreună cu un reportaj, în revista sovietică „Ogoniok“, ziaristul Oleg Petricenko, ne informează că tînărul din fotografie este tatăl copilășului și că el nu face altceva decît să-și „călească“ urmașul, cufundîndu-l în apele înghețate ale Nevei (întimplarea se petrece la Leningrad). Autorul reportajului ne mai spune că părinții celui „călit“, ca și majoritatea asistenței, sînt membri ai clubului leningrădean „Morsele de pe Neva“. Denumirea lasă să se deducă destul de clar programul membrilor clubului: prin scaldări cit mai dese în condiții cvasipolare să obțină indivizii voinici și rezistenți ca morsele.

Ideea nu este chiar așa de nouă. Se spune că și corturarii își „călesc“ puradeii tînărului la naștere sau imediat ce se ivesc prilejul, dezbrăcîți,

prin zăpadă. Elemente noi ar fi aici organizarea în cluburi și practicarea „morsizării“ aproape oficial. De aceea cînd unii din cei prezenți au strigat — ne referim la reportajul amintit — să vină miliția și să pună capăt „barbariei“, nici un om al legii nu s-a arătat. Și totuși, cum stau în realitate lucrurile? E bine să se procedeze așa? Sînt asemenea „căliri“ folositoare sau dăunătoare sănătății copiilor (și a tuturor celor care le practică)? În ideea de a răspunde la aceste întrebări, „Ogoniok“ publică și părerea unui specialist, profesorul I.

Voronțov, de la Direcția Ocrotirii Sănătății din Leningrad.

Practic, spune omul de știință sovietic, toate sau aproape toate faptele și recomandările senzaționale despre care se scrie în presa de masă ori de popularizare fac parte din clasa fenomenelor paraștiințifice. Medicului îi este greu să se ghideze în imensul labirint de direcții și orientări care apar științific sau semistiințific. În forma ei de acum, știința medicală continuă să fie o știință despre boli, o știință al cărui obiect este depistarea și vindecarea bolilor și numai într-o mică măsură și prevenirea acestora. O foarte necesară medicină a omului sănătos, a sănătății, nu a bolilor, urmcază să se creeze de-abia de-acum înainte. E vorba de știința făuririi sănătății omului și a păstrării ei pe o durată maximă. Tocmai absența în prezent a unei astfel de științe este cauza pentru care oamenii încep să caute pe cont propriu — uneori cu mult curaj, întotdeauna însă cu un anumit grad de risc, mai mare sau mai mic — metode și căi de întărire a sănătății.

În cercetările care se referă la sănătatea omului, arată în continuare I. Voronțov, edifi-

catoare pot fi numai sute și sute de experimente organizate cu strictețe și efectuate cu obiectivitate, timp de cel puțin 2-3 generații. Neavînd la dispoziție astfel de cercetări, medicii nu pot, desigur, să avizeze favorabil activitatea multor „cluburi ale sănătății“, care utilizează metode extreme. Cu privire la „morsizare“, trebuie spus că, după datele savanților, tratamentul prin băi în apă înghețată sau în zăpadă, aplicat copiilor în primele săptămîni sau luni după naștere duce în 25 la sută din cazuri la moarte. Se știe că orice acțiune extraordinară asupra copilului obligă organismul acestuia la o mobilizare deosebită în vederea adaptării, ceea ce duce la o mare cheltuire de forță și energie. Ca urmare, creșterea și dezvoltarea copilului devin mai lente și cu schimbări calitative în rău. Scaldatul la copcă, dușurile cu apă foarte rece nu-i feresc pe copii de infecții periculoase. În plus, răciră repetată și drastică a organismului face ca evoluția multor boli să fie mult mai grea, modifică simptomele, fapt care face mai dificile punerea diagnosticului și tratamentul. Iată de ce părinții care își îmbăiază

copiii la copcă, realizează un experiment cu totul îndoielnic, le pun viața în pericol și riscă urmări dintre cele mai imprevizibile.

„În ceea ce privește cluburile, diferitele școli și orientări ale amatorilor în ale medicinei — apreciază profesorul leningrădean —, cursul de căpetenie este rîvna de a găsi un panaceu cu privire la păstrarea sănătății și, mai ales, de a-l obține pe alte căi și cu alte mijloace decît cele recunoscute de știință. Și este foarte rău că inventatorii improvizăți ai unor astfel de panacee încep să fie popularizați și susținuți de mijloacele de informare în masă. Acest fapt nu-l pot numi altfel decît infantilism din partea reprezentanților presei, care nu înțeleg daunele pe care le provoacă oamenii. Pe de altă parte, este necesar ca știința medicală să înceapă să se ocupe în mod serios și de problemele menținerii și întăririi sănătății, alături de ceea ce a făcut și pînă acum — combaterea bolilor“.

După cum se vede, atît sugarii, cît și părinții lor, nu prea au șanse de a se face morse, nici pe Neva, nici în alte locuri.

ION D. GOIA ■

Banala ciupercă

Cine nu a auzit de faimoasele viori Guarneri și nu mai puțin celebrele Stradivarius? De mai bine de 150 de ani aceste instrumente muzicale uimesc prin puritatea sunetului pe care-l produc. Cu toată dezvoltarea pe care a cunoscut-o tehnica între timp perfecțiunea atinsă de meșterii italieni nu a putut fi egalată, spre veșnică invidie a celorlalți lutieri.

Au fost formulate mai multe ipoteze cu privire la secretul acestor viori. Unii au opinat, că ar fi vorba de o tehnică deosebită în construcția lor, alții au căutat taina în poziția lacurilor ce acoperă lemnul. Au fost și dintre aceia care au susținut că pur și simplu este vorba de geniul creatorilor.

De curind un cercetător din S.U.A. a anunțat că a descoperit, în sfârșit, secretul purității sunetului. Acesta nu ar fi decit urmarea efectului produs de o banală ciupercă. Cercetătorul american a ajuns la această concluzie dizolvând de pe lemnul viorii rășina și curățând porii (lemnului). A rezultat un material foarte ușor și foarte uscat, care nu este altceva decit rodul activității ciupercii. Se pare că nici meșterii italieni nu au cunoscut acest lucru. Lemnul pentru viori era adus din Aipii Tirolezi sub formă de pufe, iar ciupercă ce se găsea în apele de pe parcursul plutelor acționa în timpul călătoriei.

Bineînțeles că, din motive lesne de dedus, identitatea banalei ciuperci nu a fost dezvăluită.

DAN DANUȚ DORU ■

Lumea se amuză

Dacă Europa occidentală de tradiție catolică l-a avut pe „Tatăl” Antoine ca „mare vindecător”, America protestantă a avut ca „vindecător miraculos” pe Mary Baker-Eddy. Între cei doi nu există deosebiri notabile de doctrină și dogme. S-ar putea spune chiar că destinul lor prezintă paralelisme, adesea frapante. Ceea ce îi diferențiază este însă influența mediului și climatul în care și-au desfășurat afacerile „carierii” lor de sectanți.

Povestea sectei „Știința creștină” este practic povestea vieții lui Mary Baker-Eddy, femeia ce a reușit să se facă divinizată de adepții săi încă în perioada vieții sale.

Dacă biografia „Tatălui” Antoine l-au descris pe acesta ca o ființă blândă și generoasă, este dificil să se afirme același lucru despre fondatoarea sectei amintite. Întreaga istorie a vieții sale este aceea a unei femei hipernervoase, tiranice și orgolioase, elemente pe care în mod sigur, specialiștii le-ar trata ca isterie.

Născută în familia unui fermier din New-Hampshire, în 1821, Mary Baker a avut o copilărie bolnăvicioasă: ea avea deseori crize nervoase fiind epuizată apoi fizic săptămâni de-a rândul. Familia sa, din cauza nervozității acesteia, trăia într-o permanentă teroare.

Ca fizic, Mary era totuși drăguță. Urmare a acestui fapt la 22 de ani se căsătorește cu un prieten al fratelui său dar, la scurtă vreme rămânind văduvă, cu un copil, îl încredințează unei doici nemaocupându-se de el tot restul vieții sale. Șaizeci de ani mai târziu ea va avea curiozitatea să-și revadă copilul, dar, considerându-l ca neinteresant, nu l-a mai întâlnit apoi niciodată.

Văduvă fiind, starea sănătății i se înrăutățește. Crizele de isterie devin atât de frecvente că Mary nu se mai scoală din pat. Totuși, în 1849 se recăsătorește cu un dentist ambulant, Daniel Patterson. Dar, cu tot stoicismul său acesta nu mai poate suporta tirania soției și o părăsește. Rămânând din nou singură, Mary Baker se dedă spiritismului ceea ce nu înseamnă că și-a regăsit echilibrul.

Dar, iată miracolul! În 1866, Mary Baker se vindecă aproape instantaneu. În ce împrejurări? Iată ce relatează versiunea sectei „Știința creștină”. Înainte de 1866, Mary a studiat mulți ani „cauzele mentale și efectele bolilor lor”. Foarte pioasă, ea a ajuns la concluzia că totul se datorează lui Dumnezeu. După ce a citit în evanghelia după Matei, despre „vindecarea paralizicului”, Mary Baker a mers în Swampscott

(Massachusetts) și a încercat să vindecă personal — precum în evangheliile — un paralizic, bineînțeles adus de ea acolo din altă localitate. Și, minune! Cel ce a fost adus în cărucior s-a sculat în picioare la o simplă formulă a „femeii vrăci”.

Cine nu-și amintește de faptul că în vremea aceea în Statele Unite exista o adevărată epidemie de „vindecări mistice”? Unul dintre ei era și fostul ceasornicar Phineas Pankurst Quimby — care devine „magistrul” lui Mary Baker și care lansează teoria că la orice boală, remediile sînt absolut inutile și că singura convingere este suficientă pentru a vindeca orice rău corporal. Din nefericire, chiar astăzi, unii consideră șarlataniile lui Quimby ca „enigme neelucidate”!

Fiind o discipolă entuziastă, Mary Baker care devine și „muza” lui Quimby se specializează în astfel de vindecări și foarte curind își întrece maestrul.

sof. În vîrstă de aproape 60 de ani Mary se dedică de acum, numai „misiunii” sale de „vindecător mistic”.

Referindu-se la „noua profesă” din Boston, Mark Twain scria: „Ea este născută eu firea unui om de afaceri și cu un mare apetit de putere. Dacă s-ar fi angajat ca recepționeră la un hotel, în doi ani ar fi cumpărat toate hotelurile din oraș iar în 20 de ani toate hotelurile din America”. Desigur că, în această ironie se ascunde succesul material al afacerilor lui Mary Baker care reușise la vremea aceea ca pe baza unor dogme, demne de subiecte pentru povești de copii, să-și facă o mare avere.

La 4 iulie 1876, Mary Baker-Eddy înființează împreună cu șase adepți „Asociația științei creștine”. Trei ani mai târziu ea inaugurează la Boston prima biserică în care își instalează și propria „universitate de vindecători mistici”. Aici, se învață nu mai puțin de 30 de discipli-

nu se discută. Ea dorește un cotidian propriu? În șase săptămîni afacerea este pusă pe picioare și „Christian Science Monitor” iese de sub tipar.

Dar, viața celei de-a doua „imaculate” a fost la fel de trecătoare ca a celorlalți muritori. În 1910, în vîrstă de aproape 90 de ani Mary Baker moare, lăsînd în urma ei o mare afacere de „vindecare mistică”. Lăsînd la o parte stilul, constatăm că doctrina, dogmele și practicile propagate de Mary Baker-Eddy nu diferă prea mult de cele ale „Tatălui” Antoine. Care sînt însă trăsăturile principale ale dogmelor acestei secte?

Mai întii faptul că „nu există răul”! și, bineînțeles „nu există nici materie”. De unde consecința. Boala este o „imagine a gândirii”! Și mai precis încă: „Boala, căldura, frigul, foamea, sărăcia sînt numai stări mentale”. De unde concluzia discipolilor lui Mary Baker-Eddy: „ea a rezolvat, în sfârșit, enigma Universului”. Deci toate nedreptățile lumii sînt „autosugestii cronate ale gândirii”. Nu există nimic în afară de „bine” chiar dacă te afli în mijlocul unui incendiu, într-un vagon care deraiază sau într-o groapă cu lei.

În al doilea rînd: neexistînd răul, nu există păcate. Deci omul este perfect. În al treilea rînd: Mary Baker-Eddy este egalul lui Hristos pentru că ea explică în mod științific „operele curative” care îi caracterizează doctrina și „misiunea”. În consecință, celelalte religii se află în eroare iar singura care a înțeles metodele lui Hristos este Mary Baker-Eddy.

În realitate, nu aceste dogme atrag adepții la sectă ci speranța pe care „vindecătorii mistici”, acești afaceriști ai sectei o dau unor suferinzi de anumite boli, dar care, pînă la urmă mor tocmai de ele.

În S.U.A. există peste zece mii de biserici ale acestei secte și citeva mii de „vindecători”. În Franța există vreo zece biserici din care trei se află la Paris iar citeva pe Coasta de Azur unde vin bătrîni americani cu bani mulți, nu numai pentru a-și trata reumatismele la soare și în sanatoriile specializate dar și pentru a-i cheltui la ruletele cazinourilor din Monte Carlo.

Astăzi, după aproape un secol de la crearea sectei, aceasta prosperă financiar pentru că aici totul se plătește: dreptul de a deveni „vindecător”, dreptul de a fi „tratat” dacă ești bolnav și crezi în ineptii, dreptul de a asista la o reuniune a acesteia. Este vorba deci, de o adevărată mare afacere financiară.

I. G. VULCĂNEANU ■

Cu ochii deschiși prin lumi de întuneric

„Papesa” din Boston

Înainte de a muri, Quimby îi încredințează lui Mary vreo zece manuscrise în care și-a consemnat, cam neindeminatec, doctrina. Mary le corectează, mai adaugă noi interpretări biblice și organizează cursuri de vindecători în schimbul a o sută de dolari, zece lecții.

În 1875 se editează compilațiile după Quimby cu titlul „Știința sănătății cu cheia scrierilor sfinte”, lucrare pe care adepții sectei o consideră biblie și care a tot fost revizuită pînă la editia sa finală din 1907. Este un enorm volum de 700 de pagini împărțit, (ca și Biblia), în capitole și versete, prezentată ca fiind „mesajul divin al dragostei pentru umanitate, mesaj care vindecă bolile, care consolează sufletele și care mintuiește păcatele”.

În 1876, Mary se recăsătorește cu un tânăr discipol al său, Gilbert Eddy, care, datorită probabil vieții prea ferice oferită de soția sa „vindecătoare”, moare sase ani mai târziu de o criză cardiacă. Pentru a demonstra că de mult l-a iubit, Mary își păstrează tot restul vieții numele ultimului său

ne, de la obstetrică și ginecologie pînă la teologie și dogmatică. În 1888 ea se prezintă locuitorilor din Chicago unde reușește să-și atragă numeroși adepți. „Profetesa” Mary urmează de fapt să-și atragă la „revelațiile” sale și alte biserici protestante din America. Eforturile sale rămîn însă zadarnice. În 1895 inaugurează „marele templu” ridicat pentru gloria sa: este o clădire în marmură și aur, cu cinci mii de locuri. În ziua inaugurării, ceremonia a trebuit să fie repetată de șase ori pentru a mulțumi pe toți adepții sectei. „Templul” este considerat „Vaticanul științei creștine”. Mary Baker, precum un mare Lama, se lasă divinizată de mulțimea adepților. Aici ea are un sanctuar iluminat printr-o stea — gen Bethlehem.

Adepții, consideră pe fondatoarea sectei ca fiind cea de-a doua „imaculată a lumii”. De altfel, „Papesa” din Boston exercită o putere imensă. Pentru a „cucerii” lumea, trimite o armată de 4000 de discipoli. Cele mai neînsemnate dorinți ale sale constituie ordine care

nu putem suferi să văd acel tablou îngrozitor, pe care mi-l imaginam”.

Ghetoizarea din Gheorgheni a fost „opera” dr. Polonkai Géza. El a condus direct arăstările, perchezițiile bagajelor și cele corporale. Cînt populația a încercat să pătrundă în localul școlii unde au fost adunați evreii, el a strigat: „Jidanii nu merită nici o milă; au mîncat desul!” Cînd a început transportarea lor spre Reghin a exclamat: „Acum pot să mor liniștit, am terminat cea mai mare operă a vieții mele”.

Primarilor nu le-a fost greu să găsească oameni din aparatul horthyst, care să acționeze fără scrupule.

Vajay Sándor, primnotar la Baia Mare, primind însărcinarea din partea primarului să se ocupe nemijlocit de problemele evreiești, a excelat prin lipsă de omenie, prin zelul depus în supralicizarea instrucțiunilor. A făcut totul pentru ca ghetoizarea să se desfășoare de la început și pînă la sfîrșit cu maximă duritate. A

vecinele au început să plîngă la vederea acestei scene tragice, Cser a răcnit: „Pentru niște jidani puturoși nu merită să plîngeți”. Văzînd că soția lui Puțovan Ioan epuizată de groază nu poate să-și ducă bagajul și fetița, vecinele au vrut s-o ajute. Cser însă nu le-a lăsat: „Nu este permis ca un ungar să ducă bagajele unei evreice”. Toate acestea s-au întimplat în timp ce soțul nenorocitei femei lipsea de acasă. Horthystul n-a vrut nici în ruptul capului să amine ridicarea pe după masă, cînd trebuia să fie și soțul acasă.

Deși Cser Lajos era numai delegat al primăriei, avînd atribuții bine determinate de preluare a valorilor și de sigilare a locuințelor, cu de la sine putere și cu exces de zel, pornit din ură de rasă și-a depășit atribuțiile și s-a substituit rolului polițiștilor, contribuînd astfel personal la chinuirea oamenilor.

În ceea ce privește cortegiul celorlalți

din mers un evreu bine legat și i-a ordonat să le aplice cite 25 de lovituri. Nemulțumit de duritatea cu care s-a executat pedeapsa i-a cerut unui nyilasjst din subordine să „demonstreze” el ce înseamnă „25 de lovituri la fund” în stil horthyst. Niciunul din cei șase n-a rezistat pînă la capăt fără să leșine.

Cînd o delegație a ghetoului Tirgu Mureș a încercat să pătrundă la primarul orașului, dr. Majay Ferenc, secretarul general al primăriei, Hemmel Ferenc, le-a închis ușa în nas: „Primăria nu discută chestiuni evreiești”. Ulterior s-a pus și un anunț pe ușa de la intrare în cabinetul domnului primar: „Nu primesc pe nimeni în chestiuni evreiești”!

În ghetoul din Oradea, din dispoziția primarului Gyapay, s-a tăiat lumina electrică. Bezna făcea nopțile și mai înfricoșătoare. Luminările erau la mare preț.

Mutarea a 20000 de oameni, în citeva zile la noi adrese a pus mari probleme privind difuzarea poștei. Gyapay le-a rezolvat cit ai bate din palme. A interzis difuzarea poștei în ghetou. Orice sosea prin poșta pe adresa celor ghetoizați era expediat retur cu mențiunea: „adresantul a plecat în loc necunoscut”!

Cînd o delegație a evreilor din ghetou a intervenit în interesul igienei ghetoului, acuzatul a respins cu indignare intervenția, iar cînd o altă delegație de frunțiși creștini ai vieții publice din Oradea îngrozită de cele ce se petreceau în ghetou s-au prezentat în fața acuzatului dr. Gyapay László și au cerut ameliorarea regimului din ghetou, arătînd situația sanitară deplorabilă de acolo, acuzatul a răspuns: „Domnilor, toate acestea sînt blufuri. Luați la cunoștință că ghetoul nu este loc de vilegiatură”!

Animat de aceste sentimente și în cunoștința faptului că evreii erau condamnați a nu se mai întoarce la casele lor, acuzatul dr. Gyapay în calitate de primar a permis golirea locuințelor și transportarea mobilelor din aceste locuințe, cu care ocazie a înlesnit ca oamenii regimului în lipsa unui control serios să-și însușească toate lucrurile de valoare din dulapurile și sertarele acestor mobile. (Din actul de acuzare al Tribunalului Poporului din Cluj).

(Va urma)

OLIVER LUSTIG ■

„Fără jenă, fără sentimentalisme, în forță!”

Hullmann Ferenc, a fost mina dreaptă a primarului din Sighet. Deși era sarcina lui, s-a dezinteresat total de aprovizionarea cu alimente a celor internați. Toate cererile înaintate de Consiliul Evreiesc le-a „rezolvat” într-un spirit fascist, plin de ură. Nu-l înduioșau cererile repetate prin care era rugat să probeze să se dea lapte de la vacile evreilor pentru copiii sugaci, ai căror mame nu-și puteau alăpta pruncii din cauza infometării și pentru bătrînii bolnavi. Prima cerere înregistrată la nr. 9030 din 4 mai 1944, prin care se solicită cel puțin trei vaci pentru ghetou din cele rechiziționate, a lăsat-o în dosar pînă la 11 mai 1944, iar atunci, fără să-i tremure mina, a pus rezoluția: „Targytalan” (fără obiect). La fel a respins cererea cu nr. 9654 din 13 mai 1944 de a se elibera mobilierul din căminul de copii evrei pentru a înființa un cămin asemănător în ghetou.

Cu aceeași rezoluție „fără obiect” respinge cererea nr. 99656 din 13 mai 1944 prin care Consiliul Evreiesc solicită materiale pentru dezinfectare și medicație pentru combaterea epidemiei de tifos exantematic, ce bintuia în ghetou.

Cererea nr. 8872 din 1 mai 1944, prin care se cere plata indemnizației familiilor ai căror membri erau concentrați în tabere de muncă, o lasă fără nici o rezoluție, aproape patru săptămîni. La 26 mai 1944, cînd solicitanții erau în drum spre Auschwitz, o transmite Serviciului Economic al primăriei, unde este clasată, fiind „fără obiect”.

Primind cererea nr. 8873 din 1 mai 1944 prin care se solioitau 20 mașini de cusut, 3 mașini de scris și pingele din cele confiscate, nu o rezolvă decit la 11 mai 1944 și atunci aprobă numai mașini de cusut.

Dr. Schmidt Emeric, primarul orașului Reghin va declara cu cinism la proces: „Știam că fabrica de cărămidă era în ruină... nu m-am dus acolo niciodată, căci

ales personal comisile și le-a instruit cum să acționeze, cum să percheziționeze: „fără jenă, fără sentimentalisme, în forță, să li se știe de frică”. În tot timpul cit a existat ghetou, nu se cunoaște nici o cerere din partea victimelor pe care să o fi rezolvat favorabil. Gîndurile și intențiile lui s-au unit cu cele ale dr. Nagy Jenő, șeful poliției, numit comandant al ghetoului.

Cser Lajos a fost repartizat pe lingă organele polițienești care au adunat evreii din cartierul Colonia Józsa-Oradea. În executarea „misiunii” a intrat la pantofoarul Puțovan Ioan. Soția acestuia era de origine etnică evreică, trecuse însă în primăvara aceluia an la creștinism și avea o fetiță în vîrstă de 7 ani, născută creștină. Dată fiind această situație, însuși polițistul care făcea parte din comisie s-a opus ridicării femeii, Cser Ludovic, dînd dovadă de exces de zel a stăruit vehement să fie ridicată nu numai femeia ci și fetița, care era creștină. Cînd

Tinerii au dreptul să știe

Jurnal însingurat

România — Israel 3-2 (2-1)

ANTRENAMENTUL CONTINUĂ!

Miercuri după amiază, în faţa a 30.000 de braşoveni, naţionala României, de fapt o combinată lotul A—lotul olimpic, a reuşit destul de greu să întrecă echipa de fotbal a Israelului. Desigur, pentru un meci de antrenament, scorul strîns poate să nu aibă o prea mare importanţă. De altfel, nici nu-l comentăm. S-au făcut schimbări multe, în repriza a doua, în formaţia noastră apărînd nu mai puţin de cinci jucători noi (Liliac, Eduard, Bălan, Kramer şi Cristea), s-au încercat diverse formule de echipă, şi, mai ales, s-a căutat o soluţie mai aproape de principalul deziderat al olimpicilor — sporirea eficacităţii. Dacă socotim, totuşi, că două dintre golurile noastre au fost marcate de Cîmpeanu II. şi Kramer (fiindcă aportul lui Belodedici ţine mai mult de rivna lui şi mai puţin de calculele antrenorilor), ne putem declara mulţumiţi. Problema care merită discutată însă, după acest joc, nu se pare cu totul alta. Cu nu prea mult timp în urmă, întrebând fiind ce ştie despre viitorii adversari ai olimpicilor noştri, antrenorul Stăicu răspundea cu seninătate că mai nimic. Ce înseamnă „mai nimic“ astăzi într-un meci de anvergură, cu miză, este lesne de închipuit. Pentru cei lipsiţi de imaginaţie, întilnirea cu echipa Israelului a fost clocovenă. Oaspeţii au constituit o surpriză. Au jucat un fotbal modern, în viteză, tehnic, bine gândit, punîndu-ne serioase probleme. Punîndu-ne probleme cu zece zile înainte de întilnirea cu echipa olimpică a R.F.G., despre care, de asemenea, nu ştim nimic. Sigur se poate argumenta că fotbalul vest-german este mult mai cunoscut decît cel israelian, dar asta nu schimbă prea mult lucrurile. Pentru că şi noi am evoluat cu jucători cu o bună experienţă internaţională (unii dintre ei „nume“ cu o bună cotă

în Europa), care au drept de joc la olimpici, jucători, care, însă, n-au mai însoţit echipa olimpică în nici unul din jocurile de pregătire de pînă acum. Deci, ca să tragem linie, dacă la faptul că nu ne cunoaştem adversarii, adăugăm şi cealaltă realitate că în actuala formulă de echipă jucătorii nu au prea multe jocuri împreună, ne dăm seama că în

Belodedici, mereu îndrăgostit de gol, cel mai bun jucător de pe teren

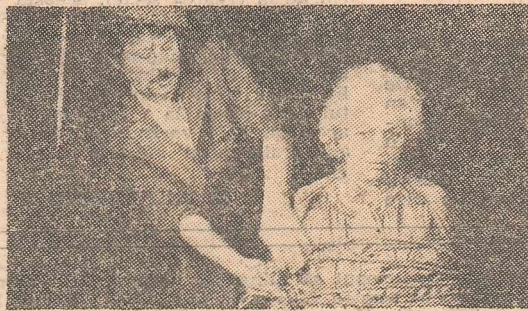
faţa conducerii tehnice rămîn destule probleme de rezolvat. Una peste alta, însă, partida de la Braşov s-a dovedit utilă, atît pentru naţională, cît şi pentru olimpici. Sperăm că pregătirile jucătorilor noştri vor da cele mai fericite răspunsuri în meciurile cu echipele R.F. Germania şi Spaniei, astfel încît luna aprilie să ne aducă numai bucurii.

Speranţe

În protecţia antivirală

Găsirea unor noi soluţii alternative de imunizare antivirală rămîne o constantă a preocupărilor cercetătorilor de specialitate din întreaga lume, care, între altele, lucrează în ultima vreme la înlocuirea vaccinurilor clasice. Acestea din urmă, cum se ştie, pot produce şi unele efecte nedorite, fiind în acelaşi timp greu de controlat. Printre căile originale (izolarea, fragmentul critic sau sintetizarea sa cu ajutorul biogingeriei), cea românească readeuce în actualitate o mai veche descoperire privind similitudinea între proteinele virale şi cele nevirale. Practic, este vorba de realizarea la Institutul de virusologie „Stefan Nicolau“ din Capitală a unor seruri antirujeolice, pornindu-se de la citoromul C. Asigurarea protecţiei antirujeolice în acest mod deschide largi perspective realizării vaccinurilor cu antigen nonviral. (R. Paicu)

ULTIMA ORĂ

Doi spectacole de mare succes ale Teatrului Foarte Mic — Ana-Lia de Dina Cocea şi Bătrîna şi hoţul de Viorel Savin — vor urca în această seară pe scena Teatrului Mic într-un spectacol coupe. Ideea trebuie

societă nu numai un răspuns la numărul mare de spectatori care solicită vizionarea celor două montări, ci şi un omagiu adus celor două mari actriţe ale scenei româneşti, Dina Cocea (în

fotografie alături de Tatiana Iekel) şi Irina Răchiteanu, interpretele rolurilor principale. Aşadar, astăzi seară, la Teatrul Mic, o fericită conjuncţie artistică.

Cine are nevoie de planşe?

O lucrare de o deosebită importanţă necesară bibliotecilor de specialitate din întreaga ţară a fost recartată din unităţile bucureştene şi concentrată la Colectura Bibliotecilor din str. Filitti nr. 17, telefon: 14 59 70 spre a se putea astfel satisface şi cererile întreprinderilor, instituţiilor, institutelor de cercetări, cabinetelor de documentare tehnică, precum şi institutelor de învăţămînt superior. Seturile amintite sînt structurate astfel: populaţia, aşezările, agricultura, căile de comunicaţie, transporturi, legături economice, geologie, relief, climă, ape, soluri, vegetaţie, faună, geocologie. Prezentăm cuprinsul seturilor respective: — Harta administrativă; Cuaternarul neotectonică, seismicitatea; Terasele; Temperatura aerului date fenologice; Elemente climatice; Apele subterane şi minerale; Scurgerile apei; Elemente fitologice şi zoogeografice; Mişcarea naturală a populaţiei; Mărimile, dispersia şi repartiţia altitudi-

nală ale aşezărilor; Terenul arabil; Pășunile şi fîneţele naturale; Pădurile; Poziţia geografică a României; Tectonica, evoluţia paleogeografică; Harta geomorfologică; Precipitaţiile atmosferice; Lacurile; Marea Neagră; Potenţialul de folosire al riurilor; Harta hidrografică; Vegetaţia, Fauna, rezervaţiile naturale, Toponimiile, păstoritul la români; Repartiţia populaţiei, Diferenţa densităţilor, creşterea populaţiei, populaţia urbană şi rurală, Poştă, telegraf, telefoane, radiodifuziune, televiziune; Densitatea aşezărilor şi clădirilor, tipuri de sate; Reţeaua urbană; Oraşe principale; Utilizarea terenului; Viile, Livezile, Căile ferate, traficul feroviar; Căile rutiere, Harta geologică; Topoclima regiunilor climatice; Daco-România (sec. VI î.e.n. — X e.n.) Mobilitatea populaţiei şi a forţei de muncă; Sănătatea, sportul; Învăţămîntul; Cultura, arta; Tipuri funcţionale de aşezări rurale; Substanţe minerale utile; Indus-

tria energetică, metalurgia; Industria construcţiilor de maşini şi a prelucrării metalelor; Industria chimică a celulozei şi hîrtiei, a materialelor de construcţie; Industria lemnului, industria textilă şi a confecţiilor. Dezvoltarea industriei; Cereale, plante tehnice; Cartofii, legume, plante de nutreţ; zootehnie; Îmbunătăţiri funciare, mecanizarea agriculturii; Densitatea reţelei rutiere, traficul auto, traficul urban; Transport interurban; Traficul fluvial; Transportul maritim şi aerian; Comerţul interior şi exterior; Evoluţia reprezentărilor cartografice; Tipuri de relief, regiunile geomorfologice; Solurile; Măştinile, regiuni fito şi pedogeografice; Delta Dunării; Peisajele; Portul popular; Casa ţărănească, olăritul, instalaţii industriale ţărăneşti; Populaţia activă şi ocupată; Industria alimentară; alte ramuri, industria; Harta economică generală; Turism (I), Turism (II).

Mierea în două noi ipostaze

Colectivul de creaţie al Combinatului apicol, în colaborare cu Întreprinderea de medicamente Bucureşti şi cu apicultorii din ţară, a definitivat două noi medicamente. Avînd la bază mierea, polenul, lapţişorul de mătă şi propolisul, produsele se adaugă gamei largi de remedii naturale obţinute prin prelucrarea „fabricatelor“ stupului. Este vorba de „Hepoapimelo“, ce şi-a demonstrat din plin virtuţile în calitate de hepatoprotector şi de Nicotinstop“, preparat antitabagic adresat celor care vor să se lase de fumat. A fost realizată seria zero pentru ambele produse. (R. Paicu)

Muzica filmului

Duminică, 12 aprilie, ora 11, la Studioul de concerte al RTV, din strada Nufierilor, va avea loc, în cadrul ciclului Muzica filmului şi filmul muzicii, manifestare ce se bucură de un deosebit succes, o nouă întilnire cu publicul, la care îşi vor da concursul Ion Popescu-Gopo, Dan Piţa, Mircea Albulescu, Dumitru Capoianu şi alţi cunoscuţi specialişti din lumea filmului şi-a muzicii. Prezintă muzicologul Silviu Gavrilă.

Avem în faţă ultimul număr, din aprilie 1987, al revistei „Magazin istoric“. Dens, beneficiind de o aleasă prezentare grafică, alăturînd semnături de prestigiu şi abordînd subiecte dintre cele mai interesante, tratate — deopotrivă — cu aplomb, elegantă stilistică şi grijă pentru o cit mai minuţioasă documentare, „Magazin istoric“ purtînd numărul 241 se alătură, firesc, numerelor anterioare, implinînd o serie de pagini scrise cu har şi imens respect pentru adevăr, aceasta înscenînd, implicit, respect pentru numeroşii săi cititori.

Revista se deschide cu articolul academiicianului Ştefan Pascu — „Tărănimea — puternică forţă revoluţionară a istoriei româneşti“. Acestui text i se adaugă — aternute cu aceeaşi sobrietate, dragoste pentru cuvînt şi probitate ştiinţifică — articolele semnate de generallocotenent dr. Ilie Ceauşescu („Independenţa — sens şi permanenţă în istoria naţională“), Ion Popescu-Puturi („Decebal şi epoca sa“), conf. univ. dr. Mircea Muşat („Faptele istorice anulează teoriile reacţionare“) sau George C. Potra („Din culisele demiterii lui Nicolae Titulescu“). Se cuvînt apoi consemnate, ca puncte de mare interes în bogatul sumar al revistei, cîteva fragmente din reportajele publicate în „Vestitorul românesc“ de către Simeon Marcovici (reporter al cărui scris a atras atenţia lui Mihai Eminescu), care l-a însoţit în 1843 pe domnitorul Gheorghe Bibescu, în vizita făcută la Istanbul, un fragment din versiunea românească a lucrării „Marea Neagră. De la origini pînă la cucerirea otomană“ de Gheorghe I. Brătianu, precum şi un text inedit al lui Ioan Moga despre convenţia de la Bobilna. Desigur, ar mai fi de notat şi alte articole de istorie universală, precum şi mereu proaspetele — ca problematică, dar şi ca scriitură — rubrici permanente ale revistei („În Bucureşti, acum 50 de ani“ sau „Concursul Magazinului istoric“). În totul, un număr care dovedeşte limpede că această îndrăgită publicaţie ştie şi reuşeşte să câştige, lună de lună, atenţia şi preţuirea cititorilor

săi, fie specialiştii, fie doar iubitori de istorie.

Acest număr marchează, de altfel, şi implinirea a două decenii de cînd „Magazin istoric“ a văzut pentru întia dată lumina tiparului, ca revistă de cultură istorică. Momentul este marcat cu o rară discreţie, o simplă cifră 20 însoţind, cu eleganţă, precum o floare la butonieră, titlatura publicaţiei. Dar anii aceştia au însemnat, şi prin apariţia „Magazinului istoric“ mult pentru presa noastră, pentru conştiinţa continuă a prestigiului de care se bucură în ochii publicului cititor din ţară şi de peste hotare. Revistă, în acelaşi timp, tinără şi matură, „Magazin istoric“ se poate prezenta, la un eventual bilanţ, cu frunţa sus. Revista a crescut — mărituriseşte acest lucru un pasionat cititor al său, încă de la crearea ei — precum o fiinţă. Alcătuirea fiecărui număr în parte vădeşte o grijă mereu sporită pentru calitatea ştiinţifică şi publicistică a materialelor din sumar, astfel încît putem spune, cu bucurie, că „Magazin istoric“ are vîrsta de suflet şi spirit precizată de cifra rotundă înscrisă pe prima copertă a celui mai recent număr al său.

Ce i se poate ura unui om care a implinit 20 de ani? Nimic altceva decît ca, indiferent de scurgerca vremii şi neconţinută înnegrire a răboiului trecerii prin timp, să-şi păstreze vioiciunea şi pofta de viaţă, puterea de muncă, ascuţimea minţii şi setea de cunoaştere. „Magazinului istoric“ i se cuvîntă această urare. Alături de sincera admiraţie şi prietenăscă invidie a tuturor celor care, şi ei gazetari, îl citesc pe nerăsuflate.

Intrat, iată, în cel de-al 21-lea an de existenţă, „Magazin istoric“ (continuatorul legitim al „Magazinului istoric pentru Dacia“, scos de Nicolae Bălcescu şi August Treboniu Laurian în secolul trecut) — după observaţia exactă a unui cititor al revistei, inserată în numărul ultim, din acest aprilie) este o publicaţie care face cinste atît tradiţiei presei româneşti, cît şi peisajului nostru publicistic de azi.

DAN MUCENIC

Centura de Aur Luni va bate gongul

O veritabilă sărbătoare a boxului se anunţă a fi această a XVI-a ediţie a „Centurii de Aur“. Participă pugilişti din 12 ţări de pe patru continente, iubitorii boxului din Capitală avînd posibilitatea să urmărească evoluţia unor sportivi de valoare: din Cuba, Nigeria, R.P.D. Coreeană, Bulgaria, Egipt, Cehoslovacia, R.D.G., Japonia, Turcia, U.R.S.S. De asemenea, sînt înscrşi în competiţie şi 35 de pugilişti români — sub titlatura lotului naţional sau a cluburilor de unde provin.

Galele se vor desfăşura în cadrul inedit al pavilionului central din Complexul expoziţional Plăţa Ştiinţei. Este pentru a doua oară cînd această incintă „cedază“ tentaţiilor sportului.

Prin stăruinţa membrilor biroului federal, organizarea acestei competiţii s-a realizat pînă acum la modul superlativ, fiind suficiente indicii că va rămîne așa pînă la gongul final. Altfel spus, „Centura de Aur“ este un bun prilej pentru mişcarea noastră pugilistică de a-şi prezenta cartea de vizită unor oaspeţi de onoare, cum sînt Emil Zecevi, vicepreşedinte al A.I.B.A., Gînter Glesner, delegat al E.A.B.A. şi cum sînt, de fapt, toţi componenţii delegaţiilor străine prezente la această tradiţională competiţie sportivă. Întilnirile vor fi „judecate“ de elita arbitrilor din ţara noastră — Doru Banciu, Virgil Cazacu, Gabriel Danciu, Vasile Bîta şi Gheorghe Chivăr (delegat general Constantin Chiriac), cărora li se vor adăuga arbitri din ţările participante.

Aşadar, vă invităm la box, începînd de luni după-amiază, apoi zilnic cite două gale, simlebută zi de pauză iar finalul duminică, de la ora 10. (O. S)

